

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “การออกเสียงภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ จังหวัดน่าน:
การศึกษาทางกลศาสตร์”

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด อินทจามรรักษ์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

กันยายน 2562

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “การออกเสียงภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ จังหวัดน่าน:
การศึกษาทางกลศาสตร์”

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด อินทจามรรักษ์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกสว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

Executive Summary

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบสัทลักษณะของพยัญชนะและวรรณยุกต์ภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาละว้า 4 ภูมิภาค ที่พูดในจังหวัดน่าน ประกอบไปด้วย 1) ภาษาละว้ามัลบ้านสากดกลาง เป็นวิธภาษาละว้ามัลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาษาละว้าดั้งเดิมมากที่สุด 2) ภาษาละว้ามัลบ้านเกวต เป็นวิธภาษาละว้ามัลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาษาละว้าดั้งเดิมน้อยที่สุด 3) ภาษาละว้ามัลบ้านตาหลวง เป็นวิธภาษาละว้ามัลที่มีการเปลี่ยนแปลงของระดับเสียง และ 4) ภาษาละว้าไปรบ้านห้วยล้อม ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกออกเสียงภาษาไทยที่เอื้อต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ละว้า

การดำเนินงานวิจัยเป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยบันทึกเสียงผู้บอกภาษา จำนวนวิธภาษาละ 5 คน รวมเป็น 20 คน ซึ่งผู้บอกภาษาต้องพูดภาษาละว้าเป็นภาษาแม่ ใช้ภาษาละว้าในชีวิตประจำวัน ไม่เคยออกไปทำงานนอกพื้นที่เป็นระยะเวลาติดต่อกันนาน 6 เดือน และมีอายุระหว่างการออกเสียงปกติ อายุระหว่าง 45-60 ปี การเก็บข้อมูลเริ่มจากสัมภาษณ์ประวัติผู้บอกภาษา จากนั้นจึงเริ่มเก็บข้อมูลโดยใช้รายการคำสำหรับทดสอบเสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ ก่อนทำการบันทึกเสียง ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนในการบันทึกเสียงและให้ผู้บอกภาษาฝึกซ้อมก่อนการบันทึกเสียงจริง โดยหาสถานที่ที่เงียบที่สุดเท่าที่จะหาได้ เมื่อเตรียมอุปกรณ์บันทึกเสียง ได้แก่ คอมพิวเตอร์โน้ตบุค และไมโครโฟน รวมทั้งรายการคำเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้บอกภาษาถือไมโครโฟนซึ่งต่อเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ห่างจากปากประมาณ 5-10 เซนติเมตร จากนั้นบันทึกเสียงโดยใช้โปรแกรม Adobe Audition ที่ sampling rate 22,050 Mono 16-bit ให้ผู้บอกภาษาออกเสียงรายการคำสำหรับพยัญชนะจำนวน 41 คำ และสำหรับวรรณยุกต์จำนวน 9 คำ โดยการให้ดูภาพและผู้วิจัยใบคำประกอบ แล้วให้ผู้บอกภาษาออกเสียงรายการคำที่จัดเรียงแบบสุ่ม จำนวน 5 รอบ ในกรอบประโยค “พูด.....อีกที” สรุปลำดับจำนวนคำทดสอบสำหรับการวิเคราะห์เสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ทั้งสิ้น 5,000 คำทดสอบ (50 คำ x 5 รอบ x 20 คน) จากนั้นใช้โปรแกรม Praat เพื่อการวิเคราะห์ค่าทางกลศาสตร์ของเสียงพยัญชนะ และค่าความถี่มูลฐาน (F0) ของวรรณยุกต์ และโปรแกรมสำหรับคำนวณและสร้างกราฟแสดงค่าเอมิโทน

ในกรณีที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยไม่ถูกต้อง จะวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของพยัญชนะโดยพิจารณาถึงลักษณะของเสียงพยัญชนะ ส่วนการวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ภาษาไทย ใช้การวัดค่าความถี่มูลฐาน (F0) ของพยางค์ จากนั้นค่าความถี่มูลฐานที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาปรับเป็นค่าเซมิโทน (Semitones) เพื่อปรับพิสัยค่าความถี่มูลฐานของผู้พูดในแต่ละกลุ่มให้ใกล้เคียงกัน

ผลการวิเคราะห์เสียงพยัญชนะภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะที่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้น (พยัญชนะต้นเดี่ยว และพยัญชนะต้นควบกล้ำ) และพยัญชนะท้าย วิเคราะห์โดยใช้การฟังควบคู่กับการพิจารณาแผนภาพคลื่นเสียงมีข้อค้นพบดังนี้

จากจำนวนพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาไทยจำนวน 21 เสียง พบว่าเสียงที่ผู้พูดภาษาลัวะมีปัญหาในการออกเสียงได้แก่ เสียง /f/ /s/ และ /r/ โดยเสียงพยัญชนะ /f/ ผู้พูดภาษาลัวะออกผิดเป็นเสียง [phw] เสียงพยัญชนะ /s/ พบว่าออกผิดเป็นเสียง [ch] สุดท้ายคือเสียงพยัญชนะ /r/ ผู้พูดภาษาลัวะออกผิดเป็นเสียง [l]

พยัญชนะต้นควบกล้ำทั้งที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ และพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl/ /khl/ /pl/ /phl/ พบว่ามีการออกเสียงไม่ถูกต้อง มีเพียงพยัญชนะต้นควบกับเสียง /w/ ได้แก่ /kw//khw/ เท่านั้นที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด

พยัญชนะต้นควบกล้ำที่พยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงถูกต้องน้อยกว่าพยัญชนะต้นควบกล้ำที่พยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl/ /khl/ /pl/ /phl/ โดยผู้พูดภาษาลัวะมีล้นสากกลางออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /kr/ /khr/ /pr/ /phr/ ผิดทั้งหมด และผู้พูดภาษาลัวะมีล้นสากกลางออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /kr//khr//pr/ ผิดทั้งหมด ทั้งนี้พยัญชนะควบกล้ำ /kr/ ออกเป็นเสียง [kl] และ [k] พยัญชนะควบกล้ำ /khr/ ออกเป็นเสียง [khl] และ [kh] พยัญชนะควบกล้ำ /pr/ ออกเป็นเสียง [pl] และ [p] พยัญชนะควบกล้ำ /phr/ ออกเป็นเสียง [phl] และ [ph] พยัญชนะควบกล้ำ /tr/ ออกเป็นเสียง [tl] และ [t]

ในขณะที่มีพยัญชนะควบกล้ำที่พยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ บางเสียงซึ่งผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด โดยหากออกเสียงผิด พยัญชนะควบกล้ำ /kl/ จะออกเป็นเสียง [k] พยัญชนะ

ควบกกล้า /khl/ ออกเป็นเสียง [kh] พยัญชนะควบกกล้า /pl/ ออกเป็นเสียง [p] และพยัญชนะควบกกล้า /phl/ ออกเป็นเสียง [ph]

ในส่วน of พยัญชนะท้าย พบว่าผู้พูดภาษาลัวะสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยได้ถูกต้องทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นและพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ พบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์มีความเหมือนและแตกต่างกันดังนี้

สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ

วรรณยุกต์ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมีล บ้านสากดกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมีล บ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมีล บ้านตาสหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะไปร บ้านห้วยล้อม
วรรณยุกต์สามัญ (ว.1)	[กลางระดับ] [กลางระดับ-ตก ตอนท้าย*] [กลางค่อนข้างสูง ระดับ-ตกตอนท้าย]	[กลาง-ตก] [สูง-ตก]	[กลาง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง ระดับ]	[กลาง-ตก] [กลางระดับ-ตก ตอนท้าย]
วรรณยุกต์เอก (ว.2)	[กลาง-ตก]	[กลาง-ตก] [กลาง-ตก-ขึ้น] [ต่ำ-ตก-ขึ้น]	[กลางค่อนข้างต่ำ- ตก] [ต่ำระดับ]	[ต่ำระดับ] [กลางระดับ-ตก ตอนท้าย] [ต่ำ-ตก-ขึ้น]
วรรณยุกต์โท (ว.3)	[สูง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง- ขึ้น-ตกตอนท้าย]	[สูง-ตก] [กลางระดับ]	[สูง-ตก]	[สูง-ตก]
วรรณยุกต์ตรี (ว.4)	[กลาง-ขึ้น] [กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น] [กลาง-ขึ้น-ตก ตอนท้าย] [สูง-ขึ้น-ตก]	[ต่ำ-ขึ้น] [กลาง-ขึ้น] [สูง-ขึ้น-ตก ตอนท้าย]	[สูง-ขึ้น] [กลาง-ขึ้น]	[กลาง-ขึ้น]
วรรณยุกต์จัตวา (ว.5)	[กลางค่อนข้างต่ำ- ตก-ขึ้น]	[ต่ำ-ขึ้น]	[ต่ำ-ขึ้น] [ต่ำระดับ]	[ต่ำ-ขึ้น] [กลาง-ขึ้น]

*ตกตอนท้าย หมายถึงระดับเสียงเริ่มลดต่ำลงในช่วง 80% ของคำระยะเวลา

จะเห็นได้ว่าสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ย่อเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีรูปแบบหลายเสียง ในภาพรวมพบว่าวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก มีสัญลักษณ์ “ตก” (falling contour) ในทุกวิธภาษา โดยมีลักษณะการขึ้นตก (pitch contour) ใกล้เคียงกับวรรณยุกต์โท เพียงแต่มีระดับเสียงต่ำกว่า และพบว่าเกิดการรวมกันหรือระดับเสียงมีความใกล้เคียงกันระหว่างวรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก กับวรรณยุกต์ตรีและวรรณยุกต์จัตวาในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต นอกจากนี้ยังพบวรรณยุกต์ที่มีสัญลักษณ์แตกต่างจากสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไทย เช่น วรรณยุกต์ตรีมีสัญลักษณ์ [สูง-ขึ้น-ตก] วรรณยุกต์เอกมีสัญลักษณ์ [ต่ำ-ตก-ขึ้น] วรรณยุกต์จัตวามีสัญลักษณ์ [ต่ำระดับ]

สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ

วรรณยุกต์ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสกาตกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะไป บ้านห้วยล้อม
วรรณยุกต์เอก (ว.2 สระยาว)	[กลาง-ตก] / [กลางค่อนข้างต่ำ-ตก]	[กลางค่อนข้างสูง- ตก] / [ต่ำระดับ] [กลางค่อนข้างต่ำ ระดับ]	[กลาง-ตก] [สูง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง- ตก]	[ต่ำระดับ] [ต่ำ-ตก]
วรรณยุกต์เอก (ว.2 สระสั้น)	[กลาง-ตก] / [กลางระดับ]	[สูง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง ระดับ] [กลางค่อนข้างต่ำ ระดับ] [ต่ำระดับ]	[สูงระดับ] [กลางค่อนข้างสูง ระดับ] [กลางระดับ] [สูง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง-ตก]	[ต่ำระดับ] [ต่ำ-ตก]
วรรณยุกต์โท (ว.3)	[สูง-ตก] [สูง-ขึ้น-ตก]	[สูง-ตก] [กลาง-ขึ้น-ตก] [กลางระดับ]	[สูง-ตก] [กลาง-ตก] [สูงระดับ]	[สูง-ตก] [กลาง-ขึ้น-ตก] [ต่ำ-ตก] [ต่ำระดับ]
วรรณยุกต์ตรี (ว.4)	[กลางค่อนข้างสูง- ขึ้น] [กลาง-ตก]	[สูง-ตก] [กลางระดับ] [สูงระดับ]	[สูงระดับ] [กลาง-ขึ้น]	[ต่ำระดับ] [กลาง-ตก] [ต่ำ-ขึ้น]

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวจะมีการแปรเช่นเดียวกัน ทั้งนี้พบว่า วรรณยุกต์เอกมีสัทลักษณะ “ตก” เช่นเดียวกับที่พบในพยางค์เป็น และยังพบวรรณยุกต์ที่มีสัทลักษณะแตกต่างจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทย เช่น วรรณยุกต์โทมีสัทลักษณะ [สูงระดับ] และ [ต่ำระดับ] ซึ่งทำให้เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกและวรรณยุกต์โทในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

จากผลการวิเคราะห์การออกเสียงภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ จังหวัดน่าน พบว่าแต่ละวิธภาษาต่างพบปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ภาษาไทยแตกต่างกันขึ้นกับระบบเสียงภาษาแม่ ทั้งนี้สามารถกล่าวได้ว่าการออกเสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะได้รับอิทธิพลของภาษาพื้นเดิมหรือภาษาแม่ ผลการออกเสียงพยัญชนะพบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะ /f/ โดยจะออกเป็นเสียง [phw] เนื่องจากไม่มีหน่วยเสียงนี้ในระบบเสียงภาษาลัวะ เช่นเดียวกับผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลางออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 40 เท่านั้น แต่จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะอีก 2 ถิ่นออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่งมีข้อสังเกตคือ ภาษาลัวะถิ่นที่ออกเสียง /f/ ได้ถูกต้องนั้น เป็นถิ่นที่มีสภาพแวดล้อมและสถานการณ์การใช้ภาษาที่เอื้อต่อการสัมผัสภาษาในระดับสูง คือบ้านตาหลวง อำเภอปัว มีที่ตั้งอยู่บนที่ราบใกล้ตัวอำเภอปัว ล้อมรอบด้วยผู้พูดภาษากลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ เช่น ม้ง เย้า และคนเมือง ส่วนบ้านห้วยล้อม อำเภอปอเกลือ ปัจจุบันอำเภอปอเกลือถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวเป็นจำนวนมาก ปัจจัยเหล่านี้จึงอาจเป็นสาเหตุให้เกิดการระมัดระวังและเรียนรู้ที่จะออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้อง

ส่วนพยัญชนะ /s/ ที่พบว่าออกเสียงเป็น [ch] นั้น เนื่องจากไม่ว่าจะออกเป็นเสียง [s] หรือ [ch] ผู้พูดภาษาลัวะจะเข้าใจว่าเป็นคำเดียวกัน ถือเป็นการแปรแบบอิสระ เพราะไม่มีหน่วยเสียง /ch/ ในระบบเสียงภาษาลัวะ สุดท้ายคือเสียงพยัญชนะ /r/ ที่ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 68 และผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 80 พบว่า 2 วิธภาษานี้มีหน่วยเสียงพยัญชนะ /r/ ในขณะที่อีก 2 วิธภาษาคือ ภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลางและภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงไม่มีหน่วยเสียงนี้จึงอาจเป็นสาเหตุให้ออกเสียงไม่ถูกต้อง

ในขณะที่พยัญชนะควบกล้ำ อาจกล่าวได้ว่าไม่เป็นอุปสรรคต่อการออกเสียงของผู้พูดภาษาลัวะมากนัก เนื่องจากภาษาลัวะเป็นภาษาที่มีพยัญชนะควบกล้ำเป็นจำนวนมาก แต่จะเป็นปัญหากับวิธภาษาที่ไม่มีเสียงพยัญชนะ /r/ รวมถึงอิทธิพลจากภาษาคำเมืองน่านที่ไม่มีเสียงพยัญชนะ/r/ และ

ภาษาไทย ที่ทำให้ไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ส่วนพยัญชนะท้ายพบว่าผู้พูดภาษาลัวจะสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยได้ทุกเสียง เนื่องจากมีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกับภาษาไทย

ส่วนลักษณะทางกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ สะท้อนให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่เช่นกัน เห็นได้จากวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก ที่มีสัทลักษณะตก (falling contour) อย่างเห็นได้ชัดในทุกวิธภาษา สืบเนื่องจากระดับเสียงธรรมชาติในคำมลเป็น [สูงตก] หรือ [สูงระดับ] ขึ้นกับโครงสร้างพยางค์ นั่นคือคำพยางค์เป็นจะมีระดับเสียง [สูงตก] ส่วนคำพยางค์ตายจะมีระดับเสียง [สูงระดับ] รายการคำที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นคำพยางค์เป็น ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าผู้พูดภาษาลัวจะนำสัทลักษณะของระดับเสียงในภาษาแม่มาใช้ในการออกเสียงภาษาไทย

นอกจากนี้ หากพิจารณาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในแต่ละภาษาพบว่า ผู้พูดภาษาลัวจะมัลบ้านแถวตออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแตกต่างจากผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่มากที่สุด สาเหตุน่าจะมาจากผู้พูดวิธภาษานี้มีโอกาใช้ภาษาไทยมาตรฐานน้อยกว่าวิธภาษาอื่นๆ เนื่องด้วยที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ห่างไกล การเดินทางยากลำบาก ไม่ใช่หมู่บ้านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ในขณะที่วิธภาษาอื่นๆ เอื้อต่อการใช้ภาษาไทยมากกว่า

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ 2 ประการ ได้แก่ ตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารวิชาการระดับชาติ (TCI 1) และจัดประชุมเผยแพร่ผลงานวิจัย ณ โรงเรียนนาร่อง คือโรงเรียนสากดพัฒนา ตำบลสากดอำเภอบัว จังหวัดน่าน เมื่อวันศุกร์ที่ 7 ธันวาคม 2561 นอกจากนี้ได้นำเสนอบางส่วนของงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ “ศาสตร์แห่งภาษา” จัดโดยภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันศุกร์ที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2561

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบสัทลักษณะของพยัญชนะและวรรณยุกต์ภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค ที่พูดในจังหวัดน่าน ประกอบไปด้วย 1) ภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลาง 2) ภาษาลัวะมัลบ้านเกวต 3) ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง และ 4) ภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อม ผลการวิจัยพบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงไม่ถูกต้องได้แก่ /f/ /s/ และ /r/ โดยออกเป็นเสียง [phw] [ch] และ [l] ตามลำดับ พยัญชนะต้นควบกล้ำเป็นปัญหาในการออกเสียงของผู้พูดภาษาลัวะทั้งที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ และพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl/ /khl/ /pl/ /phl/ มีเพียงพยัญชนะต้นควบกับเสียง /w/ ได้แก่ /kw//khw/ เท่านั้น ที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด ในส่วนของพยัญชนะท้าย พบว่าผู้พูดภาษาลัวะสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยได้ถูกต้องทั้งหมด ในขณะที่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ พบว่าในคำพยางค์เป็นผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาคออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้ทั้ง 5 หน่วยเสียง แต่สัทลักษณะเด่นที่เห็นได้ชัดคือวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) มีสัทลักษณะ “ตก” (falling contour) ที่พบในทุกภูมิภาค โดยมีลักษณะการขึ้นตก (pitch contour) ใกล้เคียงกับวรรณยุกต์โท (ว.3) เพียงแต่มีระดับเสียงที่ต่ำกว่า และยังพบว่าเกิดการรวมกันหรือระดับเสียงมีความใกล้เคียงกันระหว่างวรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อม กับวรรณยุกต์ตรี (ว.4) และวรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต ส่วนวรรณยุกต์ในคำพยางค์ท้ายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีความแตกต่างจากวรรณยุกต์เดียวกันที่ปรากฏในคำพยางค์เป็นค่อนข้างมาก และมีรูปแบบของสัทลักษณะที่หลากหลาย ยกเว้นวรรณยุกต์โท (ว.3) ที่ยังคงสัทลักษณะ [สูง-ตก] อาจกล่าวได้ว่า การออกเสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ซึ่งก็คือภาษาลัวะ รวมทั้งอิทธิพลจากการสัมผัสภาษากับภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยมาตรฐาน

Abstract

This paper aimed to analyze and compare the acoustic characteristics of Thai consonants and tones produced by the speakers of the four Lua dialects in Nan Province which are 1) Ban Sakad Klang Lua Mal 2) Ban Kwet Lua Mal 3) Ban Ta Luang Lua Mal and 4) Ban Huay Lom Lua Pray. The results show that the initial consonants /f/ /s/ and /r/ are wrongly pronounced as [phw] [ch] and [l] respectively. The consonant clusters, both in Consonant + /r/; /kr//khr//pr//phr//tr/ and Consonant + /l/; /kl/ /khl/ /pl/ /phl/, are also wrongly pronounced. Only the consonant clusters which are Consonant + /w/; /kw/ /khw/ are all correctly pronounced, as same as the final consonants that the Lua speakers can pronounce all Thai final consonants. For the Thai tones in non-checked syllables, it is found that the four Lua dialects speakers can pronounce the five Thai tones, but the acoustic characteristics of the level tones which are the mid tone (T. 1) and the low tone (T. 2) has a falling contour. This pitch contour is similar to the falling tone (T. 3) but starts at a lower pitch. It is also found that the mid tone (T. 1) and the low tone (T. 2) are merged or very close to each other in Ban Kwet Lua Mal speakers and Ban Huay Lom Lua Pray speakers, whereas the high tone (T. 4) and the rising tone (T.5) are merged in Ban Kwet Lua Mal speakers. The Thai tones in checked syllables produced by Lua speakers are likely different from those produced in live syllables as there are various acoustic characteristics except for the falling tone (T. 3) which still has falling contour. It can say that the pronunciation of Thai consonants and tones by Lua speakers is influenced by their mother tongue which is the Lua language as well as language contact with Northern Thai (Kham Muaeng Nan) and Standard Thai language.

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ช
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ซ
สารบัญ	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
สารบัญตาราง	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ความรู้เกี่ยวกับภาษาลัวะ	4
2.2 ระบบเสียงภาษาลัวะ	15
2.3 การสัมผัสภาษาและการแทรกแซงภาษา	24
2.4 ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ภาษาที่สอง	28
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
3.1 การคัดเลือกผู้บอกภาษา	35
3.2 การคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล	35
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	36
3.4 การเก็บข้อมูล	37
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	38
บทที่ 4 การออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ	40
4.1 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง	40
4.2 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	49
4.3 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง	57
4.4 ผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อม	63

	หน้า
4.5 เปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ	71
บทที่ 5 การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ	75
5.1 ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลาง	75
5.2 ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านเกวต	79
5.3 ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวง	83
5.4 ผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อม	87
5.5 เปรียบเทียบการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ	91
บทที่ 6 สรุปและอภิปรายผล	95
6.1 สรุปผลการวิจัย	96
6.2 อภิปรายผล	100
6.3 ข้อเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	112

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงการจัดกลุ่มภาษาลัวะ	4
ภาพที่ 2 แผนที่แสดงบริเวณที่ตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะ (มัล-โปร)	5
ภาพที่ 3 แผนภูมิการแบ่งกลุ่มภาษาลัวะ	6
ภาพที่ 4 ภาพแสดงระดับของการเปลี่ยนแปลงของภาษาลูกของภาษาลัวะ (ถิ่น) ดั้งเดิม	10
ภาพที่ 5 กราฟเส้นแสดงค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ในภาษามัลบ้านยอตตอยวัฒนา	13
ภาพที่ 6 ระดับเสียงในภาษาลัวะมัล 4 วิธภาษา	15
ภาพที่ 7 ภาพแสดงการวิเคราะห์สัทลักษณะของเสียง /f/ ในกรอบประโยค “พูด <u>ฟาน</u> อีกที” ด้วยโปรแกรม Praat	38
ภาพที่ 8 แผ่นภาพคลื่นเสียง (sound spectrogram) แสดงการวัดค่าความถี่มูลฐานด้วยโปรแกรม Praat	39
ภาพที่ 9 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟาน /fa:n/ ที่ออกเสียง [f] เป็น [phw] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางคนที่ 1	42
ภาพที่ 10 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟาน /fa:n/ ที่ออกเสียง [f] เป็น [kh] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางคนที่ 5	43
ภาพที่ 11 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า รา /ra:/ ที่ออกเสียง [r] เป็น [l] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางคนที่ 4	43
ภาพที่ 12 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า กราม /kra:m/ ที่ออกเสียง [kr] เป็น [k] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางคนที่ 5	45
ภาพที่ 13 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คราว /khra:w/ ที่ออกเสียง [khr] เป็น [kh] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางคนที่ 2	46
ภาพที่ 14 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ปราม /pra:m/ ที่ออกเสียง [pr] เป็น [p] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางคนที่ 4	46
ภาพที่ 15 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า พราง /phra:ŋ/ ที่ออกเสียง [phr] เป็น [phl] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางคนที่ 2	47
ภาพที่ 16 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คลาน /khla:n/ ที่ออกเสียง [khl] เป็น [kh] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางคนที่ 4	47

	หน้า
ภาพที่ 17 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า พลาย /phla:j/ ที่ออกเสียง [phl] เป็น [ph] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางคนที่ 5	48
ภาพที่ 18 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟาน /fa:n/ ที่ออกเสียง [f] เป็น [phw] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 1	51
ภาพที่ 19 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ซา /sa:/ ที่ออกเสียง [s] เป็น [ch] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 1	51
ภาพที่ 20 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า รา /ra:/ ที่ออกเสียง [r] เป็น [l] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 5	52
ภาพที่ 21 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คราว /khra:w/ ที่ออกเสียง [khr] เป็น [kh] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 4	54
ภาพที่ 22 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ปราม /pra:m/ ที่ออกเสียง [pr] เป็น [pl] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 3	54
ภาพที่ 23 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า พราย /phra:w/ ที่ออกเสียง [phr] เป็น [ph] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 4	55
ภาพที่ 24 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า พลาย /phla:j/ ที่ออกเสียง [phl] เป็น [ph] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 4	55
ภาพที่ 25 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คลาน /khla:n/ ที่ออกเสียง [khl] เป็น [kh] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 2	56
ภาพที่ 26 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟาน /fa:n/ ที่ออกเสียง [f] เป็น [phw] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 5	59
ภาพที่ 27 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า รา /ra:/ ที่ออกเสียง [r] เป็น [d] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 3	59
ภาพที่ 28 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า กราม /kra:m/ ที่ออกเสียง [kr] เป็น [kl] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 3	61
ภาพที่ 29 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คราว /khra:w/ ที่ออกเสียง [khr] เป็น [khl] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 1	61
ภาพที่ 30 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า พราย /phra:j/ ที่ออกเสียง [phr] เป็น [phl] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 2	62

	หน้า
ภาพที่ 31 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ตรา /tra:/ ที่ออกเสียง [tr] เป็น [t] โดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวงคนที่ 4	62
ภาพที่ 32 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟาน /fa:n/ ที่ออกเสียง [f] เป็น [phw] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 5	66
ภาพที่ 33 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ซา /sa:/ ที่ออกเสียง [s] เป็น [ch] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 2	66
ภาพที่ 34 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า กราม /kra:m/ ที่ออกเสียง [kr] เป็น [kl] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 2	68
ภาพที่ 35 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คราว /khra:w/ ที่ออกเสียง [khr] เป็น [khl] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 4	68
ภาพที่ 36 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ปราง /pra:ŋ/ ที่ออกเสียง [pr] เป็น [pl] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 4	69
ภาพที่ 37 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ตรา /tra:/ ที่ออกเสียง [tr] เป็น [t] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 5	69
ภาพที่ 38 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ปลาย /pla:j/ ที่ออกเสียง [pl] เป็น [p] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 5	70
ภาพที่ 39 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลาง	76
ภาพที่ 40 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลาง	78
ภาพที่ 41 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านเกวต	80
ภาพที่ 42 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านเกวต	82
ภาพที่ 43 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวง	84
ภาพที่ 44 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวง	86

	หน้า
ภาพที่ 45 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปรษณีย์ห้วยล้อม	88
ภาพที่ 46 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปรษณีย์ห้วยล้อม	90

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ระบบเสียงภาษามัล 3 ภาษาถิ่น	6
ตารางที่ 2 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง	15
ตารางที่ 3 หน่วยเสียงสระในภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง	16
ตารางที่ 4 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	18
ตารางที่ 5 หน่วยเสียงสระในภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	19
ตารางที่ 6 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลัวะมัลบ้านภูอก	20
ตารางที่ 7 หน่วยเสียงสระในภาษาลัวะมัลบ้านภูอก	20
ตารางที่ 8 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลัวะไปรบบ้านห้วยล้อม	21
ตารางที่ 9 หน่วยเสียงสระในภาษาลัวะไปรบบ้านห้วยล้อม	22
ตารางที่ 10 การเลือกใช้ภาษาของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลาง	40
ตารางที่ 11 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดียวโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลาง	41
ตารางที่ 12 ร้อยละของการเสียงพยัญชนะต้นเดียวที่ไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลาง	42
ตารางที่ 13 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลาง	44
ตารางที่ 14 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลาง	44
ตารางที่ 15 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะท้ายโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลาง	48
ตารางที่ 16 การเลือกใช้ภาษาของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	49
ตารางที่ 17 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดียวโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	50
ตารางที่ 18 ร้อยละของการเสียงพยัญชนะต้นเดียวที่ไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	50
ตารางที่ 19 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	52

	หน้า
ตารางที่ 20 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	53
ตารางที่ 21 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะท้ายโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	56
ตารางที่ 22 การเลือกใช้ภาษาของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง	57
ตารางที่ 23 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง	57
ตารางที่ 24 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง	58
ตารางที่ 25 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง	60
ตารางที่ 26 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง	60
ตารางที่ 27 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะท้ายโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง	63
ตารางที่ 28 การเลือกใช้ภาษาของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านห้วยล้อม	64
ตารางที่ 29 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวโดยผู้พูดภาษาลัวะไปรบบ้านห้วยล้อม	64
ตารางที่ 30 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะไปรบบ้านห้วยล้อม	65
ตารางที่ 31 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำโดยผู้พูดภาษาลัวะไปรบบ้านห้วยล้อม	67
ตารางที่ 32 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะไปรบบ้านห้วยล้อม	67
ตารางที่ 33 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะท้ายโดยผู้พูดภาษาภาษาลัวะไปรบบ้านห้วยล้อม	70
ตารางที่ 34 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิชา	71

	หน้า
ตารางที่ 35 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำโดยผู้พูด ภาษาลัวะ 4 วิธภาษา	73
ตารางที่ 36 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะท้ายโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษา	74
ตารางที่ 37 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำ พยางค์เป็นของผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางจำนวน 5 คน	77
ตารางที่ 38 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำ พยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางจำนวน 5 คน	79
ตารางที่ 39 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำ พยางค์เป็นของผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านเกวตจำนวน 5 คน	77
ตารางที่ 40 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำ พยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านเกวตจำนวน 5 คน	83
ตารางที่ 41 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำ พยางค์เป็นของผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวงจำนวน 5 คน	85
ตารางที่ 42 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำ พยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวงจำนวน 5 คน	86
ตารางที่ 43 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำ พยางค์เป็นของผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมจำนวน 5 คน	89
ตารางที่ 44 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำ พยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมจำนวน 5 คน	91
ตารางที่ 45 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำ พยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษา	92
ตารางที่ 46 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำ พยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษา	93
ตารางที่ 47 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ปรากฏมากที่สุดในแต่ละ วรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นของผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษา	98
ตารางที่ 48 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ปรากฏมากที่สุดในแต่ละ วรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษา	99
ตารางที่ 49 พยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะที่พบการ ออกเสียงไม่ถูกต้อง	100

	หน้า
ตารางที่ 50 พยัญชนะต้นควบกล้ำภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะที่พบการ ออกเสียงไม่ถูกต้อง	101
ตารางที่ 51 ภาษาที่ผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษาเลือกใช้ในสถานการณ์ ภาษา	104

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

การออกเสียงภาษาไทยเป็นปัญหาสำหรับผู้ที่ไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ไม่เฉพาะกลุ่มผู้พูดที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เช่น ผู้พูดภาษาเขมร เวียดนาม พม่า และมลายู (ขนาดอินทจามรรัช 2559, เหยียน ถิ เวิน จี 2549) ผู้พูดภาษาญี่ปุ่น (ธนภัทร สีนธาวีระ 2552) แต่ยังเป็นปัญหาสำหรับผู้พูดภาษากลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในประเทศไทยด้วย เช่น ผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานี (ณัฐพงษ์ วงษ์อำไพ 2552) ผู้พูดภาษาจีนในประเทศไทย (กมลทิพย์ ห่อเพชร 2544, วิไลลักษณ์ จุฑราหะวงศ์ 2543) เป็นต้น ปัญหาที่พบส่วนใหญ่มีปัจจัยเรื่องความแตกต่างของระบบเสียงเป็นสาเหตุสำคัญ ตัวอย่างเช่น การเป็นภาษามีวรรณยุกต์และภาษาไม่มีวรรณยุกต์ เช่น ภาษาเขมร ภาษามลายู ภาษาญี่ปุ่น แต่ถึงจะเป็นภาษามีวรรณยุกต์ เช่น ภาษาจีน ภาษาเวียดนาม ก็มีปัญหาในการออกเสียงภาษาไทยเช่นกัน หรือในส่วนของพยัญชนะ ที่พบปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะท้ายในผู้พูดภาษากะเหรี่ยง และมีการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะท้าย เช่นงานของ กฤษณา สุวรรณผลพ (2550) สุวิทย์ ชาวไทย (2549) นฤมล มหาไพบูลย์ (2547) เป็นต้น

ชาวลัวะในจังหวัดน่าน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากเป็นอันดับ 3 รองจากคนเมืงน่านและลื้อ โดยมีประชากรกว่า 34,600 คน คิดเป็นร้อยละ 7.24 ของประชากรทั้งจังหวัด (ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ 2550) ซึ่งเป็นคนละกลุ่มชาติพันธุ์กับชาวลัวะในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน ชาวลัวะอาศัยกระจัดกระจายอยู่ในหลายอำเภอของจังหวัดน่าน เช่น อำเภอบ่อเกลือ อำเภอบัว อำเภอนิลมณีพระเกียรติ อำเภอยางตลาด เป็นต้น L-Thongkum and Intajamornrak (2009) จัดลำดับอำเภอที่มีชาวลัวะอาศัยสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อำเภอบ่อเกลือ 10,808 คน อำเภอบัว 8,483 คน อำเภอนิลมณีพระเกียรติ 5,848 คน อำเภอยางตลาด 3,987 คน และอำเภอทุ่งช้าง 2,398 คน ชาวลัวะเป็นชุมชนผู้พูดสองภาษา โดยพูดภาษาลัวะเป็นภาษาแม่ และสามารถพูดภาษาคำเมืองน่านได้ บางคนเป็นผู้พูดหลายภาษา เนื่องจากสามารถพูดภาษาไทยมาตรฐานได้ด้วย ภาษาลัวะที่พูดในจังหวัดน่านตามการจัดกลุ่มโดย Diffloth (1985) เป็นภาษาตระกูลมอญ-เขมร

สาขามอญ-เขมรเหนือ สาขาย่อยมอญอีก David Filbeck (Filbeck 1978) ผู้บุกเบิกการศึกษาภาษาลัวะในประเทศไทยแบ่งภาษาลัวะออกเป็น 2 กลุ่ม คือภาษาลัวะมัลและภาษาลัวะไปร รวมถึงสืบสร้างภาษาลัวะดั้งเดิมไว้ด้วยนอกจากนี้ยังจำแนกสาขาย่อยของภาษาลัวะมัลและภาษาลัวะไปร ตามลักษณะคำศัพท์และการเปลี่ยนแปลงทางเสียง ซึ่งจากภาษาลัวะดั้งเดิมสู่ภาษาลัวะในปัจจุบัน พบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน บางถิ่นมีการเก็บเสียงดั้งเดิมไว้ ในขณะที่บางถิ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากภาษาลัวะดั้งเดิมอย่างมาก เมื่อพิจารณาหน่วยเสียงที่ Filbeck (1978) ได้ศึกษาไว้จะเห็นได้ว่าระบบเสียงภาษาลัวะมีความแตกต่างจากภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยมาตรฐาน เช่น พยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย และวรรณยุกต์ ความแตกต่างนี้เองเป็นหนึ่งในสาเหตุของปัญหาการออกเสียงภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยมาตรฐาน

Intajamornrak (2009a) ศึกษาภาษาคำเมืองน่านที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลถิ่นตาหลวงซึ่งเป็นวิธภาษาที่อยู่ระหว่างการพัฒนาเป็นภาษามีวรรณยุกต์ (incipient-tonal language) พบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลถิ่นตาหลวงออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองน่านต่างจากคนเมืองน่าน โดยเกิดการรวมกันระหว่างวรรณยุกต์กลางระดับและวรรณยุกต์กลางตก ในงานวิจัยดังกล่าวสรุปไว้ว่าวรรณยุกต์คำเมืองน่านที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลถูกแทรกแซงจากภาษาแม่ เนื่องจากจำนวนวรรณยุกต์หรือระดับเสียง รวมถึงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์หรือระดับเสียงที่แตกต่างกัน นอกจากนี้จากการสอบถามครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนจังหวัดน่านที่มีนักเรียนเป็นชาวลัวะ พบว่านักเรียนชาวลัวะมีปัญหาในการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งส่งผลต่อเนื่องไปยังการเรียนรู้ภาษาไทยและวิชาอื่นๆ

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาการออกเสียงภาษาไทย ได้แก่ เสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษา แบ่งเป็นภาษาลัวะมัล 3 วิธภาษา และภาษาลัวะไปร 1 วิธภาษา ตามการจำแนกของขมนาด อินทจามรรักษ์ (2552)¹ โดยวิเคราะห์สัญลักษณ์ของพยัญชนะและวรรณยุกต์ภาษาไทยด้วยวิธีการทางกลศาสตร์ ซึ่งผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นความรู้พื้นฐานและแนวทางในการสร้างแบบฝึกออกเสียงภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชาวลัวะ รวมไปถึงผู้

¹ ตัดวิธภาษาย่อยของภาษาลัวะมัลออก 1 วิธภาษาจากงานของขมนาด อินทจามรรักษ์ (2552) เนื่องจากผลงานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าเป็นวิธภาษาที่มีการใช้ภาษาลัวะมัลลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ไม่พูดภาษาลัวะมัลแล้ว

พูดภาษาตระกูลมอญ-เขมรอื่นๆ ที่มีระบบเสียงคล้ายคลึงกับภาษาลัวะ เช่น ภาษาขมุ ภาษามลาบรี เป็นต้น การสร้างแบบฝึกออกเสียงให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนภาษาไทยมาตรฐานจะช่วยให้การเรียนการสอนง่ายขึ้น นำไปสู่การเรียนรู้วิชาอื่นๆ ได้ง่ายขึ้นเช่นกัน ซึ่งจะสามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นของนักเรียนที่พูดภาษากลุ่มชาติพันธุ์เป็นภาษาแม่

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิเคราะห์และเปรียบเทียบสัทลักษณะของพยัญชนะและวรรณยุกต์ภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค ที่พูดในจังหวัดน่าน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะเสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ที่ปรากฏในคำพูดเดี่ยวที่ปรากฏในกรอบประโยค เนื่องจากระบบเสียงสระภาษาลัวะเหมือนกับระบบเสียงสระภาษาไทยมาตรฐาน
2. ลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงพยัญชนะจะแสดงลักษณะทางกลศาสตร์เฉพาะเสียงที่พบว่าผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงภาษาไทยไม่ถูกต้องเท่านั้น
3. ลักษณะทางกลศาสตร์ของวรรณยุกต์จะแสดงค่าความถี่มูลฐาน (F0) ที่ถูกปรับเป็นค่าเซมิโตอน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกออกเสียงภาษาไทยให้นักเรียนชาวลัวะ และผู้พูดภาษาตระกูลมอญ-เขมรอื่นๆ

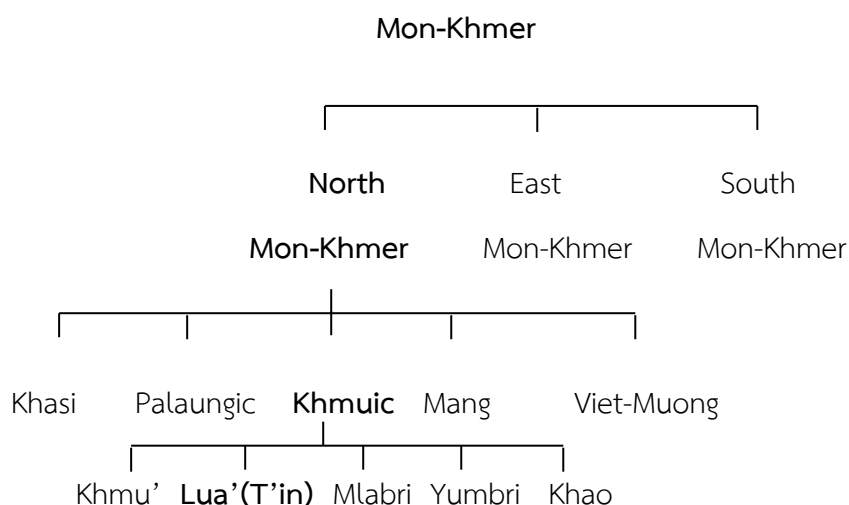
บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรู้เกี่ยวกับภาษาลัวะ

ชาวลัวะถือได้ว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากกลุ่มหนึ่งในจังหวัดน่าน จากฐานข้อมูลหมู่บ้านในปี 2549 โดยการสำรวจของโครงการความหลากหลายทางภาษาในจังหวัดน่านฯ (ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ 2550a) พบว่าจำนวนประชากรลัวะในจังหวัดน่านนั้นมีมากกว่า 34,600 คน คิดเป็นร้อยละ 7.24 ของประชากรทั้งจังหวัด และเป็นอันดับ 3 รองจากคนเมืองน่าน และลื้อ ชาวลัวะอาศัยกระจัดกระจายอยู่ในหลายอำเภอของจังหวัดน่าน เช่น อำเภอบ่อเกลือ อำเภอปัว อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอเชียงกลาง เป็นต้น (ดูภาพที่ 2) และในแต่ละบริเวณจะอยู่ร่วมกับชาติพันธุ์อื่นๆ เช่น ชาวลัวะที่ตำบลปากกลาง อำเภอปัว อยู่ใกล้กับหมู่บ้านซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่พูดภาษาม้ง (ม้งขาวและม้งดำ) และกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยนที่พูดภาษาเมี่ยน (เย้า) รวมทั้งคนเมืองที่พูดภาษาคำเมืองถิ่นน่าน เป็นต้น

Diffloth (1985) ได้จัดภาษาลัวะไว้ในตระกูลมอญ-เขมร สาขามอญ-เขมรเหนือ สาขาย่อยขมุอีก ดังภาพที่ 1

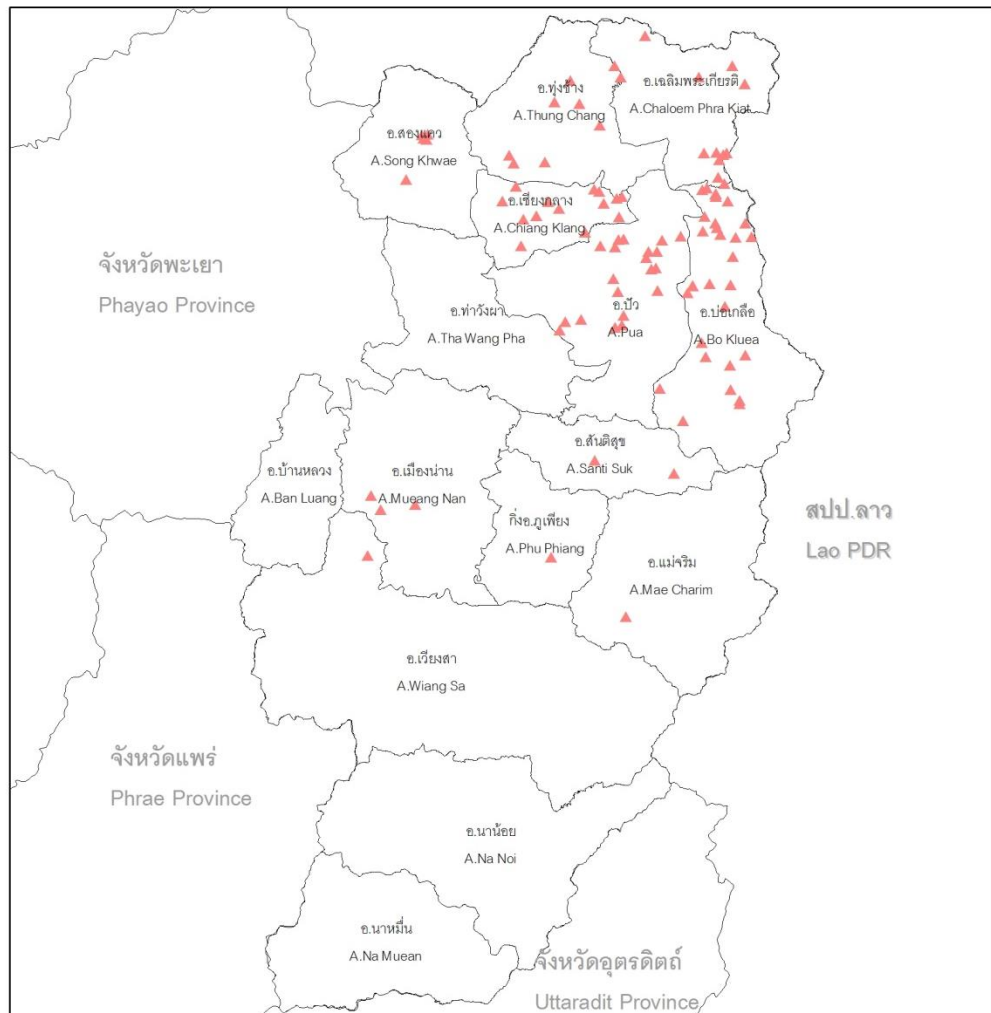
ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงการจัดกลุ่มภาษาลัวะ (ดัดแปลงจาก Diffloth 1985)

แผนที่แสดงกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน : กลุ่มที่พูดภาษาตระกูลมอญ-เขมร

Map of Ethnic Groups in Nan Province : Ethnic groups speaking Mon-Khmer languages

กลุ่มชาติพันธุ์ Ethnic Groups

▲ ลัวะ (มัล-ไปร) Lua' (Mal-Prai)

0 10 20 40
Kilometers

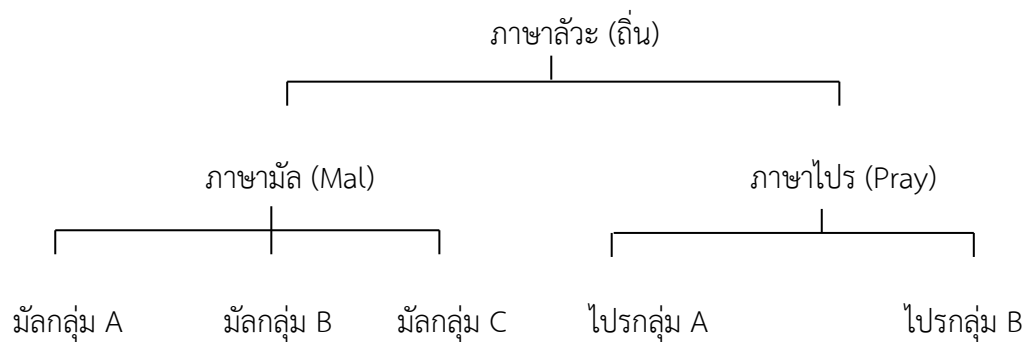
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และประชาคมน่าน
Faculty of Arts, Chulalongkorn University and the Nan Community

ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
Funded by the Thailand Research Fund (TRF)

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงบริเวณที่ตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะ (มัล-ไปร)

(ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ 2550a: 31)

David Filbeck (Filbeck 1978 อ้างในขนาด อินทจามรรัช 2552) ผู้บุกเบิกการศึกษาภาษาลัวะ (ถิ่น) ในประเทศไทย ได้แบ่งกลุ่มภาษาลัวะออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ภาษามัลและภาษาไปร ซึ่งเรียกตามชื่อที่ชาวลัวะเรียกตัวเอง จากนั้นศึกษาภาษาลัวะแนวภาษาศาสตร์เปรียบเทียบเชิงประวัติ โดยสืบสร้างภาษามัลดั้งเดิม (Proto-Mal) ภาษาไปรดั้งเดิม (Proto-Pray) และภาษามัล-ไปรดั้งเดิม หรือ ภาษาถิ่นดั้งเดิม¹ (Proto-T'in) นอกจากนี้ยังจำแนกภาษาย่อยของภาษามัลและภาษาไปรตามลักษณะคำศัพท์และการเปลี่ยนแปลงทางเสียง ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แผนภูมิการแบ่งกลุ่มภาษาลัวะ (ดัดแปลงจาก Filbeck 1978)

นอกจากนี้ Filbeck ได้วิเคราะห์ระบบเสียงภาษามัล 3 ภาษาถิ่น ซึ่งประกอบด้วยระบบเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระบบเสียงภาษามัล 3 ภาษาถิ่น (ดัดแปลงจาก Filbeck 1978)

พยัญชนะ												
มัล A					มัล B					มัล C		
p	t	c	k	ʔ	p	t	c	k	ʔ	p	t	c- k ʔ
										ph-	th-	kh-
b-	d-				b-	d-				b-	d-	g-
m	n	ɲ	ŋ		m	n	ɲ	ŋ		m	n	ɲ- ŋ
	r											
	l					l					l	
s-				h	s-				h	s-		h

¹ ภาษาถิ่นดั้งเดิม ภาษาลัวะดั้งเดิม ภาษามัล-ไปรดั้งเดิม หมายถึงภาษาเดียวกัน ขึ้นอยู่กับผู้วิจัยแต่ละคนใช้

พยัญชนะ								
มัล A			มัล B			มัล C		
w	-j		w	y ɨ		w	-j	
พยัญชนะควบกล้ำ								
มัล A			มัล B			มัล C		
	pr			py pl		thw kwkhw cw -jh (Filbeck วิเคราะห์ให้เสียงกักโฆะ ธนิต /ph th kh/ เป็นพยัญชนะเดี่ยว เพื่อให้เป็นระบบกับชุดเสียงกักโฆะ สิลิล /p t k/ และเสียงกักโฆะ /b d g/ ในขณะที่ภาษามัล A และ B ให้ เป็นพยัญชนะควบกล้ำ)		
ph	phr	phl	ph	phy	phl			
mp	mpr	mpl	mp	mpy	mpl			
mph			mph					
th	thw		th	thw	tw			
nt	nth		nt	nth				
	kr	kl		ky	kl			
kh	chr	chl	kh	khy	chl			
kw	khw		kw	khw				
ŋk	ŋkr	ŋkl	ŋk	ŋky	ŋkl			
ŋkh			ŋkh					
ɲc	cw		ɲc	cw				
ns	sw		ns	sw				
ʔm								
hm	hn	hɲ	mh	nh	ɲh			
hr	hl	hw	hy	lh	hw			
rw	-jh	-wh		-jh	-wh			

สระ								
มัล A			มัล B			มัล C		
i ii	ɨ ʰ	u uu	i ii	ɨ ʰ	u uu	i ii	ɨ ʰ	u uu
e ee	ə əə	o oo	e ee	ə əə	o oo	e ee	ə əə	o oo
ɛ ɛɛ	a aa	ɔ ɔɔ	ɛ ɛɛ	a aa	ɔ ɔɔ	ɛ ɛɛ	a aa	ɔ ɔɔ
ia	ia	ua	ia	ia	ua	ia	ia	ua
ie			ie					

วรรณยุกต์		
มัล A	มัล B	มัล C
-	วรรณยุกต์ขึ้น (Rising tone) วรรณยุกต์ไม่ขึ้น (Non rising tone)	-

จากระบบเสียงในตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่ามีเพียงภาษามัลกลุ่ม B เท่านั้นที่ Filbeck วิเคราะห์ให้มีวรรณยุกต์ ส่วนในภาษามัลกลุ่ม A และ C ระดับเสียงไม่มีนัยสำคัญทางภาษาศาสตร์ หมายความว่าระดับเสียงในภาษามัลกลุ่มย่อยทั้งสองถิ่น ไม่ได้ใช้จำแนกความหมาย เช่น /ʔəŋ ʔay caŋ/ และ /ʔəŋ ʔay cǎŋ/ สำหรับคนมัลที่พูดภาษามัลกลุ่ม A และ C จะมีความหมายเหมือนกันคือ ‘ฉันทำได้’ แต่ในภาษามัลกลุ่ม B จะมีความหมายต่างกัน

ในส่วน of ภาษาไปร Filbeck (1978) ได้แบ่งภาษาไปรย่อยออกเป็น 2 ภาษากลุ่มตามการเปลี่ยนแปลงทางเสียง และสืบสร้างภาษาไปรดั้งเดิม (Proto-Pray) ไว้ แต่ไม่ได้ให้ระบบเสียงภาษาไปรแต่ละถิ่น โดยให้เหตุผลว่าหน่วยเสียงที่พบมีความคล้ายคลึงกันมาก และเขาเองไม่ได้ศึกษาภาษาไปรอย่างละเอียดลึกซึ้งเหมือนกับภาษามัล

ระบบเสียงภาษาไปร

พยัญชนะต้น

p- t- c- k- ʔ-
 ph- th- kh-
 b- d-
 m- n- ɲ- ŋ-
 l-
 r-
 ɕ- h-
 w- j-

พยัญชนะท้าย

-p -t -c -k -ʔ

 -m -n -ɲ -ŋ
 -l
 -r

 -w -j -h

พยัญชนะควบกล้ำ

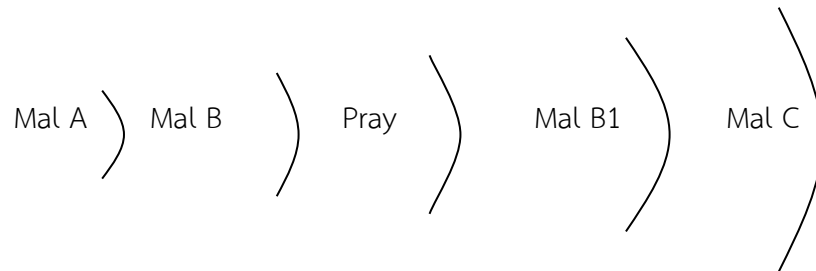
pr kr br pl kl ml ɕw lw ɲw ŋw cw
 mp nt ɲc ŋk ɲɕ
 phr khr mpr kwr ŋkr phl khl ŋkl phw ɲcw
 mph nth ɲkh
 mhpr khwr ɲkhr mphi

สระ

i ii ɨ ɨi u uu
 e ee ə əə o oo
 ɛ ɛɛ a aa ɔ ɔɔ
 ia ɨa ua

จากภาษาถิ่นดั้งเดิมสู่การแยกออกเป็นภาษาลูก คือ ภาษามัลและภาษาไปร รวมถึงการแยกออกเป็นภาษามัลถิ่นย่อย และภาษาไปรถิ่นย่อย จะเห็นได้ว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงมีความแตกต่างกัน บางถิ่นมีการเก็บเสียงดั้งเดิมไว้เป็นอย่างดี ในขณะที่บางถิ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากภาษาดั้งเดิมอย่างมาก หากพิจารณาจากจำนวนหน่วยเสียง พยัญชนะควบกล้ำและสระประสม พบว่าภาษา

มัลกลุ่ม C มีการเปลี่ยนแปลงจนต่างไปจากภาษาแม่มากที่สุด ส่วนภาษาไปรอยู่ตรงกลางระหว่างภาษามัลถิ่นย่อย ดังนั้นหากให้ภาษามัลกลุ่ม A เป็นแกนกลางของภาษาดั้งเดิม สามารถแสดงภาพระดับของการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

ภาพที่ 4 ภาพแสดงระดับของการเปลี่ยนแปลงของภาษาลูกของภาษาลัวะ (ถิ่น) ดั้งเดิม (ดัดแปลงจาก Filbeck 1978)

อย่างไรก็ดี ชีระพันธ์ เหลืองทองคำ และชมนาด อินทจามรรักษ์ (L-Thongkum and Intajamornrak 2009) ได้แบ่งภาษามัลและภาษาไปรออกเป็น 5 กลุ่ม เมื่อพิจารณาจากเสียงและคำศัพท์รวมถึงถิ่นที่อยู่อาศัย หากให้ภาษามัลอยู่ชั่วหนึ่ง และภาษาไปรอยู่อีกชั่วหนึ่ง จะมีวิธภาษาที่เกิดจากการปนกันของภาษามัลและภาษาไปรหลายลักษณะ จากวิธภาษาที่มีคำศัพท์และเสียงเป็นภาษามัลมากกว่าจนเป็นวิธภาษาที่ใกล้เคียงกับภาษาไปรมากกว่า

ที่ผ่านมาได้มีการศึกษาภาษาลัวะด้วยกลวิธีทางกลศาสตร์ ได้แก่ กนิษฐา พุทธเสถียร (2550) ชมนาด อินทจามรรักษ์ (2552) L-Thongkum and Intajamornrak (2009) และ Intajamornrak (2009a, 2009b, 2009c) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ งานวิจัยของกนิษฐา พุทธเสถียร (2550) ศึกษาพฤติกรรมค่าความถี่มูลฐานของเสียงสระอันเนื่องมาจากอิทธิพลของพยัญชนะต้นเสียงก้องกังวานอโฆะในภาษามัล ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมค่าความถี่มูลฐาน ณ จุดเวลาตั้งแต่เริ่มออกเสียงสระจนถึงจุดสิ้นสุดการออกเสียงสระที่ตามหลังพยัญชนะก้องกังวานอโฆะ (hm hl) มากกว่าค่าความถี่มูลฐานของสระที่ตามหลังพยัญชนะก้องกังวานโฆะ (m l) โดยความต่างของค่าความถี่มูลฐานระหว่างเสียงสระที่ตามหลังพยัญชนะต้นเสียงอโฆะและโฆะในชุดพยัญชนะต้นนาสิกกับพยัญชนะต้นข้างลิ้นที่ปรากฏในพยางค์เป็นมีนัยสำคัญประมาณ 3 ใน 4 ของค่าระยะเวลา ส่วนในพยางค์ตายมีนัยสำคัญทุกจุดเวลา หากเกิดการเปลี่ยนแปลงของพยัญชนะต้น คือ การกลายเป็นเสียงก้องของพยัญชนะก้องกังวานอโฆะ อาจเกิดการพัฒนารูปแบบของหน่วยเสียงวรรณยุกต์อีก 1 หน่วยเสียงทำให้มีวรรณยุกต์ 3 หน่วยเสียงคือ /สูง/ จากวรรณยุกต์สูงในคำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียงก้อง

กังวานโอโหะ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นเสียงก้องกังวานโอโหะ /กลาง/ จากวรรณยุกต์สูงในคำที่พยัญชนะต้นเคยเป็นเสียงก้องกังวานโอโหะ และ /ต่ำ/ ในคำที่มีวรรณยุกต์ต่ำอยู่แล้ว

ชนนาค อินทจามรรัักษ์ (2552) ศึกษาลักษณะทางกลศาสตร์ของวรรณยุกต์เพื่อแสดงเส้นทางการกำเนิดวรรณยุกต์ในภาษาลัวะจำนวน 5 วิชา ได้แก่ ภาษามัลบ้านเกวด (MK) ภาษามัลบ้านภูอก (MPK) ภาษามัลบ้านตาหลวง (MTL) ภาษามัลบ้านยอดดอยวัฒนา (MYW) และภาษาไปบ้านห้วยล้อม (PHL) พบว่า ในวิชา MK MTL และ MYW ระดับเสียงขึ้นกับโครงสร้างพยางค์ คือ ระดับเสียงสูงตกในพยางค์เป็น กับ ระดับเสียงสูงระดับในพยางค์ตาย ขณะที่วิชา MPK และ PHL โครงสร้างพยางค์ไม่มีอิทธิพลต่อระดับเสียง เมื่อวัดค่าความถี่มูลฐานของคำยืมไทยกับคำคู่เทียบเสียงและคำพ้องเสียง 3 กลุ่ม คือ คำยืม-คำยืม คำยืม-คำมัล หรือ คำยืม-คำไปร และคำมัล-คำมัล หรือ คำไปร-คำไปร พบว่า พฤติกรรมของค่าความถี่มูลฐานสามารถแบ่งวิชาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ภาษาไม่มีวรรณยุกต์ (วิชา MK MPK และ PHL) และภาษาวรรณยุกต์ (วิชา MTL และ MYW) ในกลุ่มภาษาไม่มีวรรณยุกต์ พบว่า ระดับเสียงในคำพ้องเสียงทั้ง 3 กลุ่มจะมีระดับเสียงเดียวกัน ส่วนในกลุ่มภาษาวรรณยุกต์ พบว่า ระดับเสียงในคำคู่เทียบเสียงทั้ง 3 กลุ่มมี 2 ระดับเสียง ซึ่งใช้จำแนกความหมายของคำ คือ ระดับเสียงสูง (สูงตก และ สูงระดับ) และระดับเสียงต่ำ (ต่ำขึ้น) ดังนั้น จะเห็นได้ว่าวิชา MTL และ MYW เป็นภาษาวรรณยุกต์ โดยมีวรรณยุกต์ 2 หน่วยเสียง คือ /สูง/ และ /ต่ำ/ นอกจากนี้ พบว่า 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว ถูกกำหนดให้กับคำยืม แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ วรรณยุกต์สูง ในคำยืมไทยที่มีวรรณยุกต์กลางขึ้น วรรณยุกต์สูงระดับ และวรรณยุกต์สูงตก กับ วรรณยุกต์ต่ำ ในคำยืมไทยที่มีวรรณยุกต์ต่ำขึ้น วรรณยุกต์กลางระดับ และวรรณยุกต์กลางตก

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์ ช่วยสนับสนุนการวิเคราะห์ตีความและสะท้อนให้เห็นฉาก (scenario) วิวัฒนาการของวรรณยุกต์จากอดีตสู่ปัจจุบัน หรือการวิวัฒนาการจากภาษาไม่มีวรรณยุกต์สู่การเป็นภาษาวรรณยุกต์ของวิชา MTL และ MYW น่าจะมีทิศทางหรือเส้นทางเป็นอย่างไร โดยมีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงดังนี้ (ชนนาค อินทจามรรัักษ์ 2552: 266) คือ

อดีต - ปัจจุบัน

- *ขั้นที่ 1 ระดับเสียงธรรมชาติในคำมัลน่าจะเป็น [สูงตก] หรือ [สูงระดับ] โดยขึ้นกับโครงสร้างพยางค์

คำมัล [卜 ~ 卜]

- *ขั้นที่ 2 ต่อมาคนมัลติดต่อสื่อสารกับคนเมืองซึ่งพูดภาษาที่มี 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ และเกิดการยืมคำเมืองเข้ามาในภาษามัล แต่ปรับระดับเสียงให้เหมือนคำมัล

คำมัล [卜 ~ 卜] คำยืม [卜 ~ 卜]

- *ขั้นที่ 3 เพื่อเลี่ยงคำพ้องเสียงในกลุ่มคำยืม จึงปรับระดับเสียงโดยกำหนดระดับเสียง [ต่ำขึ้น] ให้คำยืม เนื่องจากได้ยินระดับเสียง “ขึ้น” บ่อยกว่าเสียงอื่นๆ จากวรรณยุกต์คำเมืองที่มี 6 หน่วยเสียง ซึ่งมี 2 หน่วยเสียงเป็นเสียงขึ้น

คำมัล [卜 ~ 卜] คำยืม [卜 ~ 卜] และ [卜]

- *ขั้นที่ 4 เพื่อเลี่ยงคำพ้องเสียงระหว่างคำมัลกับคำมัล และ คำมัลกับคำยืมเก่าซึ่งถูกปรับให้มีระดับเสียงเหมือนคำมัล ทำให้กำหนดระดับเสียงต่ำขึ้นให้กับคำมัลด้วย

คำมัล [卜 ~ 卜] และ [卜] คำยืม [卜 ~ 卜] และ [卜]

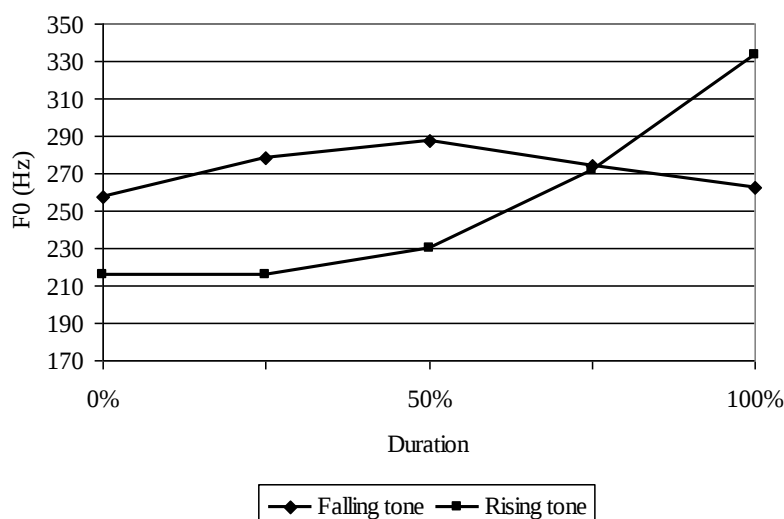
ปัจจุบัน

- ขั้นที่ 5 ภาษามัลปัจจุบันมีวรรณยุกต์ 2 หน่วยเสียง ได้แก่

วรรณยุกต์ /สูง/ มี 2 รูปแปร [卜 ~ 卜] และ วรรณยุกต์ /ต่ำ/ [卜]

ขั้นที่ 1 – 4 เป็นการสันนิษฐานขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงจากภาษาไม่มีวรรณยุกต์เป็นภาษามีวรรณยุกต์ขั้นที่ 5 (ปัจจุบัน) ของภาษามัลบ้านตาหลวงและบ้านยอดดอยวัฒนา ซึ่งทำให้อธิบายได้ว่าเหตุใดคำยืมในปัจจุบันจึงมีทั้งวรรณยุกต์ /สูง/ และวรรณยุกต์ /ต่ำ/

L-Thongkum and Intajamornrak (2009) ศึกษาลักษณะทางกลศาสตร์ของระดับเสียงประจำคำในภาษามัลบ้านยอตตอยวัฒนา² ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของเสียงสระในคำคู่เทียบเสียงจำนวน 20 คู่ ที่ได้จากการบันทึกเสียงผู้บอกภาษาเพศหญิง 2 คน อายุ 56 และ 38 ปี เช่น **waan** ‘ปี’ - **waan** ‘ว่าง’ **puut** ‘เหล้า’ - **puut** ‘นกกะปูด’ **moon** ‘โหม่ง’ - **moon** ‘โหม่ง’ เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่าภาษามัลบ้านยอตตอยวัฒนามีระดับเสียงเด่น 2 ลักษณะคือ ระดับเสียงสูงตก และ ระดับเสียงต่ำขึ้น ซึ่งปรากฏในคำคู่เทียบเสียงดังนั้นจึงสรุปได้ว่าภาษามัลมีวรรณยุกต์ 2 หน่วยเสียง คือ วรรณยุกต์ตก หรือ วรรณยุกต์สูง และ วรรณยุกต์ขึ้น หรือ วรรณยุกต์ต่ำ ดูภาพที่ 5

ภาพที่ 5 กราฟเส้นแสดงค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ในภาษามัลบ้านยอตตอยวัฒนา
(L-Thongkum and Intajamornrak 2009)

จากภาพที่ 5 จะเห็นได้ว่าค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ตก หรือ วรรณยุกต์สูง เริ่มต้นที่ระดับเสียงกลางและเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ก่อนจะลดลง ส่วนวรรณยุกต์ขึ้น หรือ วรรณยุกต์ต่ำ เริ่มต้นที่ระดับต่ำและเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

² หากพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของ *r ที่เปลี่ยนเป็น /y/ ในพยัญชนะต้นกับพยัญชนะควบกล้ำ และเปลี่ยนเป็น /i/ ในพยัญชนะท้าย สามารถจัดให้ภาษามัลบ้านยอตตอยวัฒนาเป็นภาษามัลกลุ่ม B ซึ่ง Filbeck ได้แยกให้เป็นภาษามัลกลุ่ม B1 เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงของพยัญชนะท้าย -c และ -ɲ เป็น -t และ -n เหมือนภาษามัลกลุ่ม C

จากการเปรียบเทียบค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ภาษามลบ้านยอดดอยวัฒนา และภาษาคำเมืองถิ่นน่าน ทำให้คิดว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดวรรณยุกต์ขึ้นหรือวรรณยุกต์ต่ำในภาษามล น่าจะมีสาเหตุมาจากการยืม นั่นคือ การได้นิยมนำคำจำนวนมากในภาษาคำเมืองถิ่นน่านที่มีวรรณยุกต์ต่ำขึ้น /23/ ในช่อง A 1-2 และวรรณยุกต์กลางขึ้น /35/ ในช่อง A 3-4 วรรณยุกต์ทั้ง 2 หน่วยเสียงนี้ปรากฏในคำเป็นจำนวนมาก เมื่อทดสอบโดยใช้รายการคำศัพท์พื้นฐาน 200 คำของ Matisoff (1978) พบว่าคำเมืองถิ่นน่านที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำขึ้น และกลางขึ้น มีจำนวนร้อยละ 57 ดังนั้น จึงอธิบายได้ว่าคนมลได้นิยมนำระดับเสียง 2 ลักษณะนี้บ่อยกว่าระดับเสียงลักษณะอื่นๆ จึงอาจกำหนดสัญลักษณ์ “เสียงขึ้น” ให้กับคำยืมไทยไม่ว่าคำนั้นจะมีเสียงวรรณยุกต์ใดก็ตาม จึงทำให้ผู้วิจัยสันนิษฐานได้ว่าการสัมผัสภาษากับภาษาไทยอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวรรณยุกต์ในภาษามล ต่อมานอกจากคำยืมไทยแล้ว “เสียงขึ้น” ยังแพร่ไปยังคำมลที่ปกติจะมีระดับเสียงเป็น “เสียงตก” ในพยางค์เป็น หรือ “เสียงระดับ” ในพยางค์ตาย และพยางค์ที่ลงท้ายด้วย /-h/

ส่วน Intajamornrak (2009a) ศึกษาภาษาคำเมืองน่านที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลถิ่นตาหลวงซึ่งเป็นวิธภาษาที่อยู่ระหว่างการพัฒนาเป็นภาษามีวรรณยุกต์ (incipient-tonal language) พบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลถิ่นตาหลวงออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองน่านต่างจากคนเมืองน่าน โดยเกิดการรวมกันระหว่างวรรณยุกต์กลางระดับและวรรณยุกต์กลางตก ในงานวิจัยดังกล่าวสรุปไว้ว่าวรรณยุกต์คำเมืองน่านที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลถูกแทรกแซงจากภาษาแม่ เนื่องจากจำนวนวรรณยุกต์หรือระดับเสียง รวมถึงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์หรือระดับเสียงที่แตกต่างกัน

Intajamornrak (2009b และ 2009c) ศึกษา ระดับเสียงประจำคำในภาษาลัวะมัล 4 วิธภาษา โดยศึกษาจากคำลัวะมัล (native words) และคำยืม (loanwords) พบว่าสามารถแบ่งวิธภาษามลได้เป็น 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่ม 1 ระดับเสียง ได้แก่ ภาษาลัวะมัลบ้านเกวต (K) และภาษาลัวะมัลบ้านภูอก (PK) โดยในภาษาลัวะมัลบ้านเกวต คำพยางค์เป็นจะมีระดับเสียง [สูง-ตก] ส่วนคำพยางค์ตายจะมีระดับเสียง [สูงระดับ] ไม่ว่าจะเป็นคำลัวะมัล หรือคำยืม ภาษาลัวะมัลบ้านภูอก คำพยางค์เป็นและคำพยางค์ตาย ทั้งคำลัวะมัลและคำยืมมีระดับเสียง [สูงระดับ] ในขณะที่ 2) กลุ่ม 2 ระดับเสียง ได้แก่ ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง (TL) และภาษาลัวะมัลบ้านยอดดอยวัฒนา (YW) คำพยางค์เป็นมีระดับเสียง [สูง-ตก] และ [ต่ำ-ขึ้น] ส่วนคำพยางค์ตายมีระดับเสียง [สูงระดับ] และ [ต่ำ-ขึ้น] ซึ่งแสดงให้เห็น

ชัดเจนว่า กลุ่ม 1 ระดับเสียง คือ ภาษาลัวะมัลที่ไม่มีวรรณยุกต์ ส่วนกลุ่ม 2 ระดับเสียง คือ ภาษาลัวะมัลที่กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นภาษามีวรรณยุกต์ แสดงได้ดังภาพที่ 6

		LW - LW		NW - LW		NW - NW	
		Non-checked syllable		Non-checked syllable		Checked syllable	
Group 1	K	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐
	PK	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐
Group 2	TL	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐
	YW	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐	┐ - ┐

*Non-checked syllable = CV(V), CV(V)N, Checked syllable = CV(V)S,
NW = native word, LW = loanword*

ภาพที่ 6 ระดับเสียงในภาษาลัวะมัล 4 วิธภาษา (Intajamornrak 2009c)

2.2 ระบบเสียงภาษาลัวะ

ชนชาติ อินทจามรรักษ์ (2552) ศึกษา ระบบเสียงภาษาลัวะ ไว้ดังนี้

ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง พูดที่บ้านตาหลวง ตำบลปากกลาง อำเภอบัว จังหวัดน่าน สามารถเทียบได้กับภาษามัลกลุ่ม B ในงานวิจัยของ Filbeck (1978, 1990) สามารถแสดงระบบเสียง ดังแสดงในตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

	ริมฝีปาก			ปุ่มเหงือก			เพดานแข็ง		เพดานอ่อน			เส้นเสียง
เสียงกัก	p	ph	b	t	th	d	c		k	kh	g	ʔ
เสียงนาสิก	m	hm		n	hn		ɲ hɲ		ŋ	hŋ		
เสียงเสียดแทรก				s								h
เสียงข้างลิ้น				l	hl							
เสียงเลื่อน	w	hw	ʔw				y hy -yh					

พยัญชนะในภาษาลัวะมีจำนวนทั้งสิ้น 30 หน่วยเสียง หน่วยเสียงที่สามารถปรากฏเป็นพยัญชนะท้าย ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -h, -l, -w, -y, -yh/ ส่วนพยัญชนะควบกล้ำมีทั้งพยัญชนะควบกล้ำสองเสียง และพยัญชนะควบกล้ำสามเสียง

พยัญชนะควบกล้ำสองเสียง โดยพยัญชนะควบสามารถเป็นได้ทั้งเสียงเปิด /y l w/ เสียงกัก /k g/ และเสียงเสียดแทรก /s h/ ได้แก่ /py- by- ky- gy- my- sy- phy- thy- khy- pl- bl- kl- phl- khl- kw- phw- thw- khw- lw- sw- ŋk- ŋg- ns- mph- nth- ŋkh-/ พยัญชนะควบกล้ำสามเสียง ได้แก่ /ŋky- mpl- ŋkl- mphi-/

จำนวนหน่วยเสียงสระในภาษาลัวะมีจำนวนทั้งสิ้น 18 หน่วยเสียง (สระสั้น 9 หน่วยเสียงและสระยาว 9 หน่วยเสียง) และสระประสม 3 หน่วยเสียง ดังนี้คือ

ตารางที่ 3 หน่วยเสียงสระในภาษาลัวะมีจำนวนทั้งสิ้น

	สระสั้น			สระยาว		
	หน้า	กลาง	หลัง	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	i	ɨ	u	ii	ɨɨ	uu
กลาง	e	ə	o	ee	əə	oo
ต่ำ	ɛ	a	ɔ	ɛɛ	aa	ɔɔ
สระประสม						
	ie		ie	uo		

เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะและสระของ Filbeck (1978, 1990) พบว่ามีทั้งหน่วยเสียงที่ปรากฏในงานวิจัยนี้แต่ไม่ปรากฏในงานของ Filbeck และที่ปรากฏในงานของ Filbeck แต่ไม่ปรากฏในงานวิจัยนี้

หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏในงานวิจัยของ Filbeck ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว /g/ และพยัญชนะควบกล้ำ /bl- ŋg- my- gy- sy- lw- phw- thy-/ หน่วยเสียงที่ปรากฏในงานของ Filbeck แต่ไม่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ได้แก่ หน่วยเสียงสระ /ie/ และพยัญชนะควบกล้ำ /tw nw ʔy/

จากการศึกษาของ Intajamornrak (2009b) พบว่าภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงมี 2 ระดับเสียง ได้แก่

1. เสียงสูง มีรูปแปร 2 รูป คือ สูงระดับ และ สูงตก โดยมีเงื่อนไขการปรากฏดังนี้

ก. เสียงสูงระดับ ปรากฏในคำตาย ได้แก่ ที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ /-p, -t, -k, -c, -ʔ/ และในคำที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ /-h, -yh/ ทั้งที่เป็นสระสั้นและสระยาว ตัวอย่างเช่น

mah	‘เธอ, ท่าน’	suəʔ	‘สุนัข’
ʔəək	‘น้ำ’	khooyh	‘ภูเขา’

ข. เสียงสูงตก ปรากฏในคำเป็น ได้แก่ คำที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย และคำที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะก้องกังวาน /-m, -n, -ŋ, -ŋ, -r, -l, -w, -y/ ส่วนสระอาจเป็นสระสั้นและสระยาว ตัวอย่างเช่น

sâa	‘ข้าว’	mŋwŋy	‘หู’
ŋâm	‘ดำ’	sŋəw	‘หวาน’

2. ระดับเสียงต่ำขึ้น ระดับเสียงนี้ไม่มีรูปแปร หรือไม่ขึ้นกับโครงสร้างพยางค์ โดยพบในคำยืมเป็นส่วนมาก ตัวอย่างเช่น

kăa	‘กาน้ำ’	kăat	‘ตลาด (คำเมือง)’
kăan	‘ห่าน’	thŋəət	‘ทอด’

อย่างไรก็ตาม พบระดับเสียงต่ำขึ้นในคำมัลที่ไม่ใช่คำยืม แต่มีจำนวนน้อยมาก เช่น

bliən	‘ปาด/เกลี่ย’	sa-năat	‘ปิ่น’
ŋăam	‘จิ้งโกร่ง’	kyəə	‘ตะไคร้’

ภาษาลัวะมัลบ้านเกวด

ภาษาลัวะมัลบ้านเกวด พูดที่บ้านเกวด ตำบลพญาแก้ว อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งสามารถเทียบได้กับภาษามัลกลุ่ม A ในงานของ Filbeck (1978) พบว่ามีพยัญชนะ 29 หน่วยเสียง และพยัญชนะควบกล้ำสองเสียง พยัญชนะควบกล้ำสามเสียง หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระประสม 4 หน่วยเสียง ดูหน่วยเสียงพยัญชนะและพยัญชนะควบกล้ำในตารางที่ 4 และหน่วยเสียงสระในตารางที่ 5

ตารางที่ 4 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

	ริมฝีปาก	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
เสียงกัก	p ph b	t th d	c	k kh	ʔ
เสียงนาสิก	m hm ³ ʔm	n hn	ɲ hɲ	ŋ hŋ	
เสียงเสียดแทรก		s			h
เสียงร่ว		r			
เสียงข้างลิ้น		l hl			
เสียงเลื่อน	w hw		-y hy -yh		

ภาษาลัวะมัลบ้านเกวต มีพยัญชนะทั้งสิ้น 29 หน่วยเสียง ทุกหน่วยเสียงสามารถปรากฏเป็นพยัญชนะต้น ยกเว้นหน่วยเสียง /y/ ส่วนหน่วยเสียงที่สามารถปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะท้ายมีดังนี้ /-p, -t, -k, -c, -ʔ, -m, -n, -ɲ, -ŋ, -h, -r, -l, -w, -y, -yh/

พยัญชนะควบกล้ำ ประกอบด้วยพยัญชนะควบกล้ำสองเสียง โดยพยัญชนะควบสามารถเป็นได้ทั้งเสียงเปิด /r l w/ เสียงกัก /p b t/ เสียงกักเสียดแทรก /c/ และเสียงเสียดแทรก /s h/ ได้แก่ /pr- br- kr- phr- khr- pl- bl- kl- phl- khl- kw- cw- sw- rw- phw- thw- khw- mp- mb- nt- ŋk- ɲc- ns- mph- nth- ŋkh-/ และพยัญชนะควบกล้ำสามเสียง ได้แก่ /mpr- mbr- mpl- mbl- ŋkr- ŋkl-/

จำนวนหน่วยเสียงสระในภาษาลัวะมัลบ้านเกวต แบ่งเป็นสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียง (สระสั้น 9 หน่วยเสียง และสระยาว 9 หน่วยเสียง) และสระประสม 4 หน่วยเสียง ดังตารางที่ 5

³ หน่วยเสียง hm hn hɲ hɲ hl hw hy หมายถึงเสียงก้องกังวานอโฆชะ ʔ ʔ ʔ ʔ ʔ ʔ ʔ ʔ ʔ ʔ

ตารางที่ 5 หน่วยเสียงสระในภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

	สระสั้น			สระยาว		
	หน้า	กลาง	หลัง	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	i	ɪ	u	ii	ɪɪ	uu
กลาง	e	ə	o	ee	əə	oo
ต่ำ	ɛ	a	ɔ	ɛɛ	aa	ɔɔ
สระประสม						
	ie		ie	ie	uə	

เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะและสระของ Filbeck (1978) พบว่าระบบเสียงของภาษาลัวะมัลบ้านเกวต ค่อนข้างเหมือนกับภาษามัลกลุ่ม A ของ Filbeck โดยพบว่ามีพยัญชนะควบกล้ำที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ /br- mbr- pl- bl- mbl- phw- mb-/ ต่างจาก Filbeck ที่ได้ให้ /mb-/ เป็นหน่วยเสียงย่อยของ /mp-/ ส่วน /phw-/ ปรากฏเฉพาะในคำยืม

ในเรื่องระดับเสียงประจำคำ พบว่า ภาษาลัวะมัลบ้านเกวต มี 2 ระดับเสียง ซึ่งสามารถทำนายได้จากโครงสร้างพยางค์ คือ

1. ระดับเสียงระดับ ปรากฏในคำที่มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะกัก /-p, -t, -k, -c, -ʔ/ และในคำที่มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงเสียดแทรก /-h, -yh/ ทั้งที่มีสระสั้นและสระยาว ตัวอย่างเช่น

mat	‘ตา’	ʔooyh	‘ไฟ’
ŋkɛʔ	‘กบ’	cih	‘หนัก’

2. ระดับเสียงตก ปรากฏในคำที่ไม่มีพยัญชนะท้าย และคำที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ /-m, -n, -ŋ, -ŋ, -r, -l, -w, -y/ ทั้งที่เป็นสระสั้นและสระยาว ตัวอย่างเช่น

khaa	‘ปลา’	mar	‘งู’
ʔiəŋ	‘กระดุก’	khooy	‘นอน’

ภาษาลัวะมัลบ้านภูอก

ภาษาลัวะมัลบ้านภูอก พูดที่บ้านภูอก ตำบลสกาต อำเภอปัว จังหวัดน่าน เทียบได้กับภาษามัล กลุ่ม C ในงานของ Filbeck (1978) พบว่ามีจำนวนหน่วยเสียงต่างจากภาษาลัวะมัลบ้านเกวตอย่างมาก ระบบเสียงของภาษาลัวะมัลบ้านภูอก ประกอบไปด้วยพยัญชนะ 21 หน่วยเสียง พยัญชนะควบกล้ำสองเสียงและพยัญชนะควบกล้ำสามเสียง สระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง และสระประสม 3 หน่วยเสียง ดังแสดงในตารางที่ 6 และ 7

ตารางที่ 6 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลัวะมัลบ้านภูอก

	ริมฝีปาก	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
เสียงกัก	p ph b	t th d	c	k kh g	ʔ
เสียงนาสิก	m	n	ɲ	ŋ	
เสียงเสียดแทรก		s			h
เสียงข้างลิ้น		l			
เสียงเลื่อน	w		y -yh		

ภาษาลัวะมัลบ้านภูอก มีพยัญชนะเพียง 21 หน่วยเสียง หน่วยเสียงที่สามารถปรากฏเป็นพยัญชนะท้าย ได้แก่ /p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -h, -l, -w, -y, -yh/ พยัญชนะควบกล้ำมีเพียง /kw-, khw-, thw-/ เท่านั้น เช่น คำว่า /kwaat/ ‘กวาด’ /khwaa/ ‘ขวา’ /thwaay/ ‘ถวายเป็นคำอวยพร’ ซึ่งทั้ง 3 คำนี้เป็นคำยืม

จำนวนหน่วยเสียงสระในภาษาลัวะมัลบ้านภูอก แบ่งเป็นสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง (สระสั้น 9 หน่วยเสียงและสระยาว 9 หน่วยเสียง) และสระประสม 3 หน่วยเสียง ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 หน่วยเสียงสระในภาษาลัวะมัลบ้านภูอก

	สระสั้น			สระยาว		
	หน้า	กลาง	หลัง	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	i	ɪ	u	ii	ɪɪ	uu
กลาง	e	ə	o	ee	əə	oo
ต่ำ	ɛ	a	ɔ	ɛɛ	aa	ɔɔ

สระประสม

ie	ie	ue
----	----	----

เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะและสระของ Filbeck (1978) พบว่ามีหน่วยเสียงเดียวที่ไม่พบในงานวิจัยนี้ ได้แก่ พยัญชนะควบกล้ำ /cw-/

Filbeck (1978) ไม่ได้กล่าวถึงระดับเสียงประจำคำของวิธภาษานี้ไว้ อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตคือ วิธภาษาลัวะมัลบ้านภูอกอก มีระดับเสียงประจำ คือ เสียงระดับ

ภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ (2550b) วิเคราะห์ระบบเสียงภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม ซึ่งพูดที่บ้านห้วยล้อม ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ดังตารางที่ 8 และ 9

ตารางที่ 8 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

	ริมฝีปาก	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
เสียงกัก	p ph b	t th d	c	k kh g	ʔ
เสียงนาสิก	m	n	ɲ	ŋ	
เสียงเสียดแทรก	f	s			h
เสียงร่ว		r			
เสียงข้างลิ้น		l			
เสียงเลื่อน	w ʔw		y ʔy		

หน่วยเสียงพยัญชนะภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมมีจำนวนทั้งสิ้น 23 หน่วยเสียง โดยหน่วยเสียงที่สามารถปรากฏเป็นพยัญชนะท้าย ได้แก่ /-p, -t, -c, -k, -ʔ, -m, -n, -ɲ, -ŋ, -h, -r, -l, -w, -y/ ถึงแม้ว่าจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะเดียวนั้นจะน้อยกว่าภาษามัลบางวิธภาษา แต่ภาษาไปรมีพยัญชนะควบกล้ำที่ซับซ้อนกว่า

พยัญชนะควบกล้ำประกอบไปด้วย พยัญชนะควบกล้ำสองเสียง โดยพยัญชนะควบสามารถเป็นได้ทั้งเสียงเปิด /r l w y/ เสียงกัก /p t/ เสียงกักเสียดแทรก /c/ และเสียงเสียดแทรก /s h/ ได้แก่ /pr- kr- phr- khr- pl- kl- phl- khl- pw- kw- cw- mw- nw- ɲw- sw- lw- rw- phw- thw- khw- chw- phy- khy- mp- nt- ɲk- ɲc- ns- mph- nth- ɲch- ɲkh-/ พยัญชนะควบกล้ำสามเสียง ได้แก่ /mpr- ɲkr- ɲkhr- mpl- ntw- khlw- ɲkhw-/ และพยัญชนะควบกล้ำสี่เสียง ได้แก่ /ɲkrw-/

ตารางที่ 9 หน่วยเสียงสระในภาษาลัวะไป๋บ้านห้วยล้อม

	สระสั้น			สระยาว		
	หน้า	กลาง	หลัง	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	i	ɪ	u	ii	ɪɪ	uu
กลาง	e	ə	o	ee	əə	oo
ต่ำ	ɛ	a	ɔ	ɛɛ	aa	ɔɔ
สระประสม						
	ie		ie			ue

จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่าหน่วยเสียงสระในภาษาลัวะไป๋บ้านห้วยล้อม แบ่งเป็นสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียง (สระสั้น 9 หน่วยเสียง และสระยาว 9 หน่วยเสียง) และสระประสม 4 หน่วยเสียง

ระดับเสียงประจำคำในภาษาลัวะไป๋บ้านห้วยล้อม คือ ระดับเสียงระดับ อาจเป็น ระดับสูงหรือระดับต่ำ ความแตกต่างไม่มีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามการปรากฏของระดับเสียงไม่มีรูปแบบที่แน่นอน

สรุประบบเสียงภาษาลัวะ

จากระบบเสียงภาษาลัวะ 4 วิธภาษา กล่าวได้ว่าหน่วยเสียงพยัญชนะและระดับเสียงมีจำนวนแตกต่างกันในแต่ละวิธภาษา ทั้งนี้เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเสียงจากภาษาลัวะหรือถิ่นดั้งเดิมมาเป็นภาษาลัวะมัล-โปรในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดคือ หน่วยเสียงพยัญชนะ ซึ่ง

เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาลัวะ (ถิ่น) ดั้งเดิมที่ Filbeck (1978) และ L-Thongkum (2007) ได้ศึกษาไว้ พบว่ามีความต่างไปจากภาษาลัวะ (ถิ่น) ดั้งเดิม ดังต่อไปนี้

ภาษาลัวะมัลบ้านเกวต ระบบเสียงมีความใกล้เคียงกับภาษาดั้งเดิมมาก โดยยังคงเก็บสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะดั้งเดิมไว้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นพยัญชนะต้น เช่น /r-/ หรือพยัญชนะท้าย เช่น /-c, -ŋ, -r/

ภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง ระบบเสียงต่างไปจากภาษาดั้งเดิมมากที่สุด แต่ยังคงลักษณะเด่นของภาษามัล คือ เสียงพยัญชนะท้าย /-yh/ โดยพยัญชนะก้องกึ่งวานโสมะ (voiceless sonorants) คือ /hm, hn, hŋ, hɲ, hl, hw, hy/ และพยัญชนะ *r- ในตำแหน่งพยัญชนะต้นได้เปลี่ยนเป็นเสียง // และสูญหายไปในพยัญชนะควบกล้ำ ตัวอย่าง

*r- > l-	เช่น	rɔŋ	>	lɔŋ	‘ทาง’
*kr- > k-	เช่น	krəŋ	>	kəŋ	‘เขา’

ส่วนในตำแหน่งพยัญชนะท้าย *-c เปลี่ยนเป็น /-t/, *-ŋ เปลี่ยนเป็น /-n/ และ *-r เปลี่ยนเป็น /-y/ ตัวอย่าง

*-c > -t	เช่น	puuc	>	puut	‘เหล้า’
*-ŋ > -n	เช่น	ʔəŋ	>	ʔən	‘ฉิ่น’
*-r > -y	เช่น	mar	>	may	‘งู’

ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง พบว่าพยัญชนะดั้งเดิม *r- ในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะควบกล้ำซึ่งเปลี่ยนเป็น /y/ และเปลี่ยนเป็น /i/ ในตำแหน่งพยัญชนะท้าย นอกจากนี้ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายยังเกิดการเปลี่ยนแปลงของ *-c เป็น /-t/ และ *-ŋ เป็น /-n/ ตัวอย่าง

*-phr > -phy	เช่น	phram	>	phyam	‘คน’
*-c > -t	เช่น	thəc	>	thət	‘ชาย’
*-ŋ > -n	เช่น	thaan	>	thaan	‘सान’
*-r > -i	เช่น	mar	>	mai	‘งู’

อาจกล่าวได้ว่า ในแง่ระบบเสียง วิธภาษาที่มีความใกล้เคียงกับภาษาดั้งเดิมมากที่สุดคือ ภาษาลัวะมัลบ้านเกวต และภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อม ส่วนวิธภาษาที่ระบบเสียงต่างไปจากภาษาดั้งเดิมมากที่สุด คือ ภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลาง ในขณะที่ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงมีความต่างไปจากภาษาดั้งเดิมพอสมควรเนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงของเสียงบางเสียง โดยสามารถเห็นร่องรอยของการเปลี่ยนแปลง และยังคงมีการเก็บรักษาเสียงดั้งเดิมบางเสียงไว้

หากพิจารณาในแง่ระดับเสียง จะเห็นได้ว่า บางวิธภาษายังคงเก็บรักษาลักษณะดั้งเดิมคือ เป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์ ขณะที่ในบางวิธภาษาระดับเสียงเริ่มมีนัยสำคัญในการจำแนกความหมาย ข้อสังเกตที่น่าสนใจเกี่ยวกับระดับเสียงประจำคำที่พบในภาษาลัวะมัลและไปร 4 วิธภาษาก็คือ ในบางวิธภาษามีระดับเสียงที่สามารถทำนายได้จากโครงสร้างพยางค์ ในบางวิธภาษาพบเพียงเสียงระดับ และในบางวิธภาษาเกิดระดับเสียงใหม่ขึ้นมา โดยพบมากในคำยืมไท

ในขณะที่หน่วยเสียงสระเดี่ยวของทั้ง 4 วิธภาษามีจำนวนเท่ากันและความสั้นยาวของเสียงสระมีนัยสำคัญ แต่หน่วยเสียงสระประสมแตกต่างกัน โดยภาษาลัวะมัลบ้านเกวต และภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อมปรากฏสระประสม /ie/ ในขณะที่อีก 2 วิธภาษาไม่มีหน่วยเสียงสระประสมนี้

2.3 การสัมผัสภาษาและการแทรกแซงภาษา

การที่ภาษามาสัมผัสกันได้อย่างไรหรือสถานการณ์การสัมผัสภาษาเกิดขึ้นได้อย่างไรนั้น Thomason (2001: 17 อ้างในชนชาติ อินทจามรรักษ์ 2552) ได้แบ่งไว้ 4 ประการคือ

- 1) การย้ายถิ่นของผู้พูดสองกลุ่มไปยังดินแดนที่ไม่มีใครเคยมีใครครอบครองมาก่อน ในกรณีนี้ไม่มีใครเป็นคนพื้นเมือง จึงไม่ถือว่าการบุกรุกล่วงล้ำดินแดนของผู้อื่น ซึ่งจะเห็นว่าสถานการณ์เช่นนี้พบได้ยากหรือแทบเป็นไปไม่ได้เลยในโลกปัจจุบัน ตัวอย่างที่อาจเป็นไปได้ก็คือ ดินแดนแอนตาร์กติกาซึ่งไม่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นหลักแหล่งแน่นอน แต่หากมีนักวิทยาศาสตร์จากชาติต่างๆ ที่ไปตั้งแคมป์เพื่อศึกษาที่ยังดินแดนนั้น ก็อาจทำให้เกิดการสัมผัสภาษาขึ้นได้

- 2) การย้ายถิ่นของผู้พูดกลุ่มหนึ่งเข้าไปยังดินแดนของผู้พูดอีกกลุ่มหนึ่ง ผู้มาใหม่มักจะมีอิทธิพลเหนือชนพื้นเมือง การย้ายถิ่นประเภทนี้มักมีสาเหตุเนื่องมาจากการค้าขายและการสร้างอาณา

นิคม ตัวอย่างเช่น ประเทศนิวซีแลนด์ ในอดีตไม่มีผู้ใดครอบครองจนกระทั่งชาวเมารี ซึ่งพูดภาษาตระกูลออสโตรนีเซียนเข้ามาตั้งรกรากตั้งแต่ก่อนปี ค.ศ. 1000 จากนั้นชาวยุโรปได้เข้ามายังดินแดนแห่งนี้เมื่อศตวรรษที่ 17 ในปัจจุบัน ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาของชาวยุโรปถือเป็นภาษาที่เหนือกว่า ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ภาษาเมารีอยู่บ้างในบางสถานการณ์ และก็มี ความพยายามที่จะรักษาภาษาเมารีไว้ นอกเหนือจากการอพยพย้ายถิ่นดังกล่าวแล้ว การจ้างแรงงานต่างประเทศถือได้ว่าเป็นสาเหตุทำให้เกิดสถานการณ์การสัมผัสภาษาที่มีความซับซ้อนด้วยเช่นกัน

3) ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันระหว่างวัฒนธรรมซึ่งพัฒนามาจากการเป็นดินแดนเพื่อนบ้านกันมาเป็นเวลานาน ในสถานการณ์นี้ระยะเวลาเป็นส่วนสำคัญ เช่นกรณีของชนเผ่าหลายๆ เผ่าทางตะวันตกเฉียงเหนือของอเมริกาที่ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ที่ราบเพื่อล่าฝูงควาย ทำให้เกิดการสัมผัสภาษาขึ้น รวมถึงการค้าขายระหว่างกัน การแต่งงานข้ามชนเผ่า เป็นต้น

4) การศึกษา หรือ “learned contact” ในอดีตภาษาที่ถือเป็นภาษากลางในยุโรปก็คือภาษาละติน ตั้งแต่สมัยกลางจนถึงเรอเนสซองส์ ต่อมาจนถึงช่วงปี ค.ศ. 1600 เด็กทุกคนต้องเรียนรู้ภาษาละติน แต่ในปัจจุบันภาษาที่ถือเป็นภาษากลางของคนทั่วโลกก็คือภาษาอังกฤษ ทำให้เกิดการสัมผัสภาษาระหว่างภาษาแม่กับภาษาที่ต้องเรียนรู้เพิ่มหรือภาษาที่สองซึ่งใช้เป็นภาษากลาง

เมื่อใดก็ตามที่เกิดสถานการณ์การสัมผัสภาษา ปรากฏการณ์ต่อมาที่ต้องพิจารณาก็คือ ผลที่เกิดจากการสัมผัสภาษา ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับคือ การเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการสัมผัสภาษา (Contact-induced change) การปนภาษาในระดับสูง (Extreme language mixture) และภาวะภาษาตาย (Language death) (Thomason 2001: 60) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการสัมผัสภาษาเกิดจากปัจจัยต่างๆ กัน โดยที่ตัวบ่งชี้ชนิดและระดับของการเปลี่ยนแปลง แบ่งได้เป็นปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ความเข้มข้นของการสัมผัสภาษา การเรียนรู้ที่ไม่สมบูรณ์ และทัศนคติของผู้พูด ปัจจัยทางภาษา ได้แก่ ความเป็นสากลลักษณะ ระดับของคุณลักษณะ (features) ที่ถูกผสมผสานเข้าไปในระบบของภาษา และความแตกต่างทางแบบลักษณ์ของภาษาต้นฉบับ (source language) และภาษาผู้รับ (recipient language) ส่วนผลที่เกิดกับโครงสร้างของภาษาผู้รับสามารถแบ่งได้เป็น การสูญเสียของคุณลักษณะ การเพิ่มขึ้นของคุณลักษณะ และการแทนที่ของคุณลักษณะ นอกจากนี้สิ่งสำคัญก็คือ กลไกของการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการสัมผัสภาษา เช่น การสลับภาษา (Code-

switching) การเลือกภาษา (Code alternation) กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่สอง และ ผลกระทบของการเรียนรู้ภาษาที่หนึ่ง เป็นต้น

ระดับถัดมาคือ การปนภาษาในระดับสูง (Extreme language mixture) อันเกิดจากการสัมผัสภาษา ทำให้เกิดเป็นภาษาพิดจิ้น (Pidgins) ภาษาครีโอล (Creoles) และภาวะปนสองภาษา (Bilingual mixed languages) ระดับสุดท้ายคือ ภาวะภาษาตาย ทำให้เกิดการถดถอย หรือการสูญเสียคุณลักษณะบางประการทางภาษา การแทนที่ทางไวยากรณ์ เป็นต้น

ในบริเวณซึ่งมีภาวะสองภาษา (Bilingualism) หรือ ภาวะหลายภาษา (Multilingualism) อย่างเช่นบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเกิดสถานการณ์การสัมผัสภาษาขึ้น และผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไรนั้นก็ขึ้นกับปัจจัยดังที่ได้กล่าวข้างต้น โดยที่กลไกในการสัมผัสภาษาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์การสัมผัสภาษาจะเป็นอะไรได้บ้างนั้นขึ้นกับหลายปัจจัยด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายในตัวภาษา (linguistic factors) เช่น ลักษณะทางเสียง หรือโครงสร้างทางไวยากรณ์ ของภาษาที่สองซึ่งเอื้อต่อการมีอิทธิพลต่อภาษาแม่ และปัจจัยทางสังคม (social factors) ได้แก่ ระยะเวลาที่มีการสัมผัสภาษา อันจะส่งผลต่อระดับความเข้มข้นของการสัมผัสของภาษา ลักษณะโครงสร้างของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง หน้าที่ในการติดต่อสื่อสาร ทักษะของผู้พูดที่มีต่อภาษา และความมีศักดิ์ศรี (prestige) เช่นเดียวกับที่ Weinreich (1968: 3) ได้กล่าวไว้ว่า ในสถานการณ์การสัมผัสภาษา สิ่งที่เราต้องนำมาพิจารณาด้วยก็คือปัจจัยที่ภายนอกตัวภาษา (extra-linguistic factors) ซึ่งอยู่ในตัวผู้รู้สองภาษา เช่น ความสามารถในการเรียนรู้และถ่ายทอดภาษา ความเชี่ยวชาญในการใช้แต่ละภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ทักษะติดต่อภาษา เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มหรือชุมชนสองภาษา เช่น ขนาดของชุมชนสองภาษา ความแตกต่างหรือความเหมือนกันของสังคมวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้รู้สองภาษา เป็นต้น

ประเทศไทยเป็นชุมชนภาษาที่มีความหลากหลายทางภาษามาก มีภาษาไทยกรุงเทพฯ เป็นภาษามาตรฐาน (Standard language) ซึ่งอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544: 20) ได้ให้คำจำกัดความว่า ภาษาที่ได้รับการยอมรับว่าถูกต้องและมีบรรทัดฐานการใช้ที่ถูกต้องทั้งพูดและเขียน มักใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารในวงราชการ ในสถานการณ์ที่เป็นทางการ ในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา และการใช้ภาษามาตรฐานยังเป็นเครื่องแสดงศักดิ์ศรี (prestige) และทำให้ผู้ใช้มีอภิสิทธิ์เหนือผู้อื่น (มีภาษาไทยถิ่น 4 ถิ่นคือ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ (คำเมือง) ภาษาไทยถิ่น

ตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) และภาษาไทยถิ่นใต้ (ปักษ์ใต้) นอกจากนี้ ธีระพันธ์ ล.ทองคำ (2527) ยังกล่าวไว้ว่า ในประเทศไทยมีภาษาชนกลุ่มน้อยอีกเป็นจำนวนมากกว่า 80 ภาษา ดังนั้นย่อมหลีกเลี่ยงการสัมผัสภาษาได้ยาก

การที่ภาษาหนึ่งสามารถมีอิทธิพลต่ออีกภาษาหนึ่งได้นั้น สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากการสัมผัสภาษา อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2545: 92) กล่าวว่า การสัมผัสภาษาเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติในสังคมพหุภาษา ที่ประกอบด้วยผู้รู้หลายภาษา และคนเหล่านี้พูดหลายภาษาสลับหรือปนกัน ภาษาของคนเหล่านี้จึงมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน การสัมผัสภาษาทำให้ภาษาเกิดการแปรและเปลี่ยนแปลงได้ โดยภาษาสองภาษาที่สัมผัสกันในตัวผู้รู้สองภาษาจะมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน และภาษาทั้งสองจะค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเพราะได้รับอิทธิพลจากอีกภาษาหนึ่ง

กลไกทางภาษาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์การสัมผัสภาษาจะเป็นอะไรได้บ้างนั้น ขึ้นกับหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางภาษา (linguistic factors) เช่น ลักษณะทางเสียง หรือโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาที่สองซึ่งเอื้อต่อการมีอิทธิพลต่อภาษาแม่ และปัจจัยทางสังคม (social factors) ได้แก่ ระยะเวลาที่มีการสัมผัสภาษา อันจะส่งผลกระทบต่อระดับความเข้มข้นของการสัมผัสของภาษา ลักษณะโครงสร้างของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ทักษะของผู้พูดที่มีต่อภาษา ความเป็นศักดิ์ศรี (prestige) เป็นต้น นอกจากนี้ Weinreich (1968: 3) ยังกล่าวด้วยว่า ในการพิจารณาสถานการณ์ในการสัมผัสภาษา ปัจจัยที่เราต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วยคือปัจจัยสมทบทางภาษา (extra-linguistic factors) ซึ่งอยู่ในตัวผู้รู้สองภาษา เช่น ความสามารถในการเรียนรู้และถ่ายทอดภาษา ความเชี่ยวชาญในการใช้แต่ละภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ทักษะต่อภาษา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มหรือชุมชนสองภาษาที่ผู้พูดอาศัยอยู่ เช่น ขนาดของชุมชนสองภาษา ความแตกต่างหรือความเหมือนกันของสังคมวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้รู้สองภาษา เป็นต้น

ในสังคมที่มีลักษณะเป็นสังคมภาวะสองภาษา หรือภาวะหลายภาษานั้น กลไกทางภาษาที่เกิดขึ้นย่อมมีมาก กลไกหนึ่งที่พบคือ การแทรกแซงภาษา (linguistic interference) กลไกการแทรกแซงภาษาถือได้ว่าเป็นกลไกที่สำคัญเมื่อมีการสัมผัสภาษา Weinreich (1968) กล่าวว่า ในสถานการณ์ที่มีการสัมผัสภาษา ปรากฏการณ์หนึ่งที่จะเกิดขึ้นคือ การแทรกแซงภาษา ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อผู้พูดนำลักษณะของภาษาหนึ่งไปใช้ในอีกภาษาหนึ่ง ยิ่งความแตกต่างระหว่างระบบของภาษามี

มากเท่าใด ขอบเขตของการแทรกแซงภาษาก็จะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น Weinreich (1968: 14 - 47) ได้แบ่งประเภทของการแทรกแซงภาษาออกเป็น การแทรกแซงทางเสียง (phonic interference) การแทรกแซงทางไวยากรณ์ (grammatical interference) และการแทรกแซงทางคำศัพท์ (lexical interference) ตัวอย่างเช่น การแทนเสียง (phone substitution) ซึ่งเป็นการแทรกแซงทางเสียงที่เกิดขึ้นเมื่อผู้มีภาวะสองภาษาใช้หน่วยเสียงในภาษาแม่ของตนแทนหน่วยเสียงที่คล้ายคลึงกันในภาษาที่สอง เช่น การออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทย เนื่องจากมีหน่วยเสียงภาษาอังกฤษบางเสียงที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย เช่น /ð/ ในคำว่า the, this หรือ those คนไทยจะออกเสียง /ð/ เป็น [d] หรือในบางครั้งก็ออกเป็น [th] เช่นในคำว่า father, mother หรือ brother เป็นต้น

2.4 ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ภาษาที่สอง

ทฤษฎีการรับรู้ภาษาที่สอง (Second language acquisition - SLA) เป็นประเด็นที่นักภาษาศาสตร์และนักการศึกษาให้ความสนใจและมีการศึกษาในหัวข้อนี้อย่างแพร่หลายมาเป็นเวลานาน Stephen Krashen เป็นนักภาษาศาสตร์ที่สนใจศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ภาษา ทฤษฎีและงานวิจัยของ Krashen ได้รับการยอมรับในวงกว้าง ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองของ Krashen (2009 อ้างถึงใน ชมนาด อินทจามรรัช 2559) ประกอบไปด้วยสมมติฐานสำคัญ 5 ประการ คือ

1. The acquisition-learning theory hypothesis

สมมติฐานนี้เชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาประกอบไปด้วย 2 ระบบคือ ระบบการรับรู้ภาษา (the acquired system) ซึ่งจะเหมือนกับกระบวนการการรับภาษาแม่ และระบบการเรียนรู้ภาษา (the learned system) ซึ่งเกิดจากการเรียนการสอน Krashen มองว่าการเรียนรู้ภาษานั้นมีความสำคัญน้อยกว่าการรับภาษา

2. The natural order hypothesis

สมมติฐานนี้อธิบายว่าการรับรู้ภาษาสามารถคาดเดาลำดับได้หรือสามารถทำนายได้ว่ารับรู้สิ่งใดก่อนหลัง เช่น เด็กสามารถรับรู้ไวยากรณ์บางอย่างได้ก่อนไวยากรณ์อื่นๆ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาที่ผ่านมาอาจจะไม่ได้ยืนยัน 100 เปอร์เซ็นต์ถึงลำดับดังกล่าว แต่ผลการทดสอบทางสถิติช่วยในการทำนายถึงการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นได้

3. The monitor hypothesis

สมมติฐานนี้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาษาและการเรียนรู้ภาษา รวมถึงอิทธิพลที่การรับรู้ภาษาและการเรียนรู้ภาษามีต่อกัน ระบบการรับรู้ภาษาเปรียบเสมือนตัวก่อกำเนิด (initiator) ในขณะที่ระบบการเรียนรู้เปรียบเสมือนตัวตรวจสอบ (monitor) และตัวแก้ไข (editor) ดังนั้น การเรียนรู้สามารถเกิดจากการแก้ไขข้อผิดพลาด

4. The Input hypothesis

สมมติฐานนี้อธิบายว่าผู้เรียนรับภาษาที่สองอย่างไรซึ่งก็คือการรับภาษาที่สองเกิดขึ้นได้อย่างไร สมมติฐานนี้จะให้ความสำคัญกับการรับรู้ภาษา ผู้เรียนภาษาที่สองจะต้องเข้าใจสิ่งที่ป้อนเข้าไป (input) จึงจะเกิดการรับรู้ ดังนั้นสิ่งที่ป้อนเข้าไปจะต้องเอื้อกับผู้เรียน ทั้งในแง่ความยากง่าย สิ่งแวดล้อม และสื่อการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปสู่ระดับ “i+1”

5. The affective filter hypothesis

สมมติฐานนี้เชื่อว่าสภาวะทางจิตใจ ได้แก่ อารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติ ส่งผลต่อการรับรู้ภาษา Krashen กล่าวว่าผู้เรียนภาษาที่สองที่มีแรงจูงใจ มั่นใจในตัวเอง มีความตั้งใจ และไม่เครียด จะประสบความสำเร็จในการรับรู้ภาษาที่สองเนื่องจากไม่เกิดการปิดกั้นการรับรู้ของสมอง

อายุที่เอื้อต่อการเรียนภาษาที่สอง (Critical period) เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจ Lenneberg (1967) ได้เสนอสมมติฐานไว้ว่า อายุที่เอื้อต่อการรับรู้ภาษาที่สองคือก่อนเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ หมายความว่า ผู้เรียนจะสามารถรับรู้ภาษาที่สองได้ดีเทียบเท่าหรือใกล้เคียงผู้พูดภาษาที่หนึ่ง การรับรู้ต้องเกิดขึ้นก่อนอายุประมาณ 15 ปี ซึ่งต่อมา มีงานวิจัยที่สนับสนุนแนวคิดนี้มากมาย เช่น Scovel (1969) Patkowski (1989) Brown (1994) อย่างไรก็ตาม ก็มีการศึกษาที่โต้แย้งแนวคิดดังกล่าว เพราะเชื่อว่าการรับรู้ภาษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดด้านอายุ ผู้ใหญ่สามารถรับรู้ภาษาที่สองได้อย่างสมบูรณ์เช่นเดียวกับผู้ที่เริ่มตั้งแต่อายุน้อยเช่น Jacobson (1968) Neufeld (1980) และ Flege (1987) นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ภาษาที่สอง เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาที่หนึ่งกับภาษาที่สอง ทัศนคติต่อภาษาที่สอง เป็นต้น

งานวิจัยที่ศึกษาการออกเสียงสระและวรรณยุกต์ของผู้เรียนภาษาที่สอง เช่น Jun and Cowie (1994) ศึกษาการออกเสียงสระ /ɪ/ ในภาษาอังกฤษของผู้พูดภาษาเกาหลีที่เรียน

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผลการวิจัยพบว่าผู้พูดภาษาเกาหลีที่มีประสบการณ์ภาษาอังกฤษมากสามารถออกเสียงสระ /ɪ/ ได้ถูกต้องมากกว่าผู้พูดภาษาเกาหลีที่มีประสบการณ์ภาษาอังกฤษน้อย งานวิจัยนี้ยืนยันว่าการออกเสียงสระในภาษาที่สองจะดีขึ้น ถูกต้องใกล้เคียงกับผู้พูดภาษาที่หนึ่งมากขึ้นก็ต่อเมื่อได้รับสิ่งที่ป้อนเข้าไป (input) นั่นก็คือเสียงในภาษาที่หนึ่งในปริมาณที่เพียงพอ

Flege, Bohn and Jang (1997) ศึกษาการออกเสียงสระภาษาอังกฤษของผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา โดยศึกษาว่าประสบการณ์ภาษาอังกฤษที่ต่างกันส่งผลต่อการออกเสียงสระภาษาอังกฤษหรือไม่ งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากผู้พูดภาษาเยอรมัน ภาษาสเปน ภาษาจีนกลาง และภาษาเกาหลี รวมถึงผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ผู้พูดเหล่านี้เริ่มเรียนรู้ภาษาอังกฤษเมื่อมาถึงประเทศสหรัฐอเมริกา อายุโดยเฉลี่ยของผู้พูดคือ 25 ปี จากนั้นจัดกลุ่มผู้พูดตามระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่มาอยู่ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้พูดที่อยู่นานกว่าจัดอยู่ในกลุ่มที่มีประสบการณ์มาก ผู้พูดที่อยู่น้อยกว่าจัดอยู่ในกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้พูดที่มีประสบการณ์มากกว่าออกเสียงและรับรู้สระภาษาอังกฤษได้ถูกต้องมากกว่าผู้พูดที่มีประสบการณ์น้อย ความถูกต้องในการออกเสียงและความถูกต้องของการรับรู้มีความสัมพันธ์กัน และความถูกต้องทั้งการออกเสียงและการรับรู้จะแปรไปตามระบบเสียงสระของภาษาที่หนึ่ง หมายความว่าในการรับรู้เสียงสระภาษาอังกฤษจะขึ้นกับระบบเสียงสระหรือตำแหน่งของเสียงสระในภาษาที่หนึ่ง

Wang (2006) ศึกษาการรับรู้วรรณยุกต์ในภาษาที่สองว่าผู้เรียนภาษาที่สองที่เป็นผู้ใหญ่และมีความรู้ภาษาที่สอง (bilingual) มีประสบการณ์การรับรู้วรรณยุกต์ (tones) และระดับเสียงสูงต่ำสัมพันธ์กับการลงเสียงหนักเบา (pitch accent) ในภาษาที่หนึ่งจะเอื้อต่อการรับรู้ภาษาที่สองหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วย ผู้พูดภาษาจีน (ภาษาที่มีวรรณยุกต์) ผู้พูดภาษาญี่ปุ่น (ภาษาที่มีระดับเสียงสูงต่ำที่สัมพันธ์กับการลงเสียงหนักเบา) และผู้พูดภาษาอังกฤษ (ภาษาไม่มีวรรณยุกต์) จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างฟังเสียงวรรณยุกต์ภาษาจีนกลางจำนวน 4 หน่วยเสียง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้ฟังซึ่งเป็นผู้พูดภาษาอังกฤษรับรู้วรรณยุกต์ภาษาจีนกลางได้ดีเท่าๆ กับผู้ฟังซึ่งเป็นผู้พูดภาษาญี่ปุ่น ในขณะที่ผู้พูดภาษาจีนรับรู้วรรณยุกต์ภาษาจีนกลางได้ถูกต้องน้อยกว่าผู้พูดญี่ปุ่นและผู้พูดภาษาอังกฤษ จึงอาจกล่าวได้ว่าประสบการณ์การรับรู้วรรณยุกต์และระดับเสียงสูงต่ำ หรือการเป็นผู้พูดภาษาวรรณยุกต์หรือภาษาที่มีระดับเสียงสูงต่ำ ไม่ได้เอื้อต่อการเรียนรู้วรรณยุกต์ในภาษาที่สองเสมอไป เนื่องจากการวรรณยุกต์ในภาษาที่หนึ่งแทรกแซงการรับรู้วรรณยุกต์ในภาษาที่สองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงแรกของการเรียนรู้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาไทยโดยผู้พูดที่ไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ นั้นมีการศึกษาไว้จำนวนหนึ่งโดยเฉพาะเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย เนื่องจากวรรณยุกต์เป็นคุณลักษณะเด่นของภาษาไทย โดยงานวิจัยดังกล่าวนี้ศึกษาวรรณยุกต์ด้วยวิธีทางกลศาสตร์ เช่น ชมนาด อินทจามรรัช (2559) ที่ศึกษาสระและวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาเขมร เวียดนาม พม่า และมลายู พบว่ากลุ่มผู้พูดภาษาความสั้นยาวของสระไม่นับสำคัญ คือ ผู้พูดภาษาเวียดนาม พม่า และมลายู สามารถออกเสียงสระสั้นต่างจากสระยาวได้ใกล้เคียงกับผู้พูดภาษาที่ความสั้นยาวของสระมีนัยสำคัญ คือ ผู้พูดภาษาเขมร โดยเฉพาะในคำพูดเดี่ยว แต่หากเป็นคำพูดต่อเนื่อง สัดส่วนการระยะเวลาของสระสั้นต่อสระยาวในกลุ่มผู้พูดภาษาความสั้นยาวของสระไม่นับสำคัญมีการแปรค่อนข้างสูง ในส่วนของวรรณยุกต์ พบว่าผู้พูดภาษามีวรรณยุกต์คือ ผู้พูดภาษาเวียดนามและภาษาพม่า ไม่ได้เปรียบผู้พูดภาษาไม่มีวรรณยุกต์ คือ ผู้พูดภาษาเขมรและมลายูในช่วงเริ่มต้นของการเรียนภาษาไทยแต่อย่างใด เนื่องจากพบการแปรของวรรณยุกต์เช่นเดียวกันกับวรรณยุกต์ของผู้พูดภาษามีวรรณยุกต์ คือผู้พูดภาษาเวียดนามและภาษาพม่า ซึ่งสาเหตุของปัญหาในการออกเสียงสระและวรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้พูด 4 ภาษานี้คือ ความแตกต่างกันของระบบเสียง รวมถึงระยะเวลาและทัศนคติต่อการเรียนภาษาที่สอง

ก่อนหน้านี้มีงานของณัฐพงษ์ วงษ์อำไพ (2552) ศึกษาวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ออกเสียงโดยเด็กอายุ 6-7 ปี ซึ่งพูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ โดยเป็นการศึกษาทางกลศาสตร์และทดสอบการรับรู้ ผู้บอกภาษาแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดปัตตานี พฤติกรรมค่าความถี่มูลฐานแสดงให้เห็นว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์เอก โท และ จัตวา มีลักษณะคล้ายกัน แต่สัทลักษณะของวรรณยุกต์สามัญของกลุ่มผู้บอกภาษาที่อาศัยในกรุงเทพมหานครเป็นเสียงกลางระดับตกตอนท้าย ส่วนกลุ่มผู้บอกภาษาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดปัตตานีมีสัทลักษณะเป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำระดับและกลางระดับตกตอนท้าย วรรณยุกต์ตรีของกลุ่มผู้บอกภาษาที่อาศัยในกรุงเทพมหานครมีสัทลักษณะเป็นเสียงกลางขึ้นตก ในขณะที่กลุ่มผู้บอกภาษาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดปัตตานีเป็นเสียงกลางขึ้นตก และกลางขึ้น ผลการทดสอบการรับรู้กับผู้ฟังที่พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ พบว่า ผู้ฟังสามารถจำแนกหน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 5 หน่วยเสียงที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้ง 2 กลุ่มได้ ผู้ฟังสามารถแยกวรรณยุกต์หรือออกจากวรรณยุกต์คงระดับ

อื่นๆ ได้ดี แต่มีความสับสนในการจำแนกวรรณยุกต์สามัญออกจากวรรณยุกต์เอก รวมทั้งจำแนกความแตกต่างระหว่างวรรณยุกต์โทและวรรณยุกต์จัตวาซึ่งเป็นวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับออกจากกันและออกจากวรรณยุกต์อื่นๆ ได้ดี

ธนภัทร สีนธาวาชีวะ (2552) ศึกษาวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ออกเสียงโดยคนญี่ปุ่นที่มีประสบการณ์ภาษาไทยมากและมีประสบการณ์ภาษาน้อย โดยศึกษาทั้งในคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่อง ผลการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์พบว่าในคำพูดเดี่ยว ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มสามารถออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย 5 หน่วยเสียงได้โดยมีสัทลักษณะของวรรณยุกต์คล้ายคลึงกับกลุ่มคนไทย แต่ในคำพูดต่อเนื่องพบว่า คนญี่ปุ่นที่มีประสบการณ์ภาษาไทยมากมีความสับสนในการออกเสียงระหว่างวรรณยุกต์สามัญกับวรรณยุกต์เอก และระหว่างวรรณยุกต์ตรีกับวรรณยุกต์จัตวา ในขณะที่คนญี่ปุ่นที่มีประสบการณ์ภาษาน้อยมีปัญหาแตกต่างออกไปในแต่ละบุคคล เช่น บางคนออกเสียงวรรณยุกต์ตรี แปรจากวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับเป็นวรรณยุกต์คงระดับ แต่ในภาพรวมกล่าวได้ว่าคนญี่ปุ่นที่มีประสบการณ์ภาษาน้อยมีปัญหาในการออกเสียงระหว่างวรรณยุกต์สามัญกับวรรณยุกต์เอก วรรณยุกต์สามัญกับวรรณยุกต์ตรี และวรรณยุกต์ตรีกับวรรณยุกต์จัตวา ผลการทดสอบการรับรู้พบว่า ในคำพูดเดี่ยวผู้ฟังรับรู้วรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยคนญี่ปุ่นทั้ง 2 กลุ่มได้ดี โดยรับรู้วรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยตัวแทนคนญี่ปุ่นที่มีประสบการณ์ภาษาไทยมากได้ถูกต้องมากกว่า ส่วนในคำพูดต่อเนื่องพบว่าผู้ฟังรับรู้วรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยตัวแทนคนญี่ปุ่นที่มีประสบการณ์ภาษาไทยมากได้ถูกต้องน้อยกว่าคนญี่ปุ่นที่มีประสบการณ์ภาษาน้อย โดยมีปัญหาในการรับรู้วรรณยุกต์สามัญผิดเป็นวรรณยุกต์เอก และรับรู้วรรณยุกต์ตรีผิดเป็นวรรณยุกต์จัตวา ซึ่งผลการทดสอบการรับรู้สอดคล้องกับลักษณะทางกลศาสตร์ที่พบในการออกเสียงวรรณยุกต์

ปิ่นแก้ว กังวานศุภพันธ์ (2550) ศึกษาเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายเขมรกับนักเรียนที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแกใหญ่ และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีโพธิ์หมันต์ จังหวัดสุรินทร์ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่าคนไทยเชื้อสายเขมรที่พูดภาษาเขมรสุรินทร์ออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยต่างจากคนไทยกรุงเทพฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะในวรรณยุกต์กลาง (สามัญ) วรรณยุกต์สูงตก (โท) และวรรณยุกต์ต่ำขึ้น (จัตวา) ซึ่งกลุ่มที่มีความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์มากที่สุดคือกลุ่มนักเรียนชายระดับมัธยม ปิ่นแก้วอธิบาย

ว่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้อาจเกิดจากการแทรกแซงจากภาษาแม่ นอกจากนี้ยังได้เปรียบเทียบปัจจัยด้านเพศ พบว่าเด็กหญิงระดับประถมออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้ถูกต้อง 100% เมื่อพิจารณาจากภาพรวมก็ยืนยันได้ว่าเพศหญิงมีรูปแบบของวรรณยุกต์ที่ใกล้เคียงกับคนไทยกรุงเทพฯ มากกว่า

เหียน ถิ เวิน จี (2549) ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ไทยที่ชาวเวียดนามออกเสียงตามประสบการณ์ทางภาษาพบว่า คนเวียดนามสามารถออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยทั้ง 5 หน่วยเสียงแต่ แต่มีบางวรรณยุกต์ที่มีสัทลักษณะแตกต่างจากที่คนไทยออกเสียง เมื่อพิจารณาประสบการณ์ทางภาษา พบว่าคนเวียดนามที่มีประสบการณ์ภาษาไทยมาก (ศึกษาภาษาไทย 4 ภาคการศึกษาขึ้นไป) มีปัญหาในการออกเสียงวรรณยุกต์น้อยกว่าคนเวียดนามที่มีประสบการณ์ภาษาไทยน้อย (ศึกษาภาษาไทยประมาณ 2 ภาคการศึกษา)

กมลทิพย์ ห่อเพชร (2544) ศึกษาเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ในคำภาษาไทยมาตรฐานที่พูดโดยกลุ่มชาติพันธุ์ไทย มลายู และจีน ในตำบลสะเดา และตำบลสำนักแต้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา พบว่าวรรณยุกต์ที่พูดโดยกลุ่มชาติพันธุ์ไทยและจีนมีความคล้ายคลึงกัน ยกเว้นวรรณยุกต์จัตวาที่ต่างกัน ส่วนวรรณยุกต์ที่พูดโดยกลุ่มชาติพันธุ์มลายูจะต่างออกไปจาก 2 กลุ่มข้างต้น ยกเว้นวรรณยุกต์ตรีที่คล้ายคลึงกัน ประเด็นนี้กมลทิพย์ให้ความเห็นว่ากลุ่มชาติพันธุ์ไทยและจีนมีภาษาแม่เป็นภาษามีวรรณยุกต์ และมีจำนวนหน่วยเสียงใกล้เคียงกันคือ 6-7 เสียง และมีความใกล้ชิดกันอันเนื่องจากการติดต่อค้าขาย ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์มลายูมีภาษาแม่ที่เป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์ และมีความภูมิใจในภาษาของตน ทำให้เมื่อออกเสียงภาษาไทยจึงมีความแตกต่างกันอย่างมาก อย่างไรก็ตามหากเปรียบเทียบวรรณยุกต์ภาษาไทยที่พูดโดยกลุ่มชาติพันธุ์ไทย มลายู และจีน กับที่พูดโดยผู้พูดชาวกรุงเทพฯ พบว่ามีความแตกต่างกันด้วยเช่นกัน

วิไลลักษณ์ จุฑาหะวงศ์ (2543) ศึกษาวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ออกเสียงโดยคนไทย คนแต้จิ๋ว และคนชิกซ์ ด้วยวิธีทางกลศาสตร์ โดยศึกษาทั้งในคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่อง พบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยคนแต้จิ๋วและคนชิกซ์แตกต่างจากที่ออกเสียงโดยคนไทยโดยเฉพาะในคำพูดต่อเนื่อง วรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอกทั้งในคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่องเป็นวรรณยุกต์ที่มีปัญหาสำหรับคนแต้จิ๋ว ในขณะที่วรรณยุกต์ตรีเป็นวรรณยุกต์ที่มีปัญหาสำหรับคนชิกซ์ ทั้งนี้วิไลลักษณ์ได้ให้ข้อเสนอว่าปัจจัยที่ทำให้คนแต้จิ๋วและคนชิกซ์ออกเสียงวรรณยุกต์ต่างจากคนไทย น่าจะเกิดจากวรรณยุกต์ในภาษาแม่และปัจจัยแวดล้อมทางเสียง และได้ให้

ข้อสังเกตว่านอกจากวรรณยุกต์ที่ทำให้สำเนียงไทยมีความแตกต่างกันแล้ว สระก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสระที่ออกเสียงโดยคนแต่จิว

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาอื่นๆ โดยผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาหรือผู้พูดที่ภาษาแม่ไม่ได้เป็นภาษามิวรรณยุกต์ เช่น Hao (2012) ศึกษาการเรียนรู้วรรณยุกต์ภาษาจีนกลางโดยผู้พูดภาษามิวรรณยุกต์ (ภาษาจีนกวางตุ้ง) และผู้พูดภาษาไม่มีวรรณยุกต์ (ภาษาอังกฤษ) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ภาษาที่สอง พบว่าผู้พูดภาษาจีนกวางตุ้งและผู้พูดภาษาอังกฤษต่างก็มีปัญหาในการเรียนรู้วรรณยุกต์ภาษาจีนกลางไม่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างวรรณยุกต์ที่ 2 และวรรณยุกต์ที่ 3 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้พูดภาษาจีนกวางตุ้งยังมีปัญหาในการแยกความต่างระหว่างวรรณยุกต์ที่ 1 และวรรณยุกต์ที่ 4 อีกด้วย งานวิจัยที่ศึกษาการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาจีนมีเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในแง่การเรียนรู้ภาษาที่สอง การออกเสียง การจำแนกความแตกต่าง รวมถึงการทดสอบการรับรู้ด้วย เช่น Tone production of American students of Chinese: A preliminary acoustic study (Miracle 1989) Identification and discrimination of Mandarin Chinese tones by Mandarin Chinese vs. French listener (Halle, Chang, and Best 2004) และ Perceptual learning of Cantonese lexical tones by tone and non-tone language speakers (Francis et al 2008) เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การคัดเลือกผู้บอกภาษา

ในงานวิจัยนี้แบ่งภาษาลัวะออกเป็น 4 วิธภาษา โดยแบ่งตามการเปลี่ยนแปลงของเสียงภาษาลัวะดั้งเดิมมาสู่การเป็นภาษาลัวะในปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงของระดับเสียง ได้แก่ ภาษาลัวะมัล 3 วิธภาษา และภาษาไปร 1 วิธภาษา ผู้บอกภาษาต้องพูดภาษาลัวะเป็นภาษาแม่ ใช้ภาษาลัวะในชีวิตประจำวัน ไม่เคยออกไปทำงานนอกพื้นที่เป็นระยะเวลาติดต่อกันนาน 6 เดือน และมีวัยระหว่างการออกเสียงปกติ อายุระหว่าง 45-60 ปี จำนวนวิธภาษาละ 5 คน รวมเป็น 20 คน

3.2 การคัดเลือกหมู่บ้านสำหรับเก็บข้อมูล

จุดเก็บข้อมูลจะใช้จุดเดียวกับงานของชมนาด อินทจามรรักษ์ (2552) เนื่องจากเป็นจุดเก็บข้อมูลที่แบ่งตามวิธภาษาย่อยอยู่แล้ว ได้แก่

- 1) บ้านสกาตกลาง¹ ตำบลสกาต อำเภอปัว จังหวัดน่าน เป็นจุดเก็บข้อมูลวิธภาษาลัวะมัลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาษาลัวะดั้งเดิมมากที่สุด
- 2) บ้านเกวต ตำบลพญาแก้ว อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน เป็นจุดเก็บข้อมูลวิธภาษาลัวะมัลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาษาลัวะดั้งเดิมน้อยที่สุด
- 3) บ้านตาหลวง ตำบลปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน เป็นจุดเก็บข้อมูลวิธภาษาลัวะมัลที่มีการเปลี่ยนแปลงของระดับเสียง
- 4) บ้านห้วยล้อม ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เป็นจุดเก็บข้อมูลวิธภาษาลัวะไปร

¹ มีการเปลี่ยนแปลงจุดเก็บข้อมูลจากบ้านภูอกเป็นบ้านสกาตกลาง เนื่องจากความพร้อมและจำนวนผู้บอกภาษา บ้านสกาตกลางเป็นชุมชนลัวะที่มีพฤติกรรมการใช้ภาษาลัวะเหมือนกับบ้านภูอก และมีระบบเสียงพยัญชนะและสระเหมือนกัน โดยบ้านสกาตกลาง (หมู่ 2) มีพื้นที่ติดต่อกับบ้านภูอก (หมู่ 4) และตั้งอยู่ที่ตำบลสกาต อำเภอปัว จังหวัดน่าน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) รายการคำ

รายการคำที่นำมาให้ผู้บอกภาษาออกเสียงจะครอบคลุมทุกหน่วยเสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ในภาษาไทย ดังนี้

- (1) หน่วยเสียงพยัญชนะ ได้แก่
พยัญชนะต้นเดี่ยว 21 หน่วยเสียง
พยัญชนะต้นควบกล้ำ 11 หน่วยเสียง
พยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง

การคัดเลือกคำทดสอบเสียงพยัญชนะ ได้สร้างคำที่ประกอบไปด้วยพยัญชนะเดี่ยวหรือพยัญชนะควบกล้ำ (C / CC) และสระ /a:/ และเป็นคำที่มีความหมาย หากไม่มีความหมายจะเติมพยัญชนะท้ายนาสิกหรือก้องกังวาน เพื่อให้คำทั้งหมดเป็นคำพยางค์เป็นและมีวรรณยุกต์เดียวกัน ดังนี้

พยัญชนะต้นเดี่ยว

ปา /pa:/	พา /pha:/	บาน /ba:n/ ²	อา /ʔa:/
ตา /ta:/	ทา /tha:/	ดาว /da:w/	
กา /ka:/	คา /kha:/		
ฟาน /fa:n/	ซา /sa:/	ฮา /ha:/	
จาน /ca:n/	ชา /cha:/		
มา /ma:/	นา /na:/	งา /ŋa:/	
รา /ra:/	ลา /la:/		
วา /wa:/	ยา /ja:/		

² ทั้งนี้เมื่อเริ่มทำการเก็บข้อมูล ได้มีการปรับปรุงรายการคำเพื่อให้ง่ายต่อการใบ้คำและหาภาพประกอบ เพื่อให้ผู้บอกภาษาออกเสียง โดยคำที่ปรับปรุงใหม่มยังคงโครงสร้างคำที่กำหนดซึ่งจะไม่มีผลต่อการวิเคราะห์ลักษณะทางกลศาสตร์ คำที่ปรับปรุงมีจำนวน 4 คำ ได้แก่

บา [ba:] เปลี่ยนเป็น บาน [ba:n]	ดาม [da:m] เปลี่ยนเป็น ดาว [da:w]
ความ [khwa:m] เปลี่ยนเป็น ควาย [khwa:j]	ปรัม [pra:m] เปลี่ยนเป็น ปราง (มะปราง) [pra:ŋ]

พยัญชนะต้นควบกล้ำ

กราม /kra:m/	กลาง /kla:ŋ/	กวาง /kwa:ŋ/
คราว /khra:w/	คลาน /khla:n/	ควาย /khwa:j/
ปราง /pra:ŋ/	ปลาย /pla:j/	
พราง /phra:ŋ/	พลาย /phla:j/	
ตรา /tra:/		

คำทดสอบพยัญชนะท้าย ได้สร้างคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะกักไม่ก้อง สระ /a:/ และตัวสะกด และเป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกัน ดังนี้

พยัญชนะท้าย

ปาก /pa:k/	ปาด /pa:t/	กาบ /ka:p/
ตาม /ta:m/	ปาน /pa:n/	ปาง /pa:ŋ/
อาย /ʔa:j/	กาว /ka:w/	กะ /kaʔ/

(2) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง ได้แก่ /สามัญ/ /เอก/ /โท/ /ตรี/ /จัตวา/ การคัดเลือกคำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ใช้คำพยางค์เดียวที่ปรากฏในคำพยางค์เป็น และพยางค์ตาย ดังนี้

คา /kha:/	ข้า /khà:/	ข้า /khâ:/	ค้ำ /khá:/	ขา /khǎ:/
ขาด /khà:t/	ขีด /khâ:t/	คาด /khâ:t/	คัด /khá:t/	

2) อุปกรณ์บันทึกเสียง

- (1) คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ค สำหรับบันทึกเสียงและวิเคราะห์ข้อมูลทางกลศาสตร์
- (2) ไมโครโฟน สำหรับบันทึกเสียง

3) โปรแกรมที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้โปรแกรม Praat เวอร์ชัน 5.1.43 และโปรแกรมเสริมเพื่อการวิเคราะห์ค่าทางกลศาสตร์ และโปรแกรมสำหรับคำนวณและสร้างกราฟแสดงค่าเอมิโตน

3.4 การเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลเริ่มจากสัมภาษณ์ประวัติผู้บอกภาษา จากนั้นจึงเริ่มเก็บข้อมูลโดยใช้รายการคำสำหรับทดสอบเสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ ก่อนทำการบันทึกเสียง ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนในการ

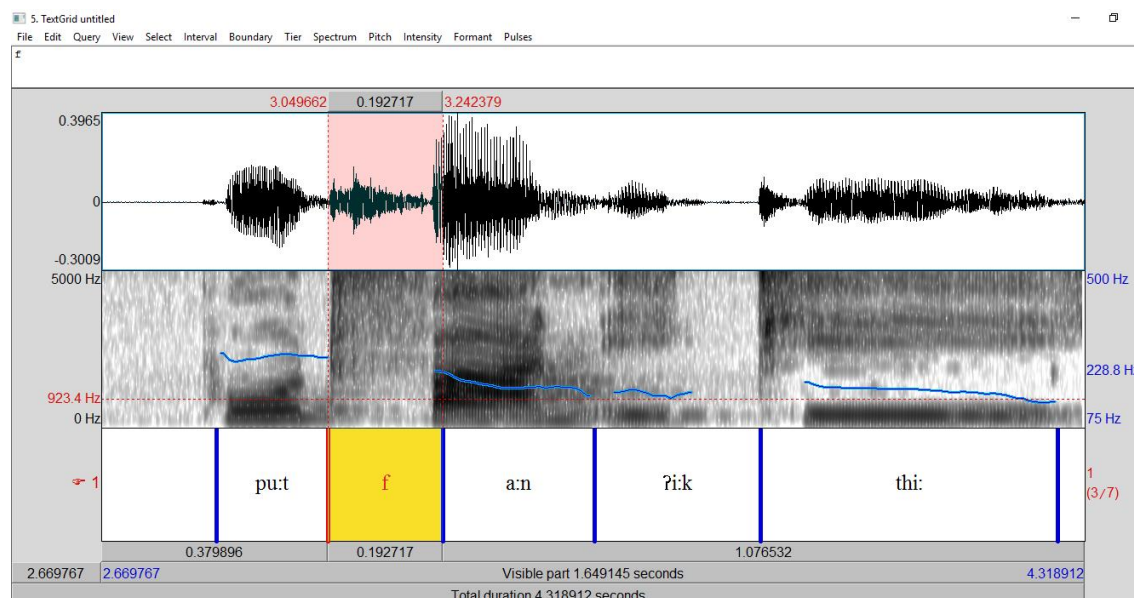
บันทึกเสียงและให้ผู้บอกภาษาฝึกซ้อมก่อนการบันทึกเสียงจริง โดยหาสถานที่ที่เงียบที่สุดเท่าที่จะหาได้ เมื่อเตรียมอุปกรณ์บันทึกเสียง ได้แก่ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊คและไมโครโฟน รวมทั้งรายการคำเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้บอกภาษาถือไมโครโฟนซึ่งต่อเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ห่างจากปากประมาณ 5-10 เซนติเมตร จากนั้นบันทึกเสียงโดยใช้โปรแกรม Adobe Audition ที่ sampling rate 22,050 Mono 16-bit ให้ผู้บอกภาษาออกเสียงรายการคำสำหรับพยัญชนะจำนวน 41 คำ และสำหรับวรรณยุกต์จำนวน 9 คำ โดยการให้ดูภาพและผู้วิจัยใบ้คำประกอบ แล้วให้ผู้บอกภาษาออกเสียงรายการคำที่จัดเรียงแบบสุ่มแล้วจำนวน 5 รอบ ในกรอบประโยค “พูด.....อีกที” สรุปรายการคำทดสอบสำหรับการวิเคราะห์เสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ทั้งสิ้น 5,000 คำทดสอบ (50 คำ x 5 รอบ x 20 คน)

3.5 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

โปรแกรมสำหรับวิเคราะห์ค่าทางกลศาสตร์ใช้โปรแกรม Praat เวอร์ชัน 5.1.43 เพื่อการวิเคราะห์ค่าทางกลศาสตร์ของเสียงพยัญชนะ และค่าความถี่มูลฐาน (F0) ของวรรณยุกต์ และโปรแกรมสำหรับคำนวณและสร้างกราฟแสดงค่าเอมิโทน โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์สัทลักษณะของพยัญชนะ

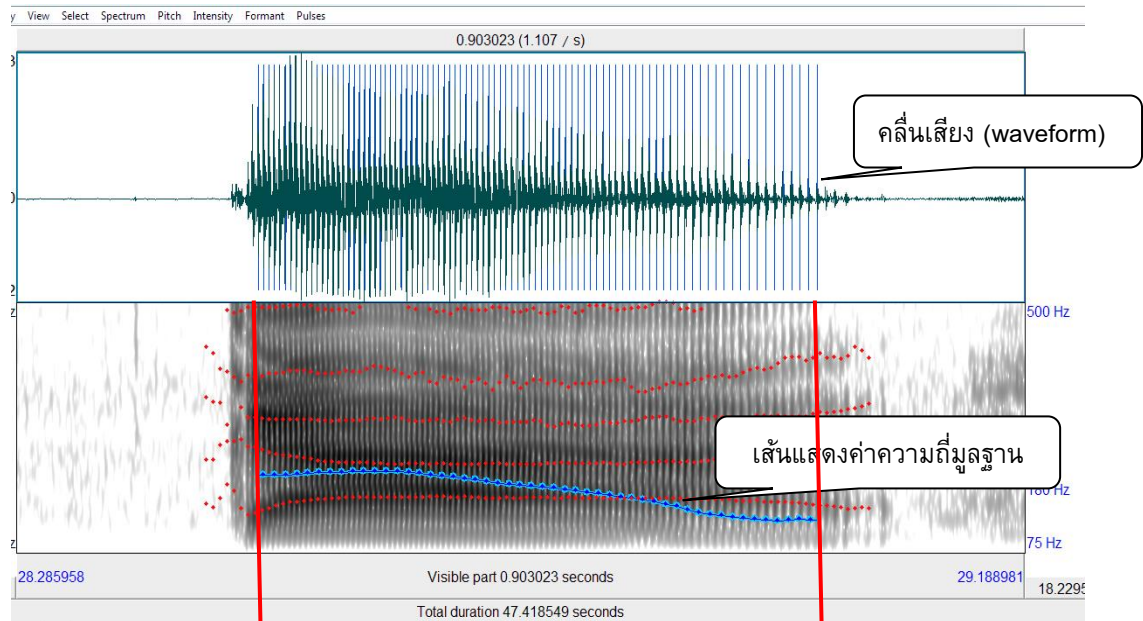
ในกรณีที่ผู้พูดภาษาแล้วออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยไม่ถูกต้อง จะวิเคราะห์สัทลักษณะของพยัญชนะโดยพิจารณาลักษณะทางกลศาสตร์ที่ปรากฏในแผนภาพคลื่นเสียงดังตัวอย่างในภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ภาพแสดงการวิเคราะห์สัทลักษณะของเสียง /f/ ในกรอบประโยค “พูดฟานอีกที”
ด้วยโปรแกรม Praat

2) การวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานวรรณยุกต์

การวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะทั้ง 4 วิชา ใช้การวัดค่าความถี่มูลฐาน (F0) ของพยางค์ โดยที่ค่าความถี่มูลฐานจะปรากฏเมื่อเป็นเสียงสระซึ่งเป็นเสียงก้อง (voiced segment) เพราะเสียงก้องนำพา (bear) ระดับเสียง ดังตัวอย่างในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 แผ่นภาพคลื่นเสียง (sound spectrogram) แสดงการวัดค่าความถี่มูลฐานด้วยโปรแกรม Praat จากการวิเคราะห์ในงานวิจัยของ Intajamornrak (2011)

ค่าความถี่มูลฐานที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาปรับเป็นค่าเซมิโทน (Semitones) เพื่อปรับพิสัยค่าความถี่มูลฐานของผู้พูดในแต่ละกลุ่มให้ใกล้เคียงกัน โดยใช้สูตรการคำนวณ (ศุจิณัฐ จิตวิริยานนท์ 2555) ดังนี้

$$\text{Semitones} = 3.32 \times 12 \times \log (\text{Hz to be translated} / \text{Hz reference level})$$

3) การวิเคราะห์และตีความข้อมูล

นำผลการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์ที่ได้ของผู้พูดแต่ละภาษามาเปรียบเทียบกับผลการออกเสียงภาษาไทยโดยผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ซึ่งลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ใช้ผลการวิจัยจากงานของธีระพันธ์ ล.ทองคำ และคณะ (2554) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างพยัญชนะและวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่

4) การนำเสนอผล

นำเสนอผลเป็นตาราง และกราฟ ประกอบการบรรยาย

บทที่ 4

การออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ

การวิเคราะห์เสียงพยัญชนะภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะที่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้น (พยัญชนะต้นเดี่ยว และพยัญชนะต้นควบกล้ำ) และพยัญชนะท้าย วิเคราะห์โดยใช้การฟังควบคู่กับการพิจารณาผ่านภาพคลื่นเสียง นำเสนอผลการออกเสียงพยัญชนะที่ออกเสียงถูกต้องของผู้บอกภาษาแต่ละวิธภาษา จำนวนวิธภาษาละ 5 คน โดยแสดงลักษณะทางกลศาสตร์เฉพาะเสียงที่พบว่าผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงภาษาไทยไม่ถูกต้องเท่านั้น

4.1 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง

ภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางเป็นภาษาลัวะมัลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาษาดั้งเดิมมากที่สุด ตำบลสกาตตั้งอยู่บนภูเขาสูง แต่การเดินทางค่อนข้างสะดวกเนื่องจากถนนลาดยางตลอดสาย มีโรงเรียนประถมและโรงเรียนมัธยม ประกอบไปด้วย 4 หมู่บ้าน ซึ่งหมู่ที่ 1, 2, และ 4 ใช้ภาษาลัวะมัล ส่วนหมู่ที่ 3 ใช้ภาษาคำเมืองน่าน จากการสัมภาษณ์ ผู้บอกภาษาที่เป็นผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางใช้ภาษามัลในชีวิตประจำวัน และใช้สื่อสารในตำบล เช่น ที่ร้านค้า ตลาดชุมชน ยกเว้นเมื่อสื่อสารกับประชากรหมู่ 3 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนเมืองจะใช้ภาษาคำเมืองน่านเป็นหลัก และเมื่อลงมาในเมืองพื้นราบ เช่น ในตัวอำเภอปัว หรือสถานที่ราชการ จะใช้ภาษาคำเมืองน่านเป็นหลักและใช้ภาษาไทยมาตรฐานบางโอกาส แสดงผลการเลือกใช้ภาษาได้ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การเลือกใช้ภาษาของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง

สถานการณ์ภาษา	ภาษาที่เลือกใช้
ในครัวเรือน	ภาษาลัวะ
ในที่ชุมชน เช่น ร้านค้า ตลาดในหมู่บ้าน	ภาษาลัวะ ภาษาคำเมืองน่าน
ในสถานที่ราชการ ในตำบล เช่น อบต. โรงพยาบาลตำบล	ภาษาคำเมืองน่าน

สถานการณ์ภาษา	ภาษาที่เลือกใช้
ในตัวเมือง เช่น อำเภอปัว อำเภอเมืองน่าน	ภาษาคำเมืองน่าน
ในสถานที่ราชการในอำเภอหรือจังหวัด เช่น ศาลากลาง โรงพยาบาลจังหวัด	ภาษาคำเมืองน่าน ภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์การออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางจำนวน 5 คน พบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางบางคนสามารถออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยได้ทั้งหมดแต่บางคนไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยบางเสียง ดังแสดงในตารางที่ 11, 12, 13 และ 14

ตารางที่ 11 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดียวโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลาง

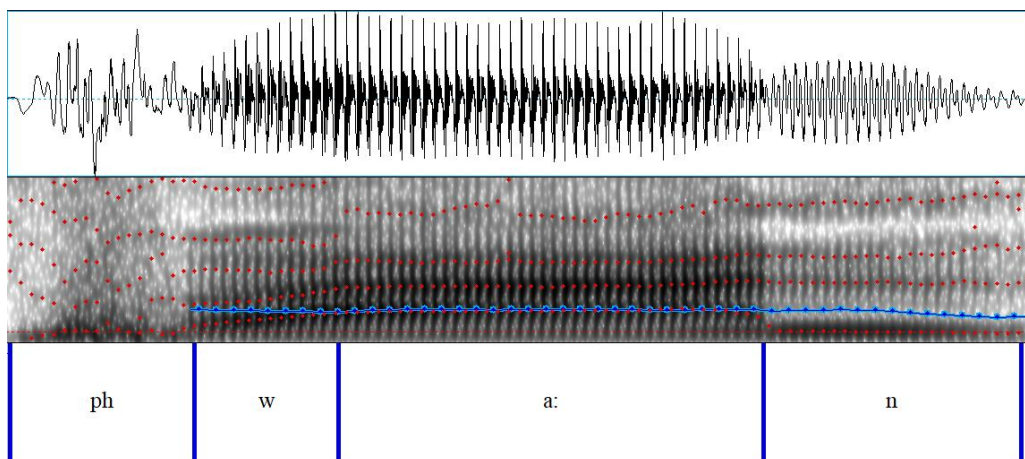
พยัญชนะต้นเดียว	ออกเสียงถูกต้อง ¹ (ร้อยละ) (N=25)	พยัญชนะต้นเดียว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)
/p/	100	/f/	40
/ph/	100	/s/	100
/b/	100	/h/	100
/t/	100	/m/	100
/th/	100	/n/	100
/d/	100	/ɲ/	100
/k/	100	/r/	0
/kh/	100	/l/	100
/ʔ/	100	/w/	100
/c/	100	/j/	100
/ch/	100		

¹ ออกเสียงถูกต้อง หมายถึงสามารถออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องตามสัทลักษณะ ส่วนออกเสียงไม่ถูกต้อง หมายถึงไม่สามารถออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องตามสัทลักษณะ

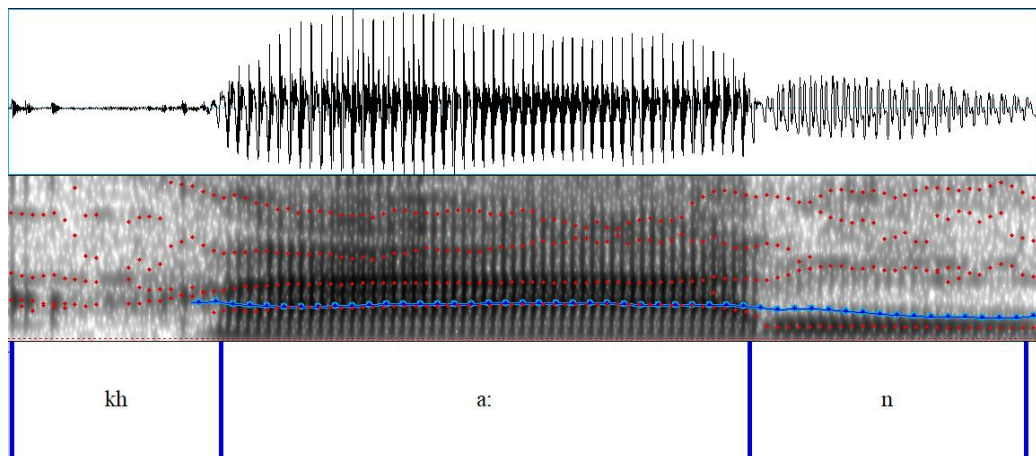
ตารางที่ 12 ร้อยละของการเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง

พยัญชนะ ต้นเดี่ยว	ออกเสียง ถูกต้อง (ร้อยละ)	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ
/f/	40	[phw]	40	[kh]	20
/r/	0	[l]	100		

จากตารางที่ 11 และ 12 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 19 เสียงจาก 21 เสียง พบข้อผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 2 เสียง ได้แก่ /f/ และ /r/ โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางออกเสียง /f/ ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 40 โดยออกผิดเป็นเสียง [phw] ร้อยละ 40 และ [kh] ร้อยละ 20 และออกเสียง /r/ ไม่ถูกต้องทั้งหมด โดยออกผิดเป็นเสียง [l] ร้อยละ 100 ลักษณะทางกลศาสตร์แสดงตัวอย่างได้ดังภาพที่ 9, 10 และ 11

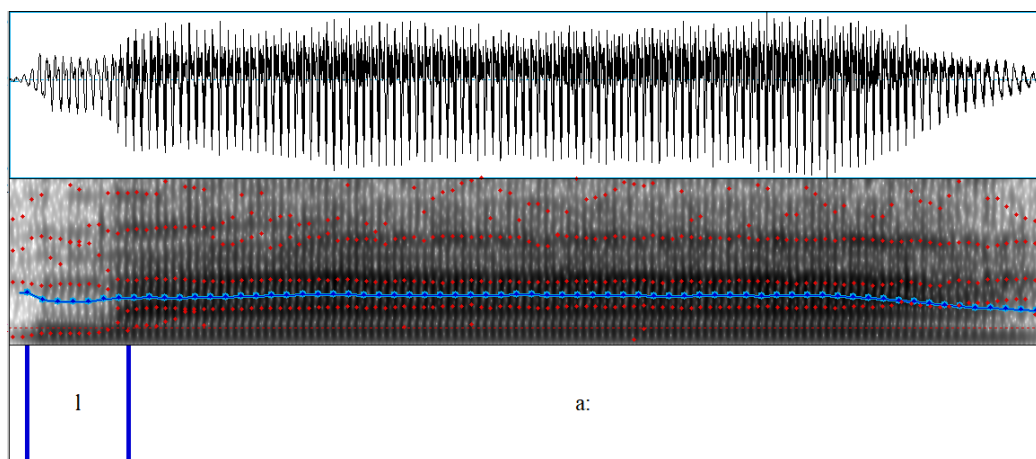

ภาพที่ 9 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟาน /fa:n/ ที่ออกเสียง [f] เป็น [phw] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางคนที่ 1

ภาพที่ 10 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟาน /fa:n/ ที่ออกเสียง [f] เป็น [kh] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางคนที่ 5

จากภาพที่ 9 และ 10 จะเห็นได้ว่าลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [phw] และ [kh] มีสัทลักษณะที่แสดงกลุ่มลมอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสัทลักษณะของเสียงประเภทพ่นลม และในเสียง [phw] จะเห็นลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [w] ที่มีความถี่ฟอร์แมนต์ปรากฏเหมือนกับลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงสระ

ภาพที่ 11 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า รา /ra:/ ที่ออกเสียง [r] เป็น [l] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางคนที่ 4

ภาพที่ 11 แสดงลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [l] ซึ่งจะเห็นการปรากฏของความถี่ฟอร์แมนต์อย่างชัดเจนเช่นเดียวกับหน่วยเสียงสระ

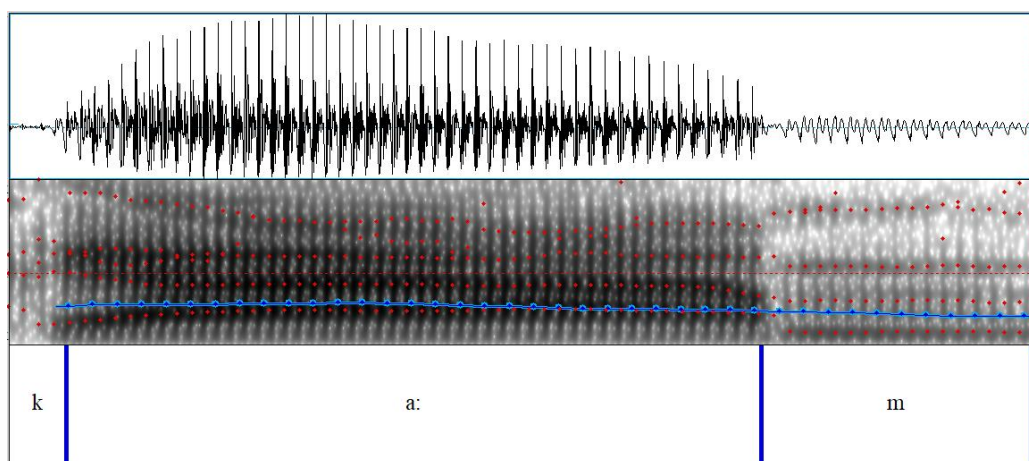
ตารางที่ 13 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลาง

พยัญชนะต้นควบกล้ำ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)	พยัญชนะต้นควบกล้ำ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)
/kr/	0	/kl/	60
/khr/	0	/khl/	52
/pr/	0	/pl/	68
/phr/	0	/phl/	60
/tr/	8	/kw/	100
		/khw/	100

ตารางที่ 14 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลาง

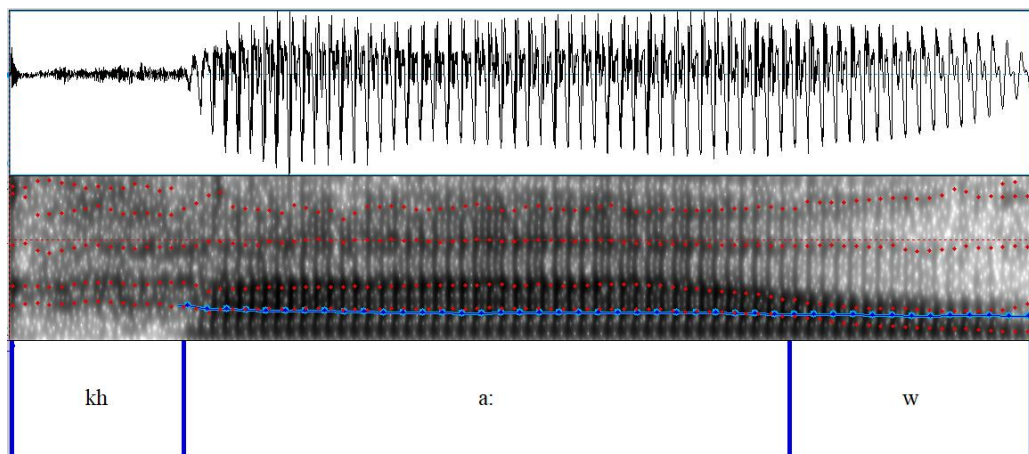
พยัญชนะ ต้นควบกล้ำ	ออกเสียง ถูกต้อง (ร้อยละ)	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ
/kr/	0	[kl]	68	[k]	32
/khr/	0	[khl]	80	[kh]	20
/pr/	0	[pl]	60	[p]	40
/phr/	0	[phl]	42	[ph]	58
/tr/	8	[tl]	40	[t]	52
/kl/	60	[k]	40		
/khl/	52	[kh]	48		
/pl/	68	[p]	32		
/phl/	60	[ph]	40		

ตารางที่ 13 และ 14 แสดงการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำภาษาไทยโดยผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสกาต กลาง ในกรณีเป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ พบว่ามีเพียงเสียง /tr/ ที่ออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 8 ทั้งนี้พยัญชนะควบกล้ำ /kr/ ออกเป็นเสียง [kl] ร้อยละ 68 และ [k] ร้อยละ 32 พยัญชนะควบกล้ำ /khr/ ออกเป็นเสียง [khl] ร้อยละ 80 และ [kh] ร้อยละ 20 พยัญชนะควบกล้ำ /pr/ ออกเป็นเสียง [pl] ร้อยละ 60 และ [p] ร้อยละ 40 พยัญชนะควบกล้ำ /phr/ ออกเป็นเสียง [phl] ร้อยละ 42 และ [ph] ร้อยละ 58 พยัญชนะควบกล้ำ /tr/ ออกเป็นเสียง [tl] ร้อยละ 40 และ [t] ร้อยละ 52 ดังตัวอย่างในภาพที่ 12, 13, 14, และ 15

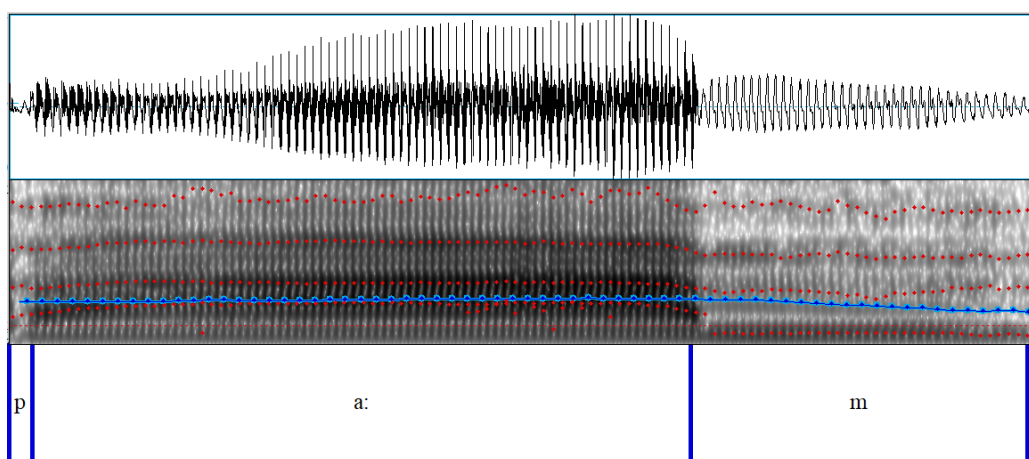

ภาพที่ 12 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า กราม /kra:m/ ที่ออกเสียง [kr] เป็น [k] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสกาตกลางคนที่ 5

ภาพที่ 12 และ 13 แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำเป็นพยัญชนะเดี่ยว เนื่องจากลักษณะทางกลศาสตร์ที่ปรากฏเป็นเสียง [k] และ [kh] เท่านั้น คือไม่มีสัญญาณใดปรากฏในเสียง [k] ยกเว้นเสียงซ่า ส่วนเสียง [kh] ปรากฏกลุ่มลมอย่างชัดเจน และไม่ปรากฏเสียง [r] ซึ่งเป็นพยัญชนะควบ

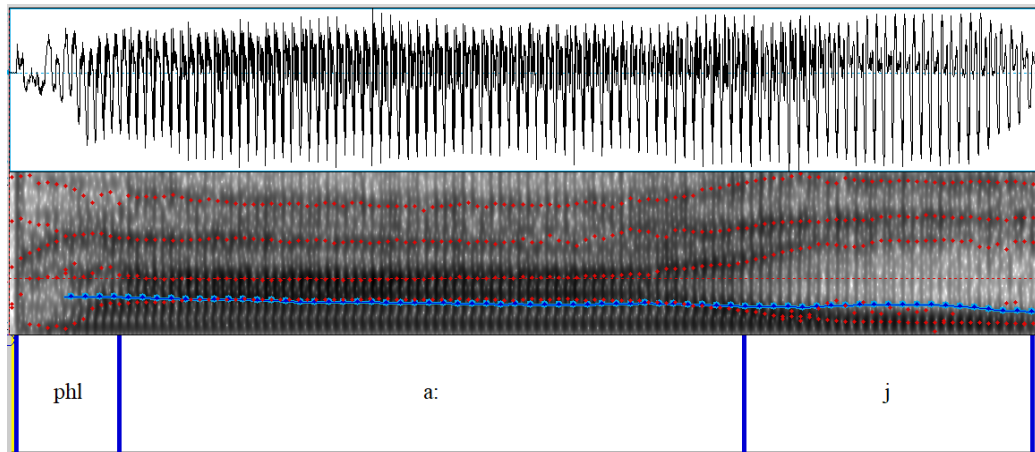

ภาพที่ 13 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คราว /khra:w/ ที่ออกเสียง [khr] เป็น [kh] โดยผู้พูดภาษาลัวะ
มัลบ้านสกาตกลางคนที่ 2

ภาพที่ 14 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ปราม /pra:m/ ที่ออกเสียง [pr] เป็น [p] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัล
บ้านสกาตกลางคนที่ 4

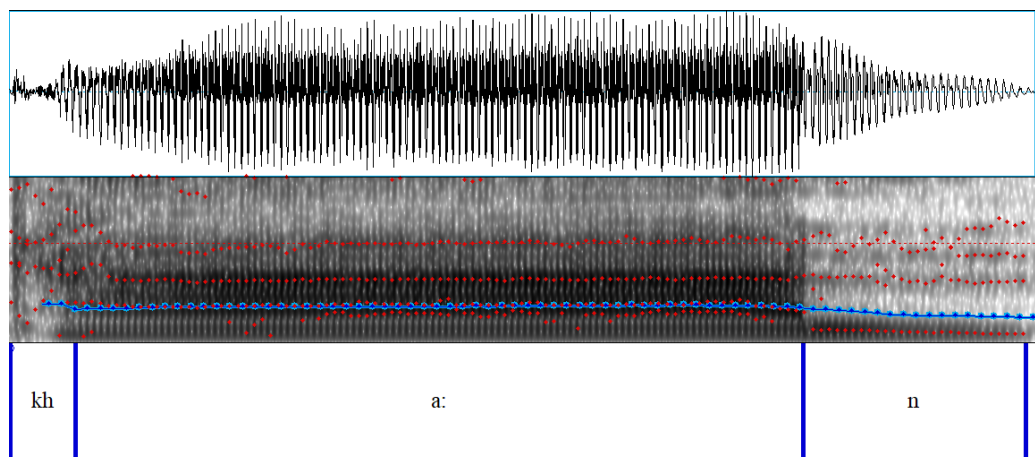
ในภาพที่ 14 ก็เช่นเดียวกัน พบว่าไม่ปรากฏสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะควบ [r] มีเพียงเสียง [p] ซึ่งไม่มีสัญญาณใดๆ ปรากฏเท่านั้น

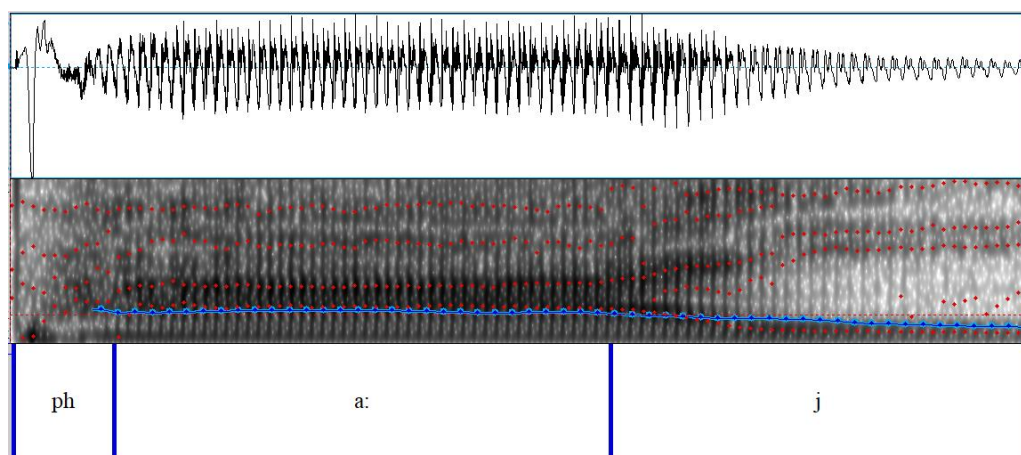
ภาพที่ 15 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า พราย /phra:j/ ที่ออกเสียง [phr] เป็น [phl] โดยผู้พูดภาษาลัวะ มัลบ้านสกาตกลางคนที่ 2

จากภาพที่ 15 แสดงให้เห็นว่าลักษณะทางกลศาสตร์ของพยัญชนะควบ [r] ปรากฏเป็นเสียง [l] เนื่องจากเห็นการปรากฏของความถี่ฟอร์แมนต์อย่างชัดเจน

กรณีเป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl khl pl phl/ พบว่าพยัญชนะควบกล้ำ /pl/ ออกเสียงถูกต้องมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68 โดยออกผิดเป็นเสียง [p] ร้อยละ 32 รองลงมาได้แก่ พยัญชนะควบกล้ำ /kl/ และ /phl/ ออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60 ซึ่งออกผิดเป็นเสียง [k] และ [ph] ร้อยละ 40 ตามลำดับ และ พยัญชนะควบกล้ำ /khl/ ออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 52 ออกผิดเป็นเสียง [kh] ร้อยละ 48

ภาพที่ 16 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คลาน /khla:n/ ที่ออกเสียง [khl] เป็น [kh] โดยผู้พูดภาษาลัวะ มัลบ้านสกาตกลางคนที่ 4

ภาพที่ 17 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟลาย /phla:j/ ที่ออกเสียง [phl] เป็น [ph] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสกาตกลางคนที่ 5

ภาพที่ 16 และ 17 แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำเป็นพยัญชนะเดี่ยว เนื่องจากลักษณะทางกลศาสตร์ที่ปรากฏเป็นเสียง [kh] และ [ph] เห็นได้จากการปรากฏกลุ่มลมอย่างชัดเจน และไม่ปรากฏเสียง [l] ซึ่งเป็นพยัญชนะควบ

ส่วนกรณีเป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /w/ ได้แก่ /kw//khw/ ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด

ตารางที่ 15 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะท้ายโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง

พยัญชนะท้าย	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)	พยัญชนะท้าย	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)
/-k/	100	/-m/	100
/-t/	100	/-n/	100
/-p/	100	/-ŋ/	100
/-ʔ/	100	/-w/	100
		/-j/	100

ตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยได้ถูกต้องทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

4.2 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

ภาษาลัวะมัลบ้านเกวตเป็นภาษามัลที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด โดยยังคงเก็บเสียงภาษามัลดั้งเดิมไว้มากที่สุด จากการสัมภาษณ์ ผู้บอกภาษาที่เป็นผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตใช้ภาษาลัวะมัลในชีวิตประจำวัน และใช้พูดกันในหมู่บ้าน เมื่อออกไปนอกหมู่บ้านเช่น ไปตลาดในเมือง ไปสถานที่ราชการ จะเลือกใช้ภาษาคำเมืองน่าน ส่วนภาษาไทยจะใช้ในสถานที่ราชการในอำเภอหรือจังหวัด เช่น ศาลากลาง โรงพยาบาลจังหวัด ทั้งนี้ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาของตนเอง ยังคงอยากให้ลูกหลานพูดภาษาลัวะมัล อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันนี้ พบว่าคนบ้านเกวตรุ่นใหม่เข้าไปทำงานในเมืองมากขึ้น อีกทั้งลงไปซื้อที่ดินและปลูกบ้านอยู่พื้นราบ อันเนื่องมาจากการเดินทางที่ยากลำบากและพื้นที่สำหรับการประกอบอาชีพจำกัด ทำให้จำนวนประชากรบ้านเกวตลดลง สามารถแสดงผลการเลือกใช้ภาษาได้ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การเลือกใช้ภาษาของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

สถานการณ์ภาษา	ภาษาที่ใช้เลือกใช้
ในครัวเรือน	ภาษาลัวะ
ในที่ชุมชน เช่น ร้านค้า ตลาดในหมู่บ้าน	ภาษาลัวะ
ในสถานที่ราชการ ในตำบล เช่น อบต. โรงพยาบาลตำบล	ภาษาคำเมืองน่าน
ในตัวเมือง เช่น อำเภอปัว อำเภอเมืองน่าน	ภาษาคำเมืองน่าน
ในสถานที่ราชการในอำเภอหรือจังหวัด เช่น ศาลากลาง โรงพยาบาลจังหวัด	ภาษาคำเมืองน่าน ภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์การออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตจำนวน 5 คน พบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยบางเสียง ดังแสดงในตารางที่ 17, 18, 19 และ 20

ตารางที่ 17 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

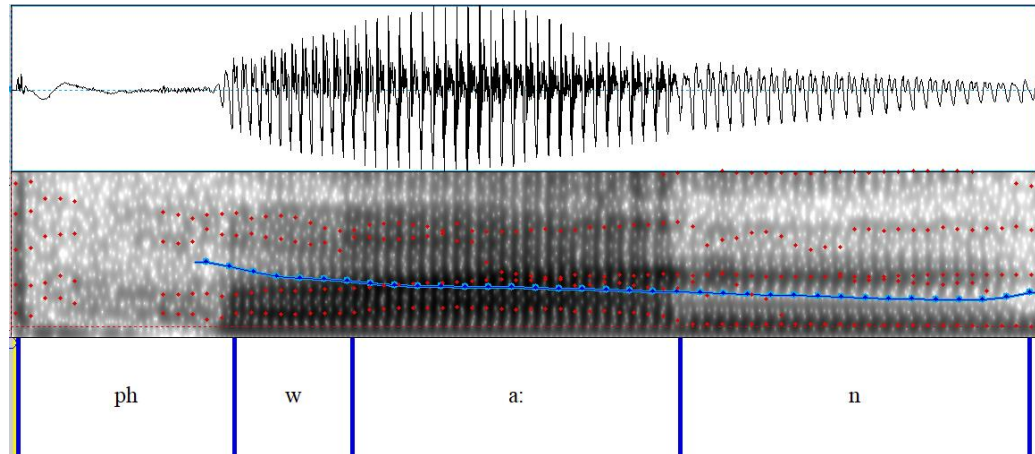
พยัญชนะต้นเดี่ยว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)	พยัญชนะต้นเดี่ยว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)
/p/	100	/f/	0
/ph/	100	/s/	0
/b/	100	/h/	100
/t/	100	/m/	100
/th/	100	/n/	100
/d/	100	/ŋ/	100
/k/	100	/r/	80
/kh/	100	/l/	100
/ʔ/	100	/w/	100
/c/	100	/j/	100
/ch/	100		

ตารางที่ 18 ร้อยละของการเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

พยัญชนะ ต้นเดี่ยว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ
/f/	0	[phw]	100
/s/	0	[ch]	100
/r/	80	[l]	20

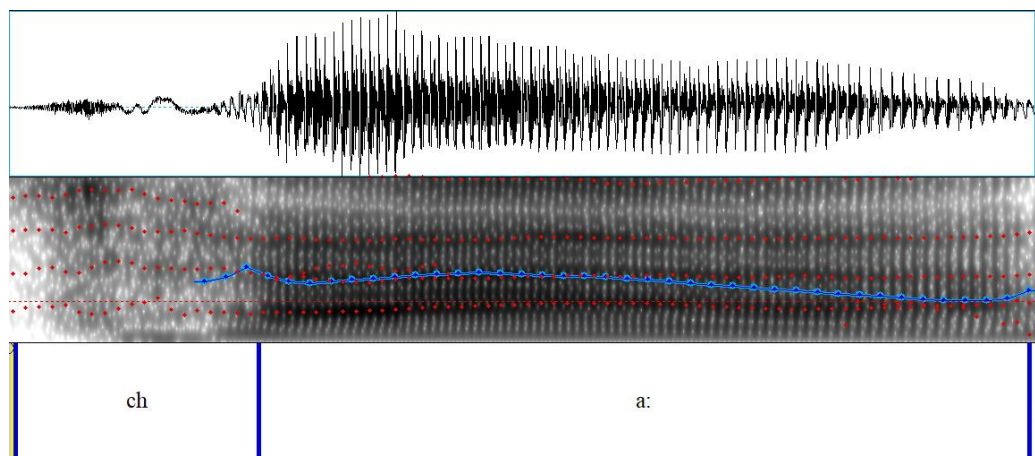
จากตารางที่ 17 และ 18 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 18 เสียง พบข้อผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 3

เสียง ได้แก่ /f, s, r/ โดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านแถวตอกเสียง /r/ ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 80 โดยออก
 ผิดเป็นเสียง [l] ร้อยละ 20 และออกเสียง /f/ และ /s/ ไม่ถูกต้องเลย โดยออกเป็นเสียง [phw] และ
 [ch] ร้อยละ 100 ตามลำดับ ลักษณะทางกลศาสตร์แสดงตัวอย่างได้ดังภาพที่ 18, 19 และ 20

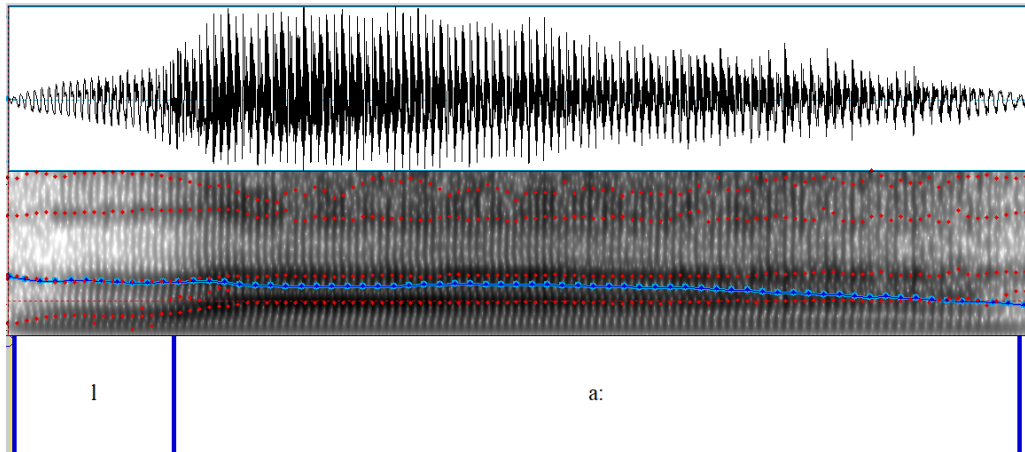
ภาพที่ 18 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟาน /fa:n/ ที่ออกเสียง [f] เป็น [phw] โดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้าน
 แถวตคนที่ 1

จากภาพที่ 18 จะเห็นได้ว่าลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [phw] มีลักษณะที่แสดงกลุ่ม
 ลมอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเสียงประเภทพ่นลม [ph] และตามด้วยสัญลักษณ์ของเสียงเปิด
 [w] ซึ่งมีสัญลักษณ์คล้ายกับสัญลักษณ์ของเสียงสระ

ภาพที่ 19 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ซา /sa:/ ที่ออกเสียง [s] เป็น [ch] โดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้าน
 แถวตคนที่ 1

ภาพที่ 19 แสดงให้เห็นลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [ch] ซึ่งเป็นเสียงกักเสียดแทรก ฟันลม จึงทำให้เห็นกลุ่มลมซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเสียงฟันลม ซึ่งต่างจากเสียง [s] ซึ่งเป็นเสียงเสียดแทรก

ภาพที่ 20 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า รา /ra:/ ที่ออกเสียง [r] เป็น [ɹ] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวด คนที่ 5

ภาพที่ 20 แสดงลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [ɹ] ซึ่งจะเห็นการปรากฏของค่าความถี่ฟอร์เมนที่อย่างชัดเจน เช่นเดียวกับหน่วยเสียงสระ

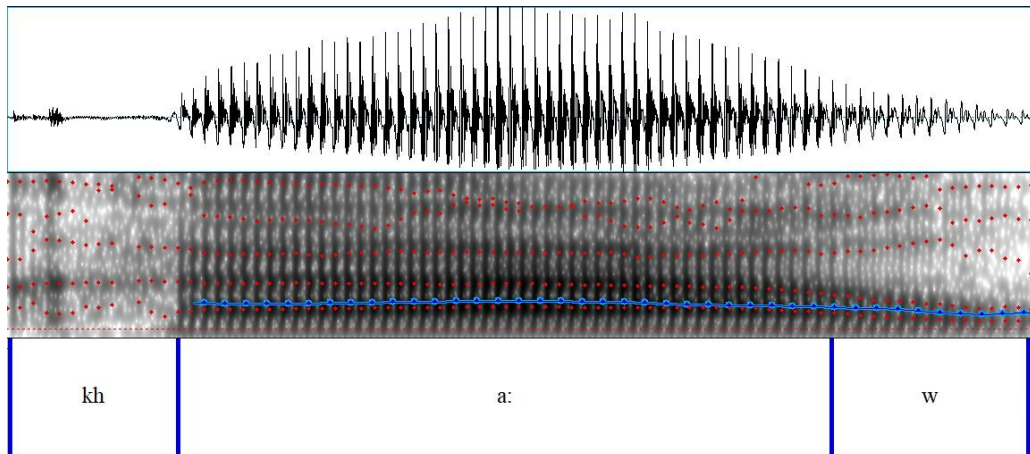
ตารางที่ 19 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวด

พยัญชนะต้นควบกล้ำ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)	พยัญชนะต้นควบกล้ำ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)
/kr/	48	/kl/	100
/khr/	12	/khl/	92
/pr/	68	/pl/	92
/phr/	0	/phl/	60
/tr/	60	/kw/	100
		/khw/	100

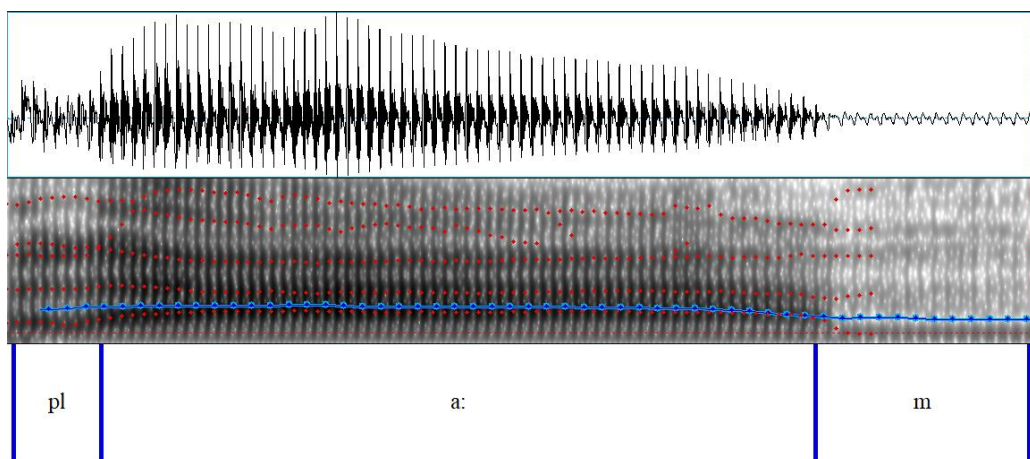
ตารางที่ 20 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

พยัญชนะ ต้นควบกล้ำ	ออกเสียง ถูกต้อง (ร้อยละ)	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ
/kr/	48	[kl]	32	[k]	20
/khr/	12	[khl]	48	[kh]	40
/pr/	68	[pl]	32		
/phr/	0	[phl]	80	[ph]	20
/tr/	60	[tl]	20	[t]	20
/khl/	92	[kh]	8		
/pl/	92	[p]	8		
/phl/	60	[ph]	40		

ตารางที่ 19 และ 20 แสดงการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำภาษาไทยโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต ในกรณีเป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ พบว่าพยัญชนะที่ออกเสียงถูกต้องมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68 ได้แก่ เสียง /pr/ โดยออกผิดเป็นเสียง [pl] ร้อยละ 32 และเสียง /tr/ ออกผิดเป็นเสียง [tl] ร้อยละ 20 และ [t] ร้อยละ 20 รองลงมาคือ เสียง /kr/ ออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 48 ออกผิดเป็นเสียง [kl] ร้อยละ 32 และ [k] ร้อยละ 20 และเสียง /khr/ ออกเสียงถูกต้องเพียงร้อยละ 12 โดยออกผิดเป็นเสียง [khl] ร้อยละ 48 และ [kh] ร้อยละ 40 สุดท้ายคือเสียง /phr/ ที่ไม่สามารถออกเสียงได้ถูกต้อง โดยออกผิดเป็น [phl] ร้อยละ 80 และ [ph] ร้อยละ 20

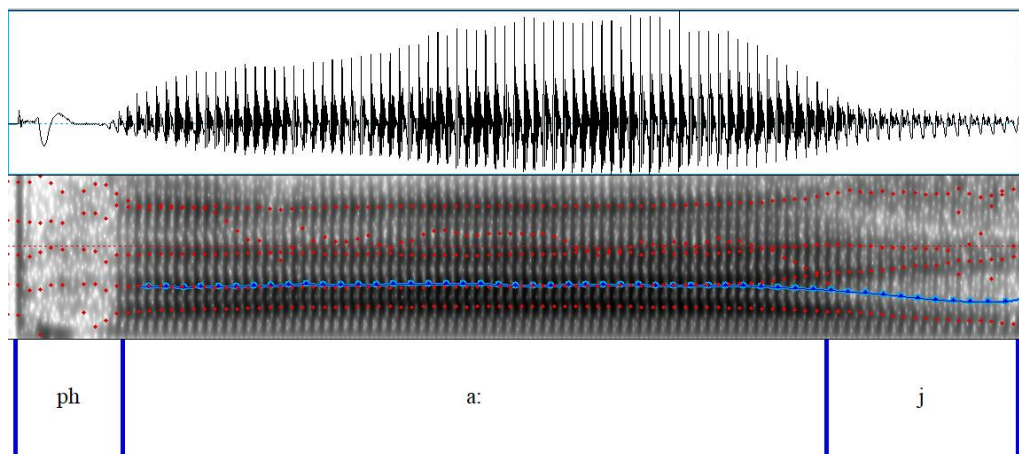

ภาพที่ 21 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คราว /khra:w/ ที่ออกเสียง [khr] เป็น [kh] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวตคนที่ 4

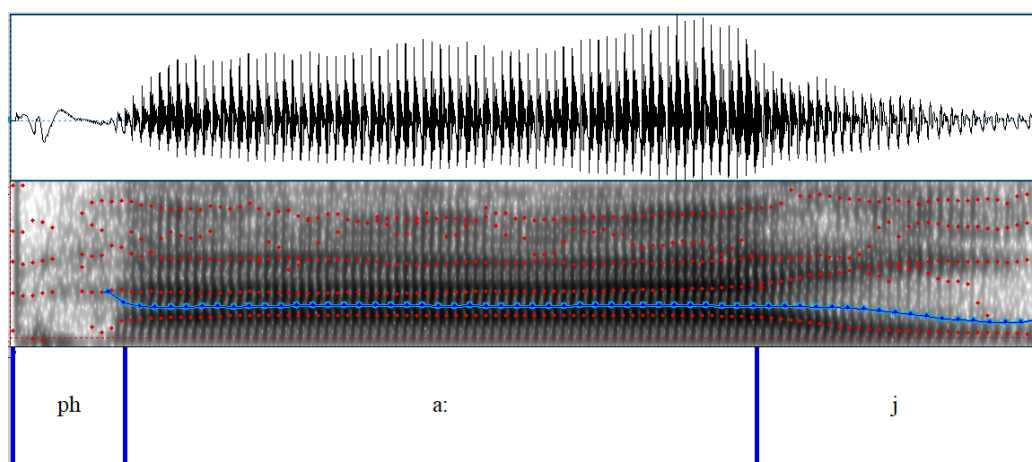
ภาพที่ 22 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ปราม /pra:m/ ที่ออกเสียง [pr] เป็น [pl] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวตคนที่ 3

ภาพที่ 21 และ 22 แสดงลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [kh] และ [pl] ซึ่งสัทลักษณะของเสียง [kh] จะเห็นการปรากฏของกลุ่มลม ซึ่งไม่พบการปรากฏของเสียงพยัญชนะควบ [r] ในขณะที่เสียง [l] จะเห็นการปรากฏของความถี่ฟอร์เม้นท์ซึ่งคล้ายกับลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงสระ

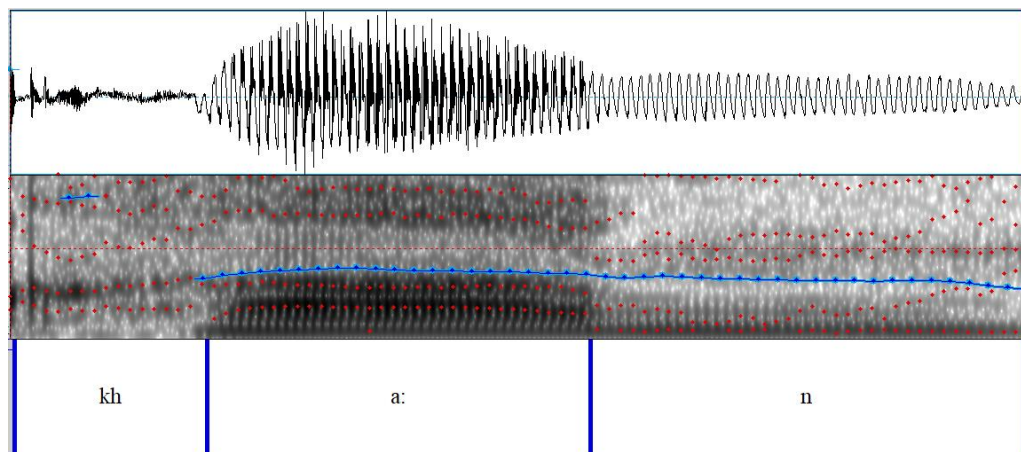

ภาพที่ 23 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า พราง /phra:n/ ที่ออกเสียง [phr] เป็น [ph] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวตคนที่ 4

กรณีเป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl khl pl phl/ พบว่าพยัญชนะควบกล้ำ /kl/ ออกเสียงถูกต้องมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ พยัญชนะควบกล้ำ /khl/ และ /ph/ ออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 92 ซึ่งออกผิดเป็นเสียง [kh] และ [p] ร้อยละ 8 ตามลำดับ และ พยัญชนะควบกล้ำ /phl/ ออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60 ออกผิดเป็นเสียง [ph] ร้อยละ 40

ภาพที่ 24 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า พลาย /phla:j/ ที่ออกเสียง [phl] เป็น [ph] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวตคนที่ 4

ภาพที่ 25 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คลาน /khla:n/ ที่ออกเสียง [khl] เป็น [kh] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวตคนที่ 2

ภาพที่ 23, 24 และ 25 จะเห็นได้ว่าไม่มีการปรากฏของเสียงพยัญชนะควบ [r] และ [l] ลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [ph] และ [kh] ที่ปรากฏจึงเป็นมีลักษณะเป็นกลุ่มลมเท่านั้น

ส่วนกรณีเป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /w/ ได้แก่ /kw//khw/ ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต ออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด

ตารางที่ 21 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะท้ายโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

พยัญชนะท้าย	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)	พยัญชนะท้าย	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)
/-k/	100	/-m/	100
/-t/	100	/-n/	100
/-p/	100	/-ŋ/	100
/-ʔ/	100	/-w/	100
		/-j/	100

ตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยได้ถูกต้องทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

4.3 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงเป็นภาษามัลที่มีการเปลี่ยนแปลงของระดับเสียง คือมีระดับเสียงสูง-ต่ำ เกิดขึ้น จากการสัมผัสภาษา ผู้บอกภาษาที่เป็นผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงใช้ภาษาลัวะมัลในชีวิตประจำวัน และใช้พูดกันในหมู่บ้าน แต่เนื่องจากในตำบลปากกลาง ประกอบด้วยชาติพันธุ์ม้งและเย้า ในที่ชุมชน เช่น ร้านค้า หรือตลาดในหมู่บ้าน จะเลือกใช้ภาษาคำเมืองน่านในการสื่อสาร และเมื่อออกไปนอกหมู่บ้านเช่น ไปตลาดในเมือง ไปสถานที่ราชการ จะเลือกใช้ภาษาคำเมืองน่านเป็นหลัก หากเป็นสถานที่ราชการในอำเภอหรือจังหวัด เช่น ศาลากลาง โรงพยาบาลจังหวัด จะใช้ทั้งภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทย ทั้งนี้ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาของตนเอง ยังคงอยากให้ลูกหลานพูดภาษาลัวะมัล แสดงผลการเลือกใช้ภาษาได้ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 การเลือกใช้ภาษาของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

สถานการณ์ภาษา	ภาษาที่ใช้
ในครัวเรือน	ภาษาลัวะ
ในที่ชุมชน เช่น ร้านค้า ตลาดในหมู่บ้าน	ภาษาลัวะ ภาษาคำเมืองน่าน
ในสถานที่ราชการ ในตำบล เช่น อบต. โรงพยาบาลตำบล	ภาษาคำเมืองน่าน
ในตัวเมือง เช่น อำเภอปัว อำเภอเมืองน่าน	ภาษาคำเมืองน่าน
ในสถานที่ราชการในอำเภอหรือจังหวัด เช่น ศาลากลาง โรงพยาบาลจังหวัด	ภาษาคำเมืองน่าน ภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์การออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงจำนวน 5 คน พบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยบางเสียง ดังแสดงในตารางที่ 23, 24, 25 และ 26

ตารางที่ 23 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดียวโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

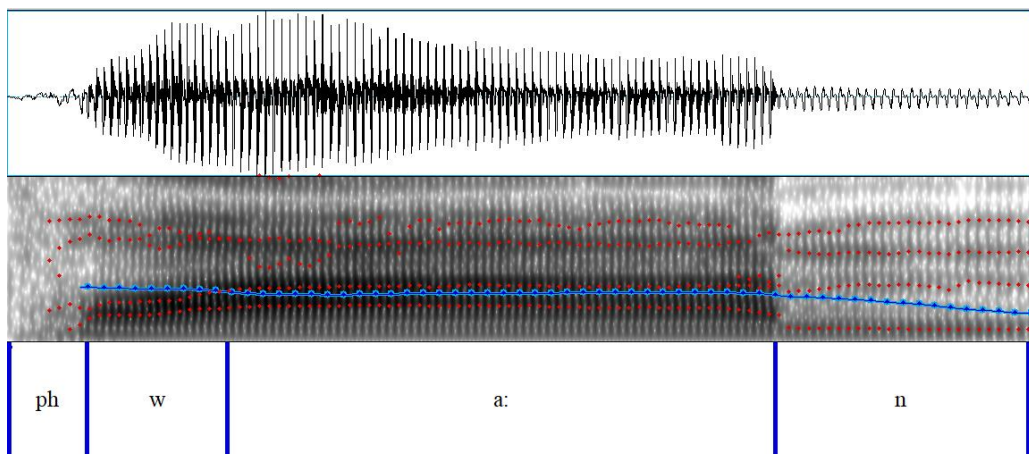
พยัญชนะต้นเดียว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)	พยัญชนะต้นเดียว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)
/p/	100	/f/	80

พยัญชนะต้นเดี่ยว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)	พยัญชนะต้นเดี่ยว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)
/ph/	100	/s/	100
/b/	100	/h/	100
/t/	100	/m/	100
/th/	100	/n/	100
/d/	100	/ŋ/	100
/k/	100	/r/	40
/kh/	100	/l/	100
/ʔ/	100	/w/	100
/c/	100	/j/	100
/ch/	100		

ตารางที่ 24 ร้อยละของการเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

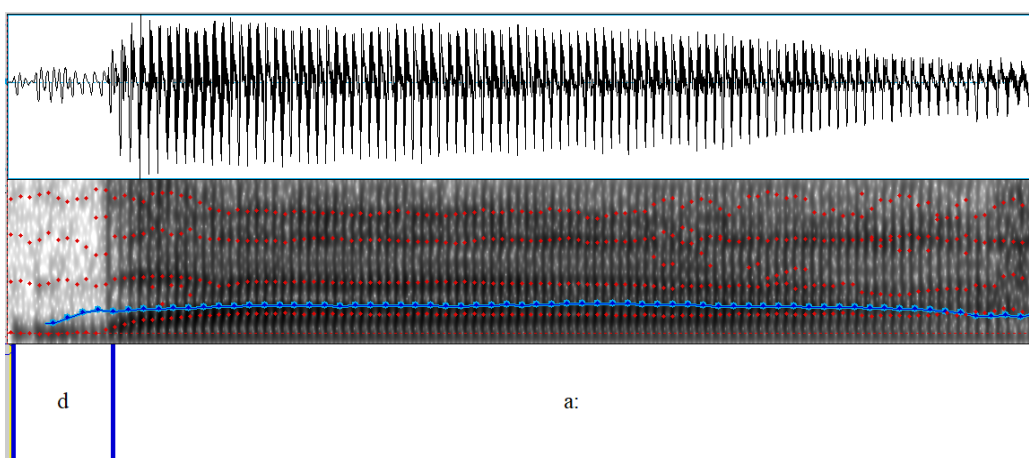
พยัญชนะ ต้นเดี่ยว	ออกเสียง ถูกต้อง (ร้อยละ)	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ
/f/	80	[phw]	20		
/r/	40	[l]	48	[d]	12

จากตารางที่ 23 และ 24 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 19 เสียง พบข้อผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 2 เสียง ได้แก่ /f, r/ โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงออกเสียง /f/ ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 80 โดยออกผิดเป็นเสียง [phw] ร้อยละ 20 และออกเสียง /r/ ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 40 โดยออกผิดเป็นเสียง [l] ร้อยละ 48 และ [d] ร้อยละ 12 ลักษณะทางกลศาสตร์แสดงได้ดังภาพที่ 26 และ 27

ภาพที่ 26 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟาน /fa:n/ ที่ออกเสียง [f] เป็น [phw] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 5

จากภาพที่ 26 จะเห็นได้ว่าลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [phw] มีสัทลักษณะที่แสดงกลุ่มลมอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสัทลักษณะของเสียงประเภทพ่นลม และจะเห็นลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [w] ที่มีลักษณะทางกลศาสตร์เหมือนเสียงสระ

ภาพที่ 27 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า รา /ra:/ ที่ออกเสียง [r] เป็น [d] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 3

ภาพที่ 27 จะเห็นได้ว่ามีแถบแสดงความก้อง (voiced bar) ปรากฏอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสัทลักษณะของเสียงประเภทเสียงก้อง

ตารางที่ 25 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

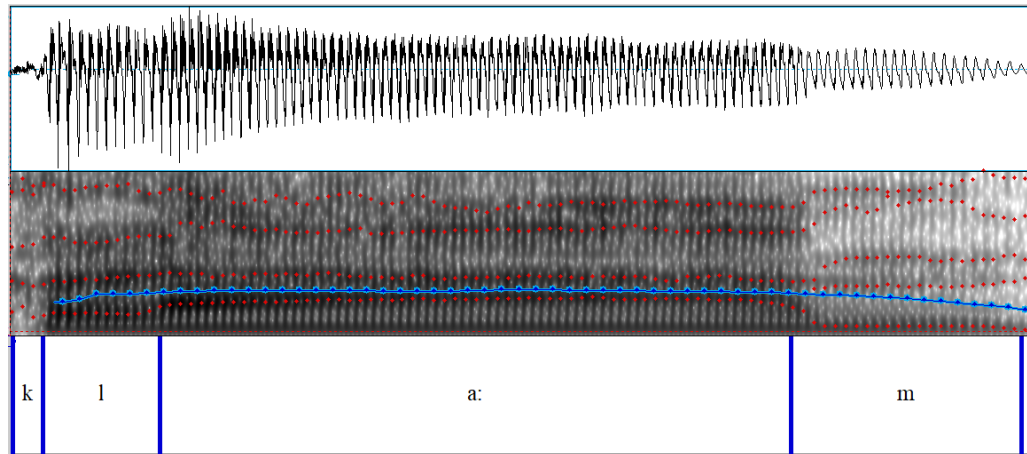
พยัญชนะต้นควบกล้ำ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)	พยัญชนะต้นควบกล้ำ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)
/kr/	0	/kl/	100
/khr/	0	/khl/	100
/pr/	0	/pl/	100
/phr/	20	/phl/	100
/tr/	20	/kw/	100
		/khw/	100

ตารางที่ 26 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

พยัญชนะ ต้นควบกล้ำ	ออกเสียง ถูกต้อง (ร้อยละ)	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ
/kr/	0	[kl]	68	[k]	32
/khr/	0	[khl]	80	[kh]	20
/pr/	0	[pl]	60	[p]	40
/phr/	0	[phl]	42	[ph]	58
/tr/	8	[tl]	40	[t]	52

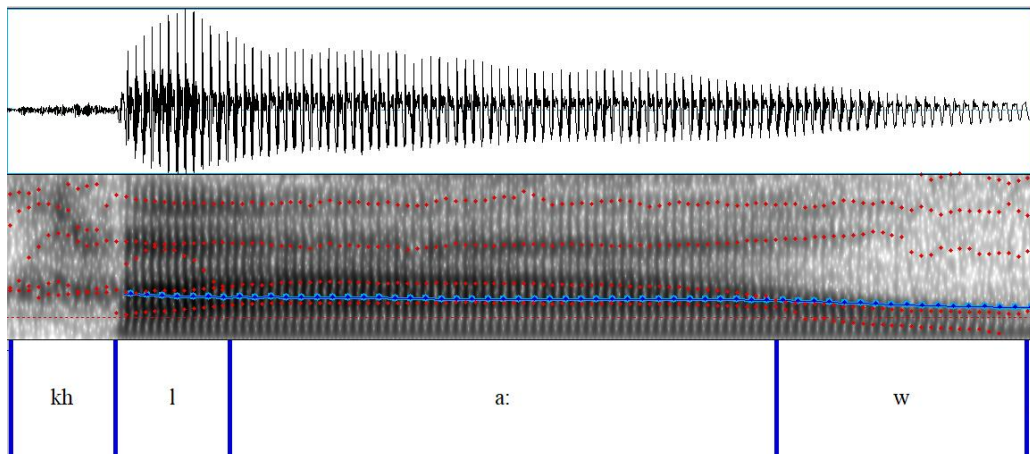
ตารางที่ 25 และ 26 แสดงการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำภาษาไทยโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง ในกรณีเป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ พบว่ามีเพียงพยัญชนะควบกล้ำ /phr/ และ /tr/ ที่ออกเสียงถูกต้องมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 20 โดยออกผิดเป็น

เสียง [phi] และ [tl, t] ตามลำดับ ส่วนพยัญชนะควบกล้ำอื่นๆ ได้แก่ /kr//khr/ และ /pr/ ไม่สามารถออกเสียงได้ถูกต้อง

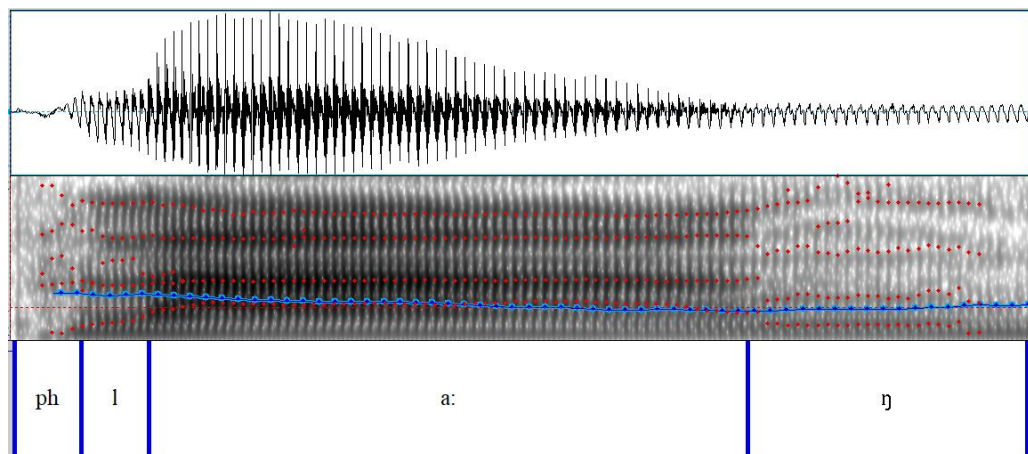

ภาพที่ 28 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า กราม /kra:m/ ที่ออกเสียง [kr] เป็น [kl] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 3

ภาพที่ 28 แสดงให้เห็นลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [kl] ซึ่งหลังเสียงกัก [k] จะเห็นการปรากฏของความถี่ฟอร์แมนท์ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเสียง [l] เช่นเดียวกับเสียงสระ

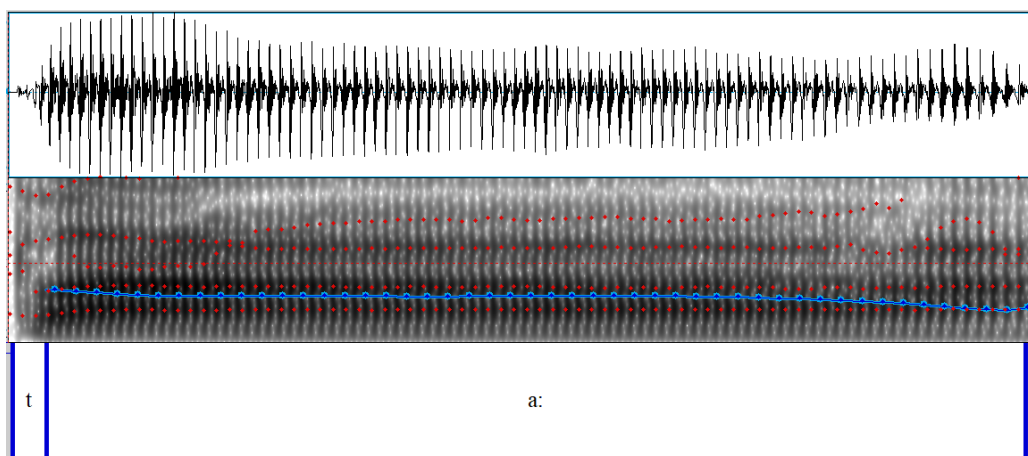

ภาพที่ 29 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คราว /khra:w/ ที่ออกเสียง [khr] เป็น [khl] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 1

ภาพที่ 30 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า พราง /phra:ŋ/ ที่ออกเสียง [phr] เป็น [phl] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 2

ภาพที่ 29 และ 30 แสดงให้เห็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำชัดเจน ประกอบด้วยเสียง [kh] และ [ph] ที่ปรากฏกลุ่มลม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเสียงพ่นลม และตามด้วยเสียง [l] ที่ปรากฏความถี่ฟอร์แมนท์เช่นเดียวกับเสียงสระ

ภาพที่ 31 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ตรา /tra:/ ที่ออกเสียง [tr] เป็น [t] โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 4

ภาพที่ 31 แสดงให้เห็นลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [tr] ที่ไม่ปรากฏสัญลักษณ์ของเสียงพยัญชนะควบ [r] และช่วงต้นของแผ่นภาพจะไม่ปรากฏสัญญาณ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเสียงกักไม่ก้องไม่พ่นลม

กรณีเป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl khl pl phl/ และพยัญชนะต้นควบกับเสียง /w/ ได้แก่ /kw khw/ พบว่าผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 27 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะท้ายโดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวง

พยัญชนะท้าย	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)	พยัญชนะท้าย	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ) (N=25)
/-k/	100	/-m/	100
/-t/	100	/-n/	100
/-p/	100	/-ŋ/	100
/-ʔ/	100	/-w/	100
		/-j/	100

ตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยได้ถูกต้องทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

4.4 ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

ภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมเป็นภาษาถิ่นลัวะที่มีระบบเสียงใกล้เคียงกับภาษาลัวะมีถิ่นที่มี การเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด นั่นคือมีความคล้ายคลึงกับระบบเสียงของภาษาลัวะดั้งเดิม จากการ สัมภาษณ์ ผู้บอกภาษาที่เป็นผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมใช้ภาษาลัวะไปในชีวิตประจำวัน และ ใช้พูดกันในหมู่บ้าน เมื่อออกไปนอกหมู่บ้านเช่น ไปตลาดในเมือง ไปสถานที่ราชการ จะเลือกใช้ภาษา คำเมืองน่าน และจะเลือกใช้ทั้งภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยในสถานที่ราชการในอำเภอหรือ จังหวัด เช่น ศาลากลาง โรงพยาบาลจังหวัด ทั้งนี้ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมมีทัศนคติที่ดีต่อภาษา ของตนเอง ยังคงอยากให้ลูกหลานพูดภาษาลัวะไป ข้อสังเกตสำคัญอีกประการคือ การท่องเที่ยวเชิง ธรรมชาติที่ขยายตัวเข้ามายังอำเภอบ่อเกลือ ทำให้ต้องใช้ภาษาไทยเมื่อพูดกับนักท่องเที่ยว ส่งผลให้ ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมมีโอกาสใช้ภาษาไทยมากขึ้นกว่าในอดีต แสดงผลการเลือกใช้ภาษาได้ ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 การเลือกใช้ภาษาของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านห้วยล้อม

สถานการณ์ภาษา	ภาษาที่ใช้
ในครัวเรือน	ภาษาลัวะ
ในที่ชุมชน เช่น ร้านค้า ตลาดในหมู่บ้าน	ภาษาลัวะ ภาษาไทย (เมื่อพูดกับนักท่องเที่ยว)
ในสถานที่ราชการ ในตำบล เช่น อบต. โรงพยาบาลตำบล	ภาษาคำเมืองน่าน
ในตัวเมือง เช่น อำเภอปัว อำเภอเมืองน่าน	ภาษาคำเมืองน่าน
ในสถานที่ราชการในอำเภอหรือจังหวัด เช่น ศาลากลาง โรงพยาบาลจังหวัด	ภาษาคำเมืองน่าน ภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์การออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมจำนวน 5 คน พบว่าผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยบางเสียง ดังแสดงในตารางที่ 29, 30, 31 และ 32

ตารางที่ 29 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดียวโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

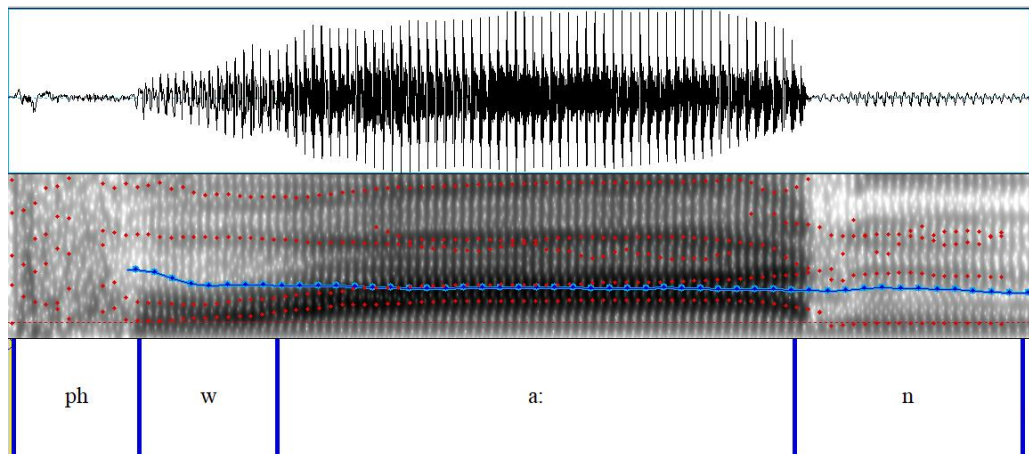
พยัญชนะต้นเดียว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)	พยัญชนะต้นเดียว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)
/p/	100	/f/	80
/ph/	100	/s/	80
/b/	100	/h/	100
/t/	100	/m/	100
/th/	100	/n/	100
/d/	100	/ŋ/	100
/k/	100	/r/	68
/kh/	100	/l/	100
/ʔ/	100	/w/	100

พยัญชนะต้นเดี่ยว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)	พยัญชนะต้นเดี่ยว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)
/c/	100	/j/	100
/ch/	100		

ตารางที่ 30 ร้อยละของการเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

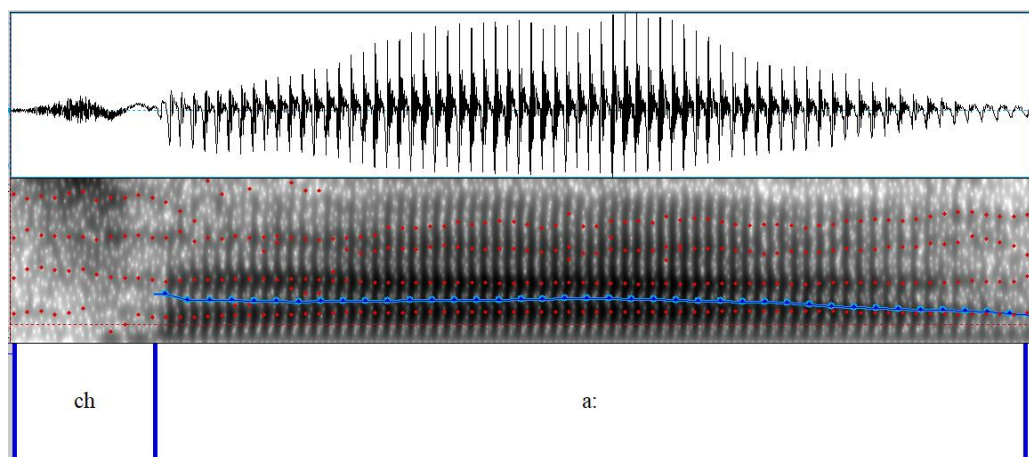
พยัญชนะ ต้นเดี่ยว	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ
/f/	80	[phw]	20
/s/	80	[ch]	20
/r/	68	[l]	32

จากตารางที่ 29 และ 30 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 18 เสียง พบข้อผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 3 เสียง ได้แก่ /f, s, r/ โดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงออกเสียง /f/ และ /s/ ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 80 โดยออกผิดเป็นเสียง [phw] และ [ch] ร้อยละ 20 ตามลำดับ และออกเสียง /r/ ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 68 โดยออกผิดเป็นเสียง [l] ร้อยละ 32 ลักษณะทางกลศาสตร์แสดงตัวอย่างได้ดังภาพที่ 32 และ 33

ภาพที่ 32 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟาน /fa:n/ ที่ออกเสียง [f] เป็น [phw] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 5

จากภาพที่ 32 จะเห็นได้ว่าลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [phw] มีสัทลักษณะที่แสดงกลุ่มลมอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสัทลักษณะของเสียงประเภทพ่นลม และจะเห็นลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [w] ที่มีลักษณะทางกลศาสตร์เหมือนเสียงสระที่ตามมา

ภาพที่ 33 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ซา /sa:/ ที่ออกเสียง [s] เป็น [ch] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 2

ภาพที่ 33 แสดงให้เห็นลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [ch] ซึ่งเป็นเสียงกักเสียดแทรกพ่นลม จึงทำให้ปรากฏกลุ่มลมซึ่งเป็นสัทลักษณะของเสียงพ่นลม

ตารางที่ 31 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

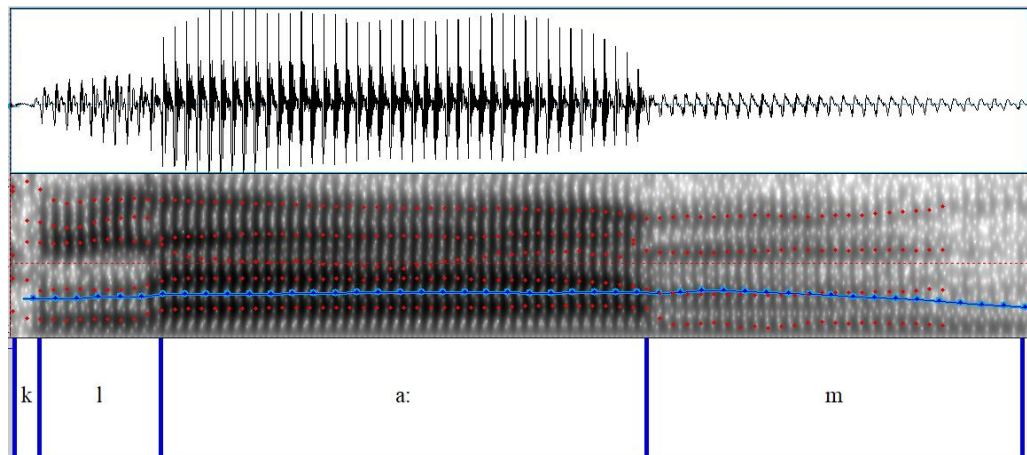
พยัญชนะต้นควบกล้ำ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)	พยัญชนะต้นควบกล้ำ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)
/kr/	60	/kl/	100
/khr/	48	/khl/	100
/pr/	68	/pl/	92
/phr/	60	/phl/	88
/tr/	88	/kw/	100
		/khw/	100

ตารางที่ 32 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำไม่ถูกต้องโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

พยัญชนะ ต้นควบกล้ำ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)	ออกเป็นเสียง	ร้อยละ
/kr/	60	[kl]	40
/khr/	48	[khl]	52
/pr/	68	[pl]	32
/phr/	60	[phl]	40
/tr/	88	[t]	12
/pl/	92	[p]	8
/phl/	88	[ph]	12

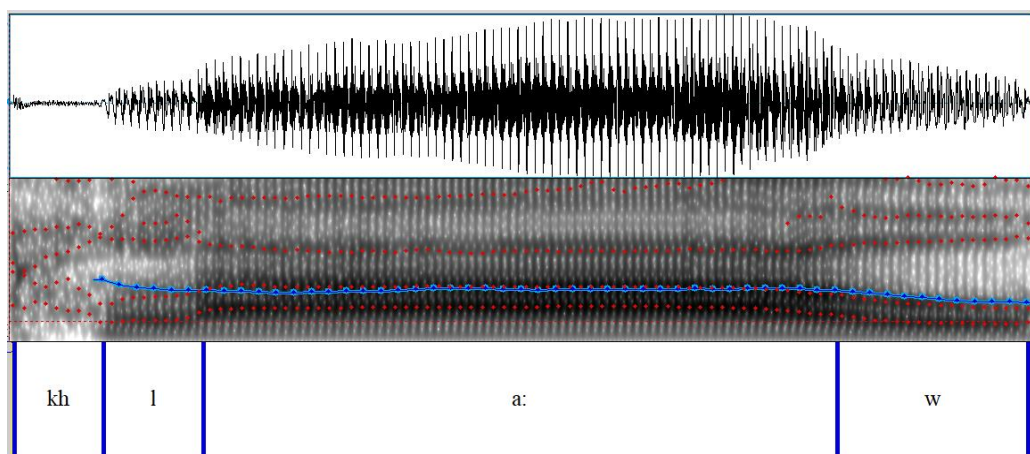
ตารางที่ 31 และ 32 แสดงการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำภาษาไทยโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม ในกรณีเป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ พบว่าพยัญชนะที่ออกเสียงถูกต้องมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 88 ได้แก่ เสียง /tr/ โดยออกผิดเป็นเสียง [t] ร้อย

ละ 12 ถัดมาได้แก่ เสียง /pr/ ออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 68 โดยออกผิดเป็นเสียง [pl] ร้อยละ 32 รองลงมาคือ เสียง /kr/ และ /phr/ ออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60 ออกผิดเป็นเสียง [kl] และ [phi] ร้อยละ 40 ตามลำดับ และลำดับสุดท้ายคือเสียง /khr/ ออกเสียงถูกต้องเพียงร้อยละ 48 โดยออกผิดเป็นเสียง [khl] ร้อยละ 52

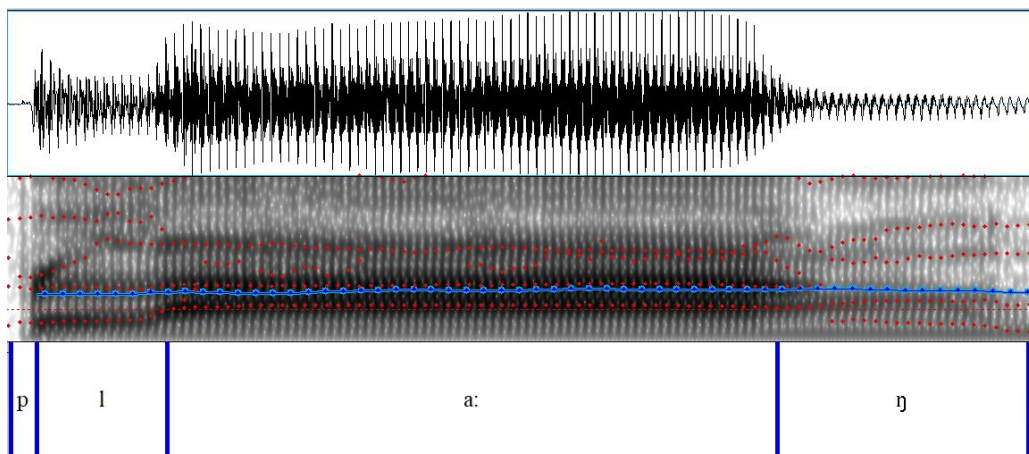

ภาพที่ 34 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า กราม /kra:m/ ที่ออกเสียง [kr] เป็น [kl] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อมคนที่ 2

ภาพที่ 34 แสดงให้เห็นลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [kl] ซึ่งปรากฏสัญลักษณ์ของพยัญชนะควบ [l] อย่างชัดเจน คือความถี่ฟอร์แมนท์

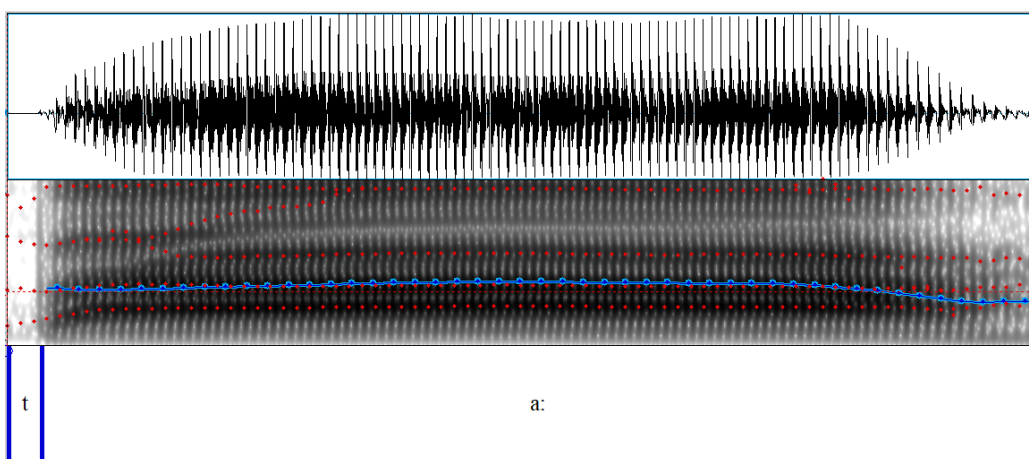

ภาพที่ 35 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คราว /khra:w/ ที่ออกเสียง [khr] เป็น [khl] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อมคนที่ 4

ภาพที่ 36 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ปราง /pra:ŋ/ ที่ออกเสียง [pr] เป็น [pl] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อมคนที่ 4

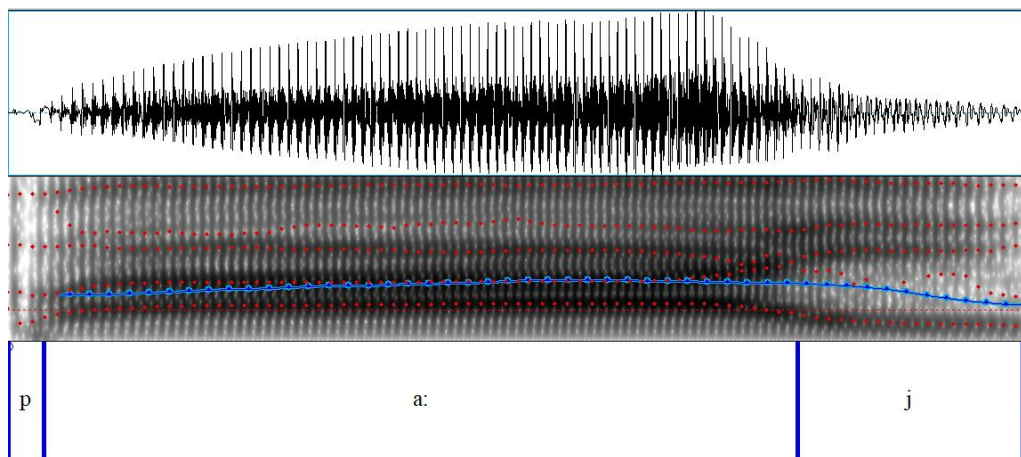
ภาพที่ 35 และ 36 แสดงให้เห็นลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียง [khl] และ [pl] ซึ่งเห็นการปรากฏของความถี่ฟอร์แมนท์ของเสียงพยัญชนะควบ [l] หลังเสียง [kh] และ [p] ซึ่งเสียง [kh] เป็นเสียงกักไม่ก้องพ่นลม และเสียง [p] เป็นเสียงกักไม่ก้องไม่พ่นลม

ภาพที่ 37 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ตรา /tra:/ ที่ออกเสียง [tr] เป็น [t] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อมคนที่ 5

กรณีเป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl khl pl phl/ พบว่าพยัญชนะควบกล้ำ /kl/ และ /khl/ ออกเสียงถูกต้องมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ พยัญชนะควบกล้ำ /pl/ ออก

เสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 92 ซึ่งออกผิดเป็นเสียง [p] ร้อยละ 8 และลำดับสุดท้ายคือพยัญชนะควบกล้ำ /phi/ ออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 88 โดยออกผิดเป็นเสียง [ph] ร้อยละ 12

ภาพที่ 38 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า ปลาย /pla:j/ ที่ออกเสียง [pl] เป็น [p] โดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 5

ภาพที่ 37 และ 38 แสดงให้เห็นลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ [tr] และ [pl] ที่พยัญชนะควบ [r] และ [l] ไม่ปรากฏในแผ่นภาพ โดยออกเสียงเพียงพยัญชนะ [p] และ [t] เท่านั้น ซึ่งจะไม่ปรากฏสัญญาณใดๆ ในแผ่นภาพ

ส่วนกรณีเป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /w/ ได้แก่ /kw//khw/ ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด

ตารางที่ 33 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะท้ายโดยผู้พูดภาษาภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

พยัญชนะท้าย	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)	พยัญชนะท้าย	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)
/-k/	100	/-m/	100
/-t/	100	/-n/	100
/-p/	100	/-ŋ/	100
/-ʔ/	100	/-w/	100
		/-j/	100

ตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยได้ถูกต้องทั้งหมด

4.5 เปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยโดยผู้พูดภาษาลัวะ

ผลการเปรียบเทียบพยัญชนะภาษาไทยที่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดียวที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค แสดงได้ดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นเดียวโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค

พยัญชนะ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)			
	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสากดกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะ ไปบ้านห้วยล้อม
/p/	100	100	100	100
/ph/	100	100	100	100
/b/	100	100	100	100
/t/	100	100	100	100
/th/	100	100	100	100
/d/	100	100	100	100
/k/	100	100	100	100
/kh/	100	100	100	100
/ʔ/	100	100	100	100
/c/	100	100	100	100
/ch/	100	100	100	100
/f/	40	0	80	80
/s/	100	0	100	80
/h/	100	100	100	100
/m/	100	100	100	100

พยัญชนะ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)			
	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสากดกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวด	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะ ไปรบ้านห้วยล้อม
/n/	100	100	100	100
/ɲ/	100	100	100	100
/r/	0	80	40	68
/l/	100	100	100	100
/w/	100	100	100	100
/j/	100	100	100	100

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่า จากจำนวนพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาไทยจำนวน 21 เสียง พบว่าเสียงที่ผู้พูดภาษาลัวะมีปัญหาในการออกเสียงได้แก่ เสียง /f/ /s/ และ /r/ ส่วนเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวอื่นๆ สามารถออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด โดยผู้พูดภาษาลัวะบ้านสากดออกเสียง /r/ ผิดทั้งหมด และออกเสียง /f/ ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 40 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวดออกเสียง /f/ และ /s/ ผิดทั้งหมด และออกเสียง /r/ ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 80 ในขณะที่ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงออกเสียง /f/ และ /r/ ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 80 และ 40 ตามลำดับ ส่วนผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อมออกเสียง /f/ และ /s/ ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 80 และออกเสียง /r/ ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 68

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวของผู้พูดภาษาลัวะทั้ง 4 ภูมิภาคพบว่า พยัญชนะที่พบว่าออกเสียงไม่ถูกต้องในทุกภูมิภาคคือ เสียงพยัญชนะ /f/ และ /r/ ส่วนเสียงพยัญชนะ /s/ พบว่ามีเพียงผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวดและผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อมเท่านั้นที่ออกเสียงไม่ถูกต้อง และหากพิจารณาจำนวนร้อยละของการออกเสียงถูกต้องพบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวดมีปัญหาในการออกเสียงภาษาไทยมากที่สุด

ผลการเปรียบเทียบพยัญชนะภาษาไทยที่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นควบกล้ำที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค แสดงได้ดังตารางที่ 35

ตารางที่ 35 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค

พยัญชนะ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)			
	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสากดกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะ ไปรบบ้านห้วยล้อม
/kr/	0	48	0	60
/khr/	0	12	0	48
/pr/	0	68	0	68
/phr/	0	0	20	60
/tr/	8	68	20	88
/kl/	60	100	100	100
/khl/	52	92	100	100
/pl/	68	92	100	92
/phl/	60	60	100	88
/kw/	100	100	100	100
/khw/	100	100	100	100

จากตารางที่ 34 จะเห็นได้ว่าพยัญชนะต้นควบกล้ำเป็นปัญหาในการออกเสียงของผู้พูดภาษาลัวะ ทั้งที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ และพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl/ /khl/ /pl/ /phl/ มีเพียงพยัญชนะต้นควบกับเสียง /w/ ได้แก่ /kw//khw/ เท่านั้น ที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด อย่างไรก็ตามพบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางออกเสียงพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr/ และ /phr/ ผิดทั้งหมด และพยัญชนะควบกล้ำ /tr/ ออกเสียงถูกเพียงร้อยละ 8 เท่านั้น รวมทั้งผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงที่ออกเสียงพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr/ และ /pr/ ผิดทั้งหมด และพยัญชนะควบกล้ำ /phr/ และ /tr/ ออกเสียงถูกเพียงร้อยละ 20

ในขณะที่พยัญชนะต้นควบกล้ำที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl/ /khl/ /pl/ /phl/ พบว่า ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงออกเสียงถูกต้องทั้งหมด ใกล้เคียงกับผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมที่ออกเสียงควบกล้ำดังกล่าวถูกต้องเกือบทั้งหมดเช่นกัน คือพยัญชนะควบกล้ำ /pl/ และ /phl/ ออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 92 และ 88 ตามลำดับ ส่วนผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวตออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำได้ถูกต้องรองลงมา คือพยัญชนะควบกล้ำ /phl/ ออกเสียงถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60 ลำดับสุดท้ายคือผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสกาดกลางที่ออกเสียงถูกต้องอยู่ระหว่างร้อยละ 52 ถึง 68 เท่านั้น

ผลการเปรียบเทียบพยัญชนะภาษาไทยที่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะท้ายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค แสดงได้ดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะท้ายโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค

พยัญชนะ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)			
	ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสกาดกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม
/-k/	100	100	100	100
/-t/	100	100	100	100
/-p/	100	100	100	100
/-ʔ/	100	100	100	100
/-m/	100	100	100	100
/-n/	100	100	100	100
/-ŋ/	100	100	100	100
/-w/	100	100	100	100
/-j/	100	100	100	100

ตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะทั้ง 4 ภูมิภาคสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยได้ทุกเสียง

บทที่ 5

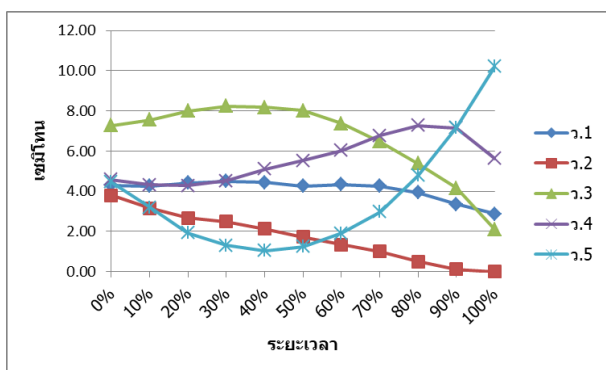
การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ปรากฏในคำพูดเดี่ยวของผู้พูดภาษาลัวะ โดยลักษณะทางกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ คือ ค่าความถี่มูลฐาน (F0) ที่ถูกปรับเป็นค่าเซมิโตน ทั้งนี้จะนำเสนอผลเป็นรายบุคคลเนื่องจากผู้บอกภาษาแต่ละคนมีรูปแบบและทิศทางการขึ้นตกของวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน

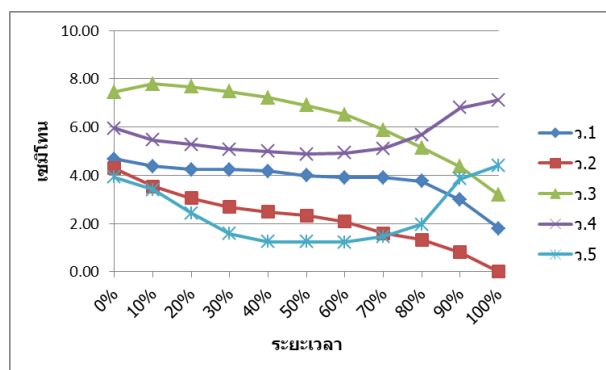
5.1 ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลาง

ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นและพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางจำนวน 5 คน พบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางมีความเหมือนและแตกต่างกันดังนี้

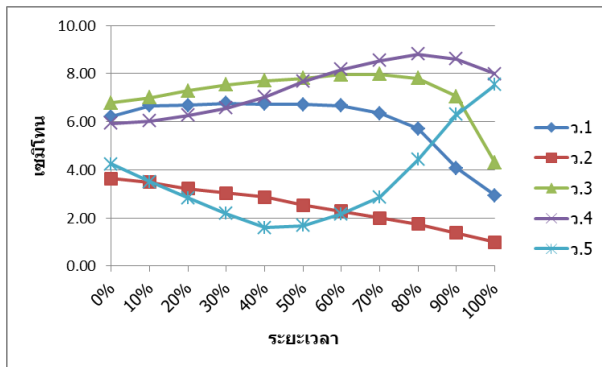
วรรณยุกต์ภาษาไทย (พยางค์เป็น)

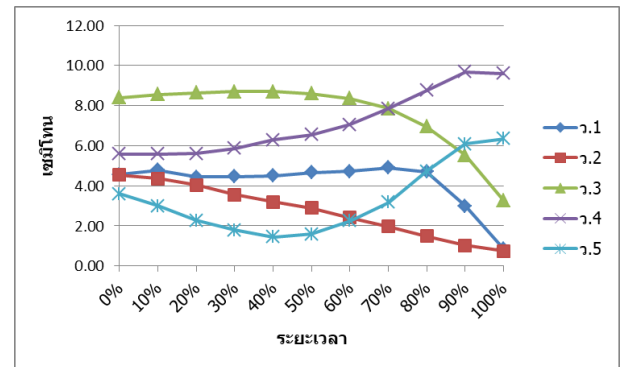
ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางคนที่ 1

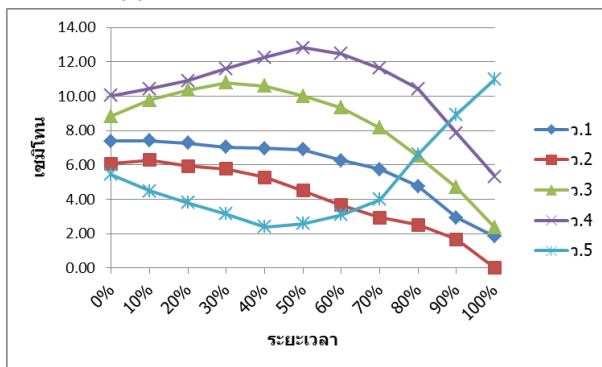
ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางคนที่ 4

ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางคนที่ 5

ภาพที่ 39 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลาง

จากภาพที่ 39 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็น 5 หน่วยเสียง โดยมีสัทลักษณะดังนี้คือ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) กลางระดับ/ กลางระดับ-ตกตอนท้าย¹/ กลาง-ตก/ กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตกตอนท้าย วรรณยุกต์เอก (ว.2) กลาง-ตก/ กลางค่อนข้างต่ำ-ตก วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก/ กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น-ตกตอนท้าย วรรณยุกต์ตรี (ว.4) กลาง-ขึ้น/ กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น/ กลาง-ขึ้น-ตกตอนท้าย/ สูง-ขึ้น-ตก วรรณยุกต์จัตวา (ว.5) กลางค่อนข้างต่ำ-ตก-ขึ้น สามารถแสดงการแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ได้ดังตารางที่ 37

¹ ตกตอนท้าย หมายถึง ระดับเสียงเริ่มลดต่ำลงในช่วง 80% ของค่าระยะเวลา

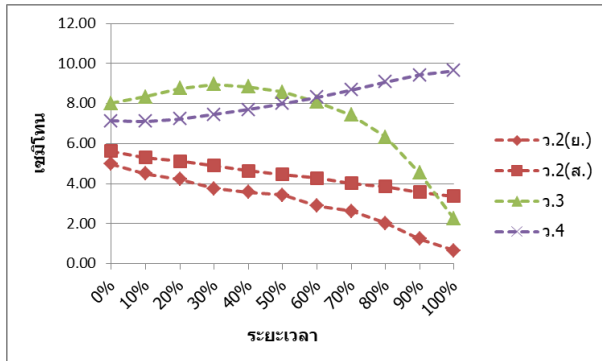
ตารางที่ 37 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางจำนวน 5 คน

วรรณยุกต์ ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลาง				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
ว.1	กลางระดับ	กลางระดับ-ตก ตอนท้าย	กลางค่อนข้าง สูงระดับ-ตก ตอนท้าย	กลางระดับ-ตก ตอนท้าย	กลาง-ตก
ว.2	กลาง-ตก	กลาง-ตก	กลาง-ตก	กลาง-ตก	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก
ว.3	สูง-ตก	สูง-ตก	กลางค่อนข้าง สูง-ขึ้น-ตก ตอนท้าย	สูง-ตก	สูง-ตก
ว.4	กลาง-ขึ้น-ตก ตอนท้าย	กลางค่อนข้าง สูง-ขึ้น	กลางค่อนข้าง สูง-ขึ้น	กลาง-ขึ้น	สูง-ขึ้น-ตก
ว.5	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก-ขึ้น	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก-ขึ้น	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก-ขึ้น	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก-ขึ้น	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก-ขึ้น

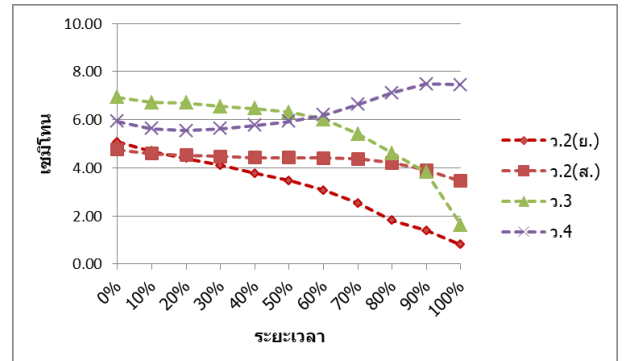
จากตารางที่ 37 จะเห็นได้ว่าวรรณยุกต์ระดับได้แก่ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) มีสัทลักษณะ “ตก” หรือ “ตกตอนท้าย” ในผู้พูดทุกคน ส่วนวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับได้แก่ วรรณยุกต์โท (ว.3) วรรณยุกต์ตรี (ว.4) และวรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางสามารถออกเสียงได้ทุกคน ยกเว้นวรรณยุกต์ตรีของผู้พูดคนที่ 5 ที่มีความแตกต่าง โดยมีสัทลักษณะ [สูง-ขึ้น-ตก] วรรณยุกต์ที่มีรูปแบบน้อยที่สุด หรือวรรณยุกต์ที่ผู้พูดทุกคนออกเสียงเหมือนกันคือ วรรณยุกต์เอก (ว.2) วรรณยุกต์โท (ว.3) และวรรณยุกต์จัตวา (ว.5)

กล่าวได้ว่า วรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางมีระบบวรรณยุกต์ 5 วรรณยุกต์เหมือนผู้พูดภาษาไทย

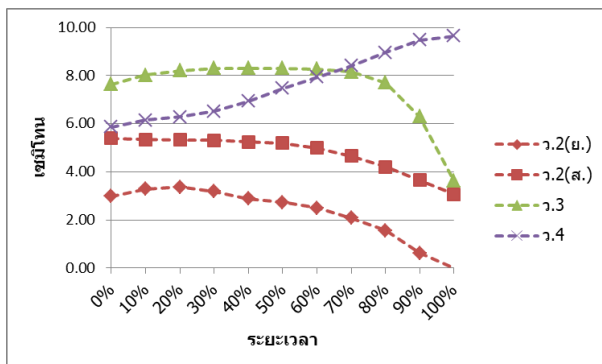
วรรณยุกต์ภาษาไทย (พยางค์ตาย)

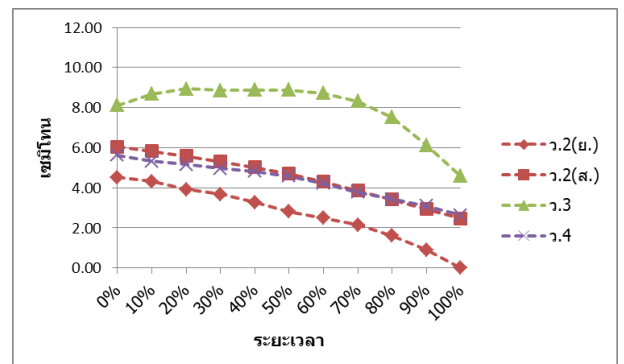
ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางคนที่ 1

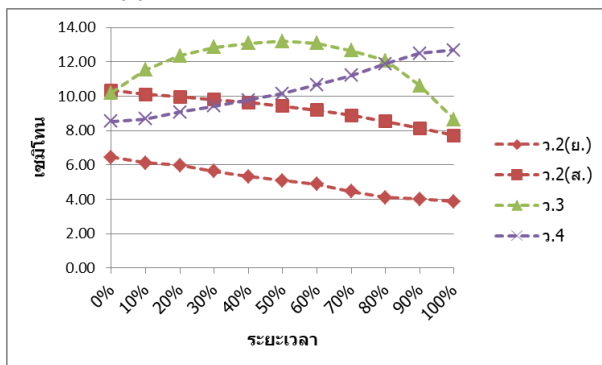
ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางคนที่ 4

ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางคนที่ 5

ภาพที่ 40 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลาง

จากภาพที่ 40 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านสกาตกลางออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตาย 4 เสียง โดยมีสัทลักษณะดังนี้คือ วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย)) กลาง-ตก/ กลางค่อนข้างต่ำ-ตก วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.

2 (ส)) กลางระดับ/ กลางค่อนข้างสูงระดับ/ กลาง-ตก วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก/ สูง-ขึ้น-ตก วรรณยุกต์ตรี (ว.4) กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น/ กลาง-ตก สามารถแสดงการแปรของสัทลักษณะของ วรรณยุกต์ได้ดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางจำนวน 5 คน

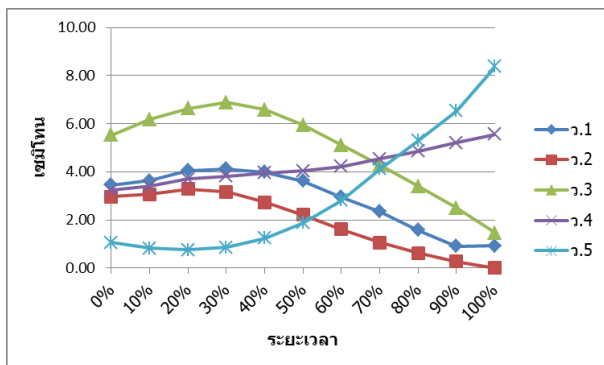
วรรณยุกต์ ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
ว.2 (ย)	กลาง-ตก	กลาง-ตก	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก	กลาง-ตก
ว.2 (ส)	กลางระดับ	กลางระดับ	กลาง-ตก	กลาง-ตก	กลางค่อนข้าง สูงระดับ
ว.3	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ขึ้น-ตก
ว.4	กลางค่อนข้าง สูง-ขึ้น	กลางค่อนข้าง สูง-ขึ้น	กลางค่อนข้าง สูง-ขึ้น	กลาง-ตก	กลางค่อนข้าง สูง-ขึ้น

จากตารางที่ 37 จะเห็นได้ว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางทั้ง 5 คนมีความใกล้เคียงกัน ยกเว้นวรรณยุกต์ตรี (ว.4) ของผู้พูดคนที่ 4 มีสัทลักษณะกลาง-ตก ทำให้เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายสระเสียงสั้น (ว.2 (ส)) และวรรณยุกต์ตรี (ว.4) จะเห็นได้ว่า ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางคนที่ 1, 2, 3 และ 5 มีระบบวรรณยุกต์ 4 วรรณยุกต์ ในขณะที่ผู้พูดคนที่ 4 มีระบบวรรณยุกต์ 3 วรรณยุกต์

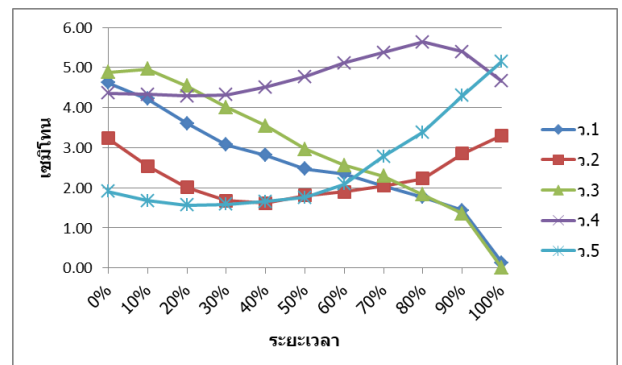
5.2 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นและพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตจำนวน 5 คน พบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตมีความเหมือนและแตกต่างกันดังนี้

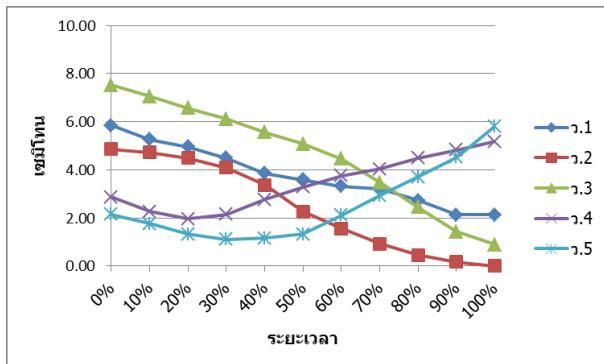
วรรณยุกต์ภาษาไทย (พยางค์เป็น)

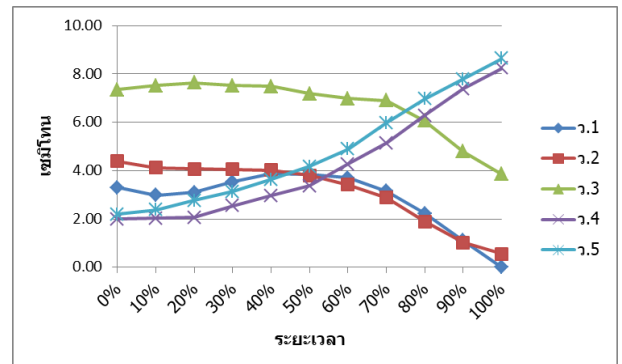
ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 1

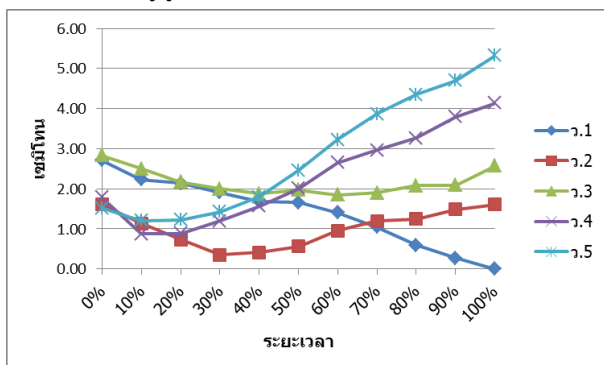
ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 4

ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 5

ภาพที่ 41 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

จากภาพที่ 41 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็น 5 หน่วยเสียงแตกต่างกัน โดยมีสัทลักษณะดังนี้คือ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) กลาง-ตก/ สูง-ตก วรรณยุกต์เอก (ว.2) กลาง-ตก/ กลาง-ตก-ขึ้น/ ต่ำ-ตก-ขึ้น วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-

ตก/ กลางระดับ วรรณยุกต์ตรี (ว.4) ต่ำ-ขึ้น/ กลาง-ขึ้น/ สูง-ขึ้น-ตกตอนท้าย วรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ต่ำ-ขึ้น สามารถแสดงการแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ได้ดังตารางที่ 39

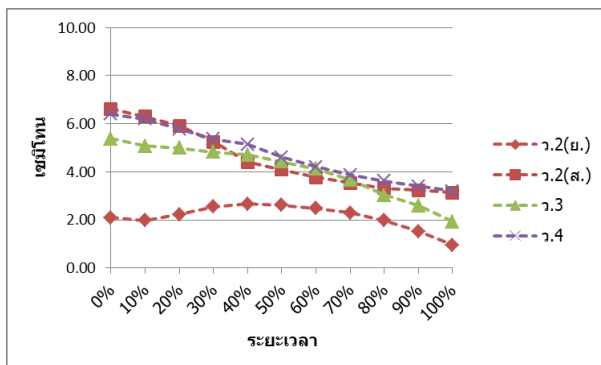
ตารางที่ 39 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตจำนวน 5 คน

วรรณยุกต์ ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
ว.1	กลาง-ตก	สูง-ตก	กลาง-ตก	กลาง-ตก	กลาง-ตก
ว.2	กลาง-ตก	กลาง-ตก-ขึ้น	กลาง-ตก	กลาง-ตก	ต่ำ-ตก-ขึ้น
ว.3	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ตก	กลางระดับ
ว.4	กลาง-ขึ้น	สูง-ขึ้น-ตก ตอนท้าย	ต่ำ-ขึ้น	ต่ำ-ขึ้น	ต่ำ-ขึ้น
ว.5	ต่ำ-ขึ้น	ต่ำ-ขึ้น	ต่ำ-ขึ้น	ต่ำ-ขึ้น	ต่ำ-ขึ้น

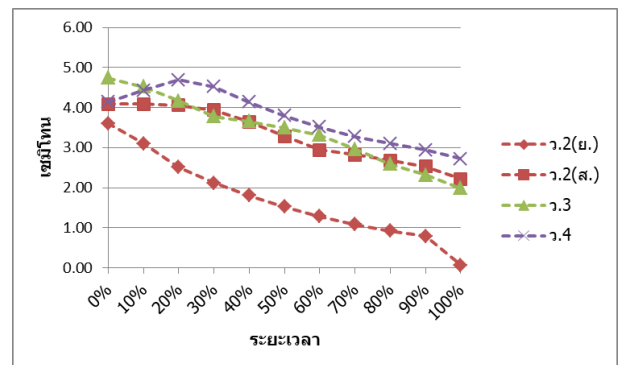
ตารางที่ 39 แสดงให้เห็นการแปรของวรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต โดยสัทลักษณะของวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) มีสัทลักษณะ “ตก” ยกเว้นวรรณยุกต์เอก (ว.2) ของผู้พูดคนที่ 2 ซึ่งมีสัทลักษณะ กลาง-ตก-ขึ้น ส่วนวรรณยุกต์ที่ผู้พูดทั้ง 5 คนสามารถออกเสียงได้ดีใกล้เคียงกันคือ วรรณยุกต์โท (ว.3) และวรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ยกเว้นวรรณยุกต์โท (ว.3) ของผู้พูดคนที่ 5 ที่มีสัทลักษณะกลางระดับ

นอกจากนี้ พบว่าในผู้พูดบางคนมีวรรณยุกต์ที่มีสัทลักษณะใกล้เคียงกันมากทั้งในแง่ของระดับเสียงสูงต่ำ (pitch height) หรือทิศทางการขึ้นลงของระดับเสียง (pitch contour) ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) ในผู้พูดคนที่ 1, 3 และ 4 และวรรณยุกต์ตรี (ว.4) และวรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ในผู้พูดคนที่ 3, 4 และ 5 กล่าวได้ว่า ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตมีความแตกต่างจากวรรณยุกต์ภาษาไทย โดยผู้พูดคนที่ 1, 2 และ 5 มีระบบวรรณยุกต์ 4 วรรณยุกต์ ส่วนผู้พูดคนที่ 3 และ 4 มีระบบวรรณยุกต์ 3 วรรณยุกต์เท่านั้น

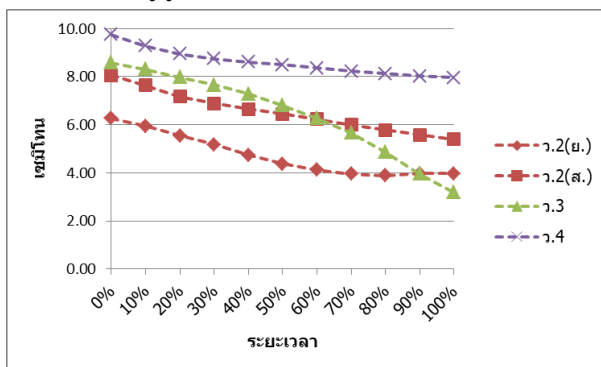
วรรณยุกต์ภาษาไทย (พยางค์ตาย)

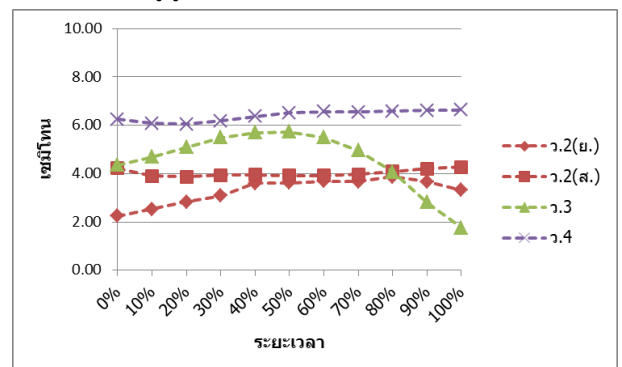
ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 1

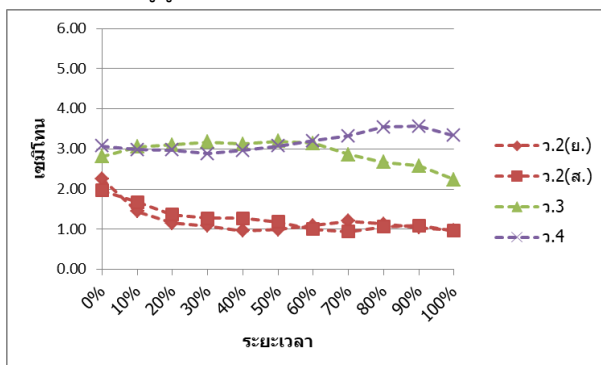
ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 4

ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 5

ภาพที่ 42 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

จากภาพที่ 42 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตาย 4 เสียง โดยมีสัทลักษณะดังนี้คือ วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย)) กลางค่อนข้างสูง-ตก/ กลางค่อนข้างต่ำระดับ/ ต่ำระดับ วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส)) สูง-ตก/ กลางค่อนข้างต่ำระดับ/ สูงระดับ/ ต่ำระดับ วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-

ตก/ กลาง-ขึ้น-ตก/ กลางระดับ วรณยุกต์ตรี (ว.4) สูง-ตก/ สูงระดับ/ กลางระดับ สามารถแสดงการแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ได้ดังตารางที่ 40

ตารางที่ 40 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตจำนวน 5 คน

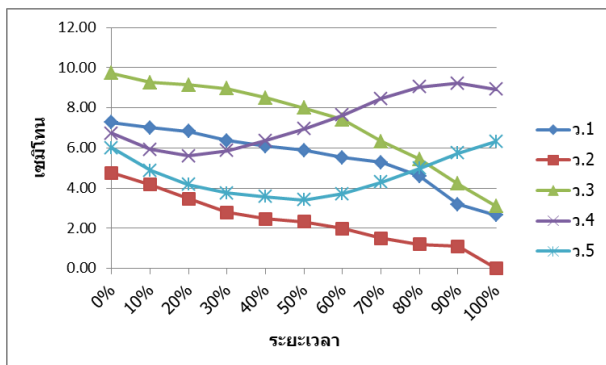
วรรณยุกต์ ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
ว.2 (ย)	ต่ำระดับ	กลางค่อนข้าง สูง-ตก	กลางค่อนข้าง สูง-ตก	กลางค่อนข้าง ต่ำระดับ	ต่ำระดับ
ว.2 (ส)	สูง-ตก	สูง-ตก	กลางค่อนข้าง สูงระดับ	กลางค่อนข้าง ต่ำระดับ	ต่ำระดับ
ว.3	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ตก	กลาง-ขึ้น-ตก	กลางระดับ
ว.4	สูง-ตก	สูง-ตก	สูงระดับ	กลางระดับ	กลางระดับ

จากตารางที่ 40 พบว่าเกิดการรวมกันระหว่างวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส)) วรรณยุกต์โท (ว.3) และวรรณยุกต์ตรี (ว.4) ในผู้พูดคนที่ 1 และ 2 ในขณะที่ผู้พูดคนที่ 4 และ 5 เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส)) และวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย)) นอกจากนี้ผู้พูดคนที่ 5 ยังพบการรวมกันของวรรณยุกต์โท (ว.3) และวรรณยุกต์ตรี (ว.4) อีกด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 1, 2 และ 5 มีระบบวรรณยุกต์ 2 วรรณยุกต์เท่านั้น ในขณะที่ผู้พูดคนที่ 3 และ 4 มีระบบวรรณยุกต์ 3 วรรณยุกต์เหมือนผู้พูดภาษาไทย

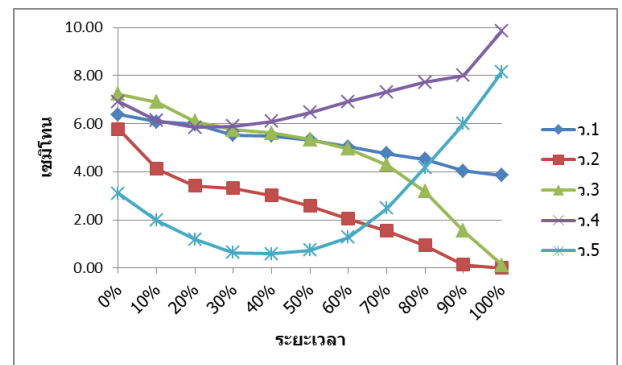
5.3 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นและพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงจำนวน 5 คน พบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงมีความเหมือนและแตกต่างกันดังนี้

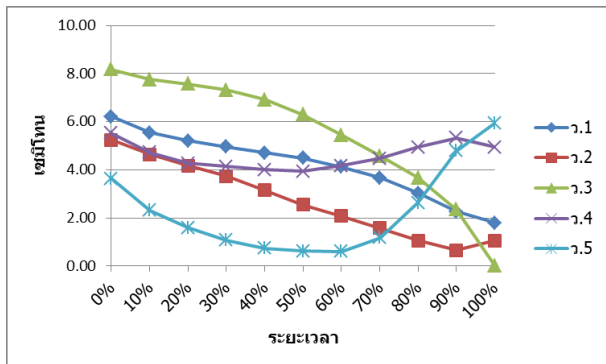
วรรณยุกต์ภาษาไทย (พยางค์เป็น)

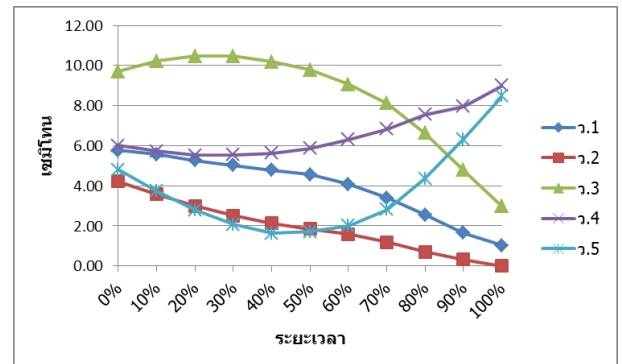
ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 1

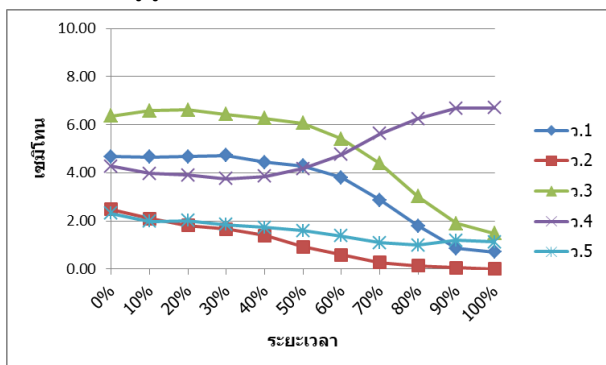
ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 4

ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 5

ภาพที่ 43 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

จากภาพที่ 43 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็น 5 หน่วยเสียง โดยมีสัทลักษณะดังนี้คือ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) กลาง-ตก/ กลางค่อนข้างสูงระดับ วรรณยุกต์เอก (ว.2) กลางค่อนข้างต่ำ-ตก/ ต่ำระดับ

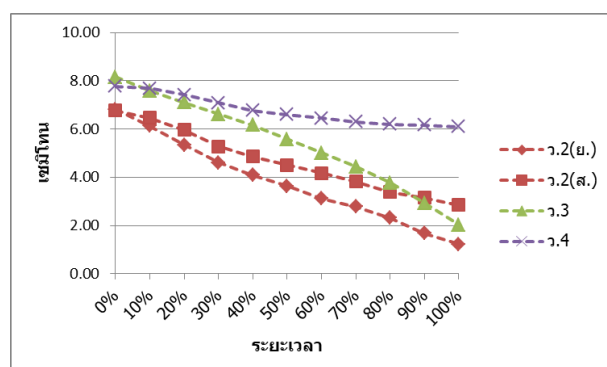
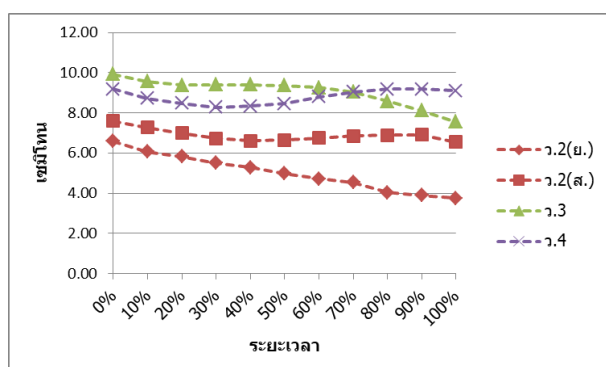
วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก วรรณยุกต์ตรี (ว.4) กลาง-ขึ้น/ สูง-ขึ้น วรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ต่ำ-ขึ้น/ ต่ำระดับ สามารถแสดงการแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ได้ดังตารางที่ 41

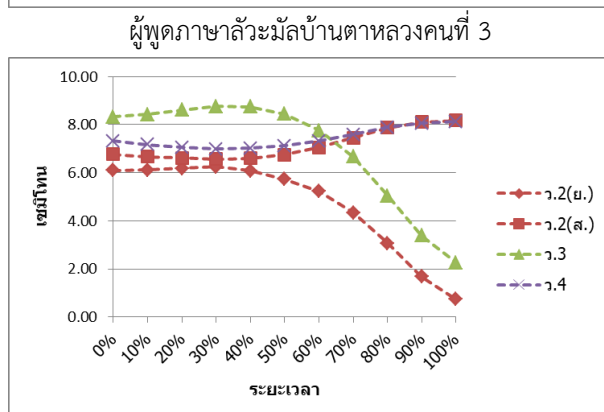
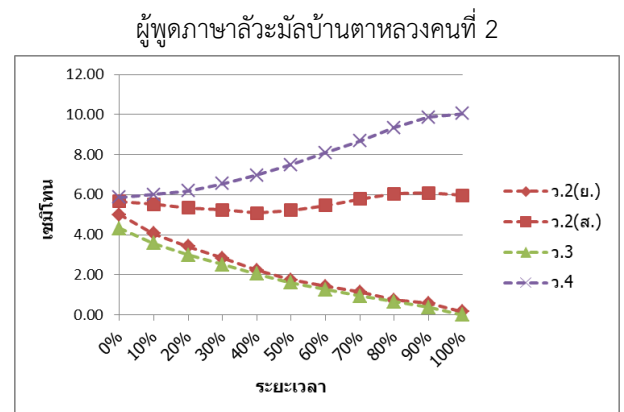
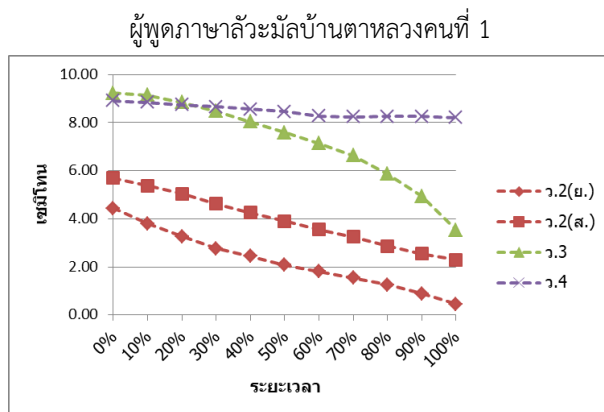
ตารางที่ 41 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงจำนวน 5 คน

วรรณยุกต์ ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
ว.1	กลาง-ตก	กลางค่อนข้าง สูงระดับ	กลาง-ตก	กลาง-ตก	กลาง-ตก
ว.2	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ตก	ต่ำระดับ
ว.3	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ตก
ว.4	กลาง-ขึ้น	สูง-ขึ้น	กลาง-ขึ้น	กลาง-ขึ้น	กลาง-ขึ้น
ว.5	ต่ำ-ขึ้น	ต่ำ-ขึ้น	ต่ำ-ขึ้น	ต่ำ-ขึ้น	ต่ำระดับ

ตารางที่ 41 แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงส่วนใหญ่สามารถออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้ทั้ง 5 หน่วยเสียง และพบว่าวรรณยุกต์ระดับได้แก่ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) มีสัทลักษณะ “ตก” เช่นเดียวกับ 2 วิธภาษาก่อนหน้านี้ มีเพียงผู้พูดคนที่ 5 ที่วรรณยุกต์เอก (ว.2) และวรรณยุกต์จัตวา (ว.5) มีสัทลักษณะใกล้เคียงกันมาก กล่าวได้ว่า สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดคนที่ 1, 2, 3 และ 4 มีระบบวรรณยุกต์ 5 วรรณยุกต์เหมือนผู้พูดภาษาไทย ในขณะที่ผู้พูดคนที่ 5 มีระบบวรรณยุกต์ 4 วรรณยุกต์เท่านั้น

วรรณยุกต์ภาษาไทย (พยางค์ตาย)

ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตากลางคนที่ 4

ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตากลางคนที่ 5

ภาพที่ 44 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตากลาง

จากภาพที่ 44 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตากลางออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตาย 4 เสียง โดยมีสัทลักษณะดังนี้คือ วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย)) กลาง-ตก/ กลางค่อนข้างสูง-ตก/ สูง-ตก วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส)) กลางระดับ/ สูงระดับ/ กลางค่อนข้างสูง-ตก/ สูง-ตก วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก/ กลาง-ตก/ สูงระดับ วรรณยุกต์ตรี (ว.4) สูงระดับ/ กลาง-ขึ้น สามารถแสดงการแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ได้ดังตารางที่ 42

ตารางที่ 42 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตากลางจำนวน 5 คน

วรรณยุกต์ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตากลาง				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
ว.2 (ย)	กลาง-ตก	สูง-ตก	กลาง-ตก	กลาง-ตก	กลางค่อนข้างสูง-ตก
ว.2 (ส)	กลางค่อนข้าง	สูง-ตก	กลางค่อนข้าง	กลางระดับ	สูงระดับ

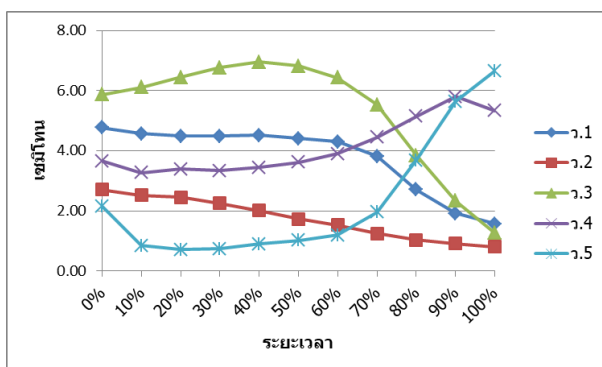
วรรณยุกต์ ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
	สูงระดับ		สูง-ตก		
ว.3	สูงระดับ	สูง-ตก	สูง-ตก	กลาง-ตก	สูง-ตก
ว.4	สูงระดับ	สูงระดับ	สูงระดับ	กลาง-ขึ้น	สูงระดับ

จากตารางที่ 42 พบว่าวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงเกิดการรวมกันในผู้พูดหลายคน ได้แก่ ผู้พูดคนที่ 1 เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์โท (ว.3) และวรรณยุกต์ตรี (ว.4) เนื่องจากวรรณยุกต์โท (ว.3) มีสัทลักษณะ “ระดับ” ผู้พูดคนที่ 2 วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย)) และเสียงสั้น (ว.2 (ส)) มีสัทลักษณะใกล้เคียงกับวรรณยุกต์โท (ว.3) ผู้พูดคนที่ 4 เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย)) และวรรณยุกต์โท (ว.3) ส่วนผู้พูดคนที่ 5 เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส)) และวรรณยุกต์ตรี (ว.4) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า วรรณยุกต์ในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดคนที่ 1, 2 และ 5 มีระบบวรรณยุกต์ 2 วรรณยุกต์ ส่วนผู้พูดคนที่ 3 และ 4 มีระบบวรรณยุกต์ 3 วรรณยุกต์เหมือนผู้พูดภาษาไทย

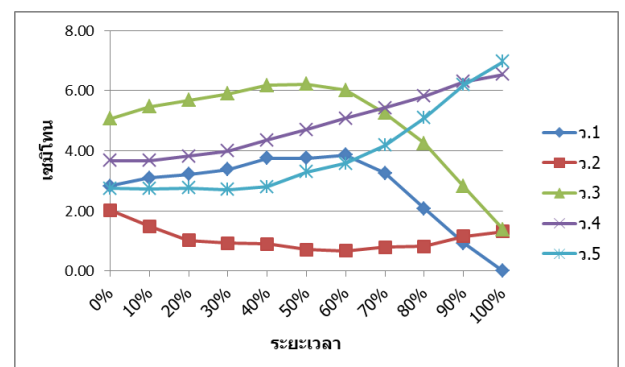
5.4 ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมจำนวน 5 คน พบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมมีความเหมือนและแตกต่างกันดังนี้

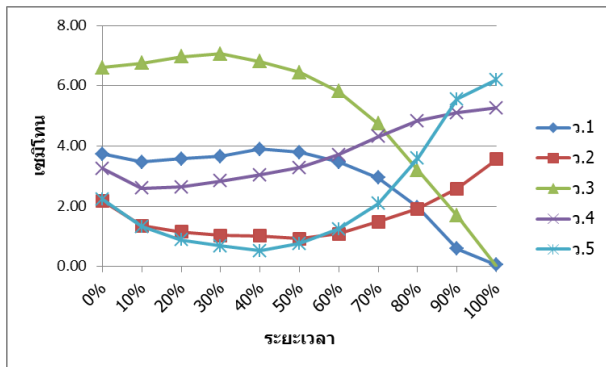
วรรณยุกต์ภาษาไทย (พยางค์เป็น)

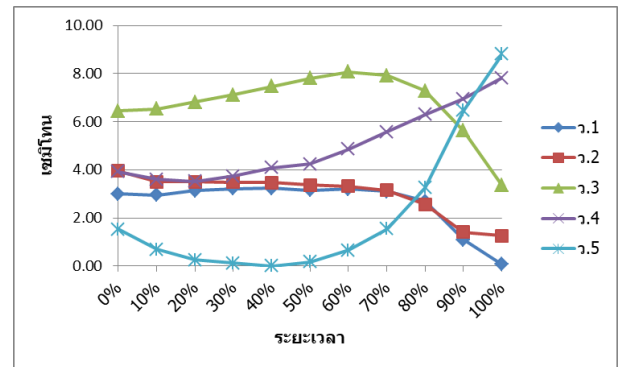
ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 1

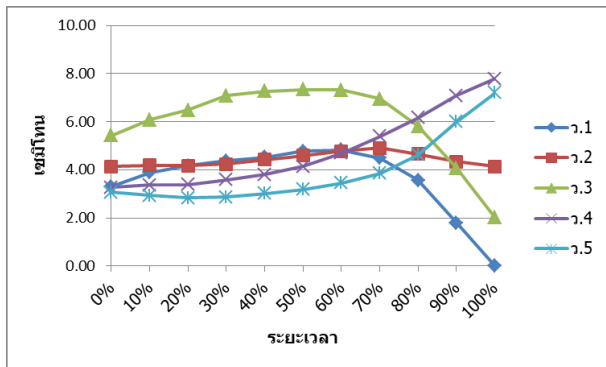
ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 2

ผู้พูดภาษาละโว้ไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 3

ผู้พูดภาษาละโว้ไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 4

ผู้พูดภาษาละโว้ไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 5

ภาพที่ 45 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นทื่อออกเสียงโดยผู้พูดภาษาละโว้ไปบ้านห้วยล้อม

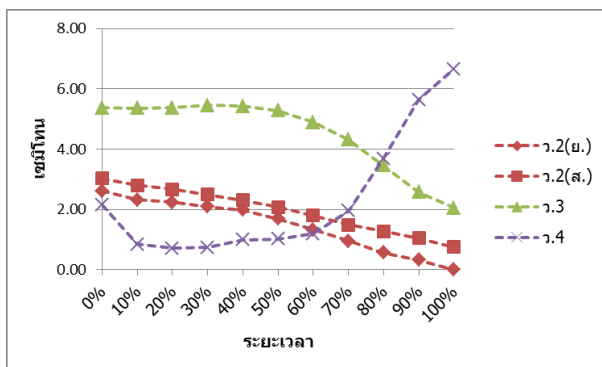
จากภาพที่ 45 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาละโว้ไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็น 5 หน่วยเสียง โดยมีสัทลักษณะดังนี้คือ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) กลาง-ตก/ กลางระดับ-ตกตอนท้าย วรรณยุกต์เอก (ว.2) ต่ำระดับ/ กลางระดับ/ กลางระดับ-ตกตอนท้าย/ ต่ำ-ตก-ขึ้น วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก วรรณยุกต์ตรี (ว.4) กลาง-ขึ้น วรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ต่ำ-ขึ้น/ กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น/ กลาง-ขึ้น สามารถแสดงการแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ได้ดังตารางที่ 43

ตารางที่ 43 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นของผู้พูดภาษา
ลัวะไปบ้านห้วยล้อมจำนวน 5 คน

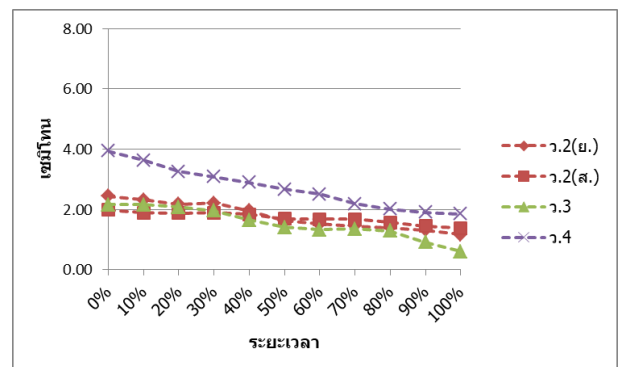
วรรณยุกต์ ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
ว.1	กลาง-ตก	กลาง-ตก	กลาง-ตก	กลางระดับ-ตก ตอนท้าย	กลาง-ตก
ว.2	ต่ำระดับ	ต่ำระดับ	ต่ำ-ตก-ขึ้น	กลางระดับ-ตก ตอนท้าย	กลางระดับ
ว.3	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ตก	สูง-ตก
ว.4	กลาง-ขึ้น	กลาง-ขึ้น	กลาง-ขึ้น	กลาง-ขึ้น	กลาง-ขึ้น
ว.5	ต่ำ-ขึ้น	กลางค่อนข้าง ต่ำ-ขึ้น	ต่ำ-ขึ้น	ต่ำ-ขึ้น	กลาง-ขึ้น

ตารางที่ 43 พบว่าผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม 5 คนออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นทั้ง 5 หน่วยเสียงโดยมีสัทลักษณะที่แปรไปจากผู้พูดภาษาไทย โดยเฉพาะผู้พูดคนที่ 4 ที่วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) เกิดการรวมกัน อย่างไรก็ตาม เป็นที่สังเกตได้ว่าวรรณยุกต์ตรี (ว.4) และวรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ของผู้พูดคนที่ 2 และ 5 มีความใกล้เคียงกันมาก กล่าวได้ว่า สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดคนที่ 1, 2 และ 3 มีระบบวรรณยุกต์ 5 วรรณยุกต์เหมือนผู้พูดภาษาไทย ในขณะที่ผู้พูดคนที่ 4 และ 5 มีระบบวรรณยุกต์ 4 วรรณยุกต์เท่านั้น

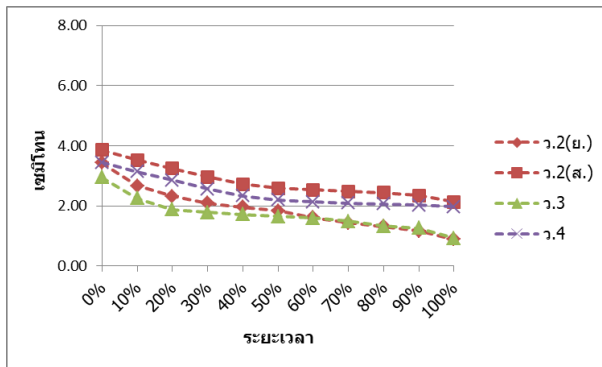
วรรณยุกต์ภาษาไทย (พยางค์ตาย)

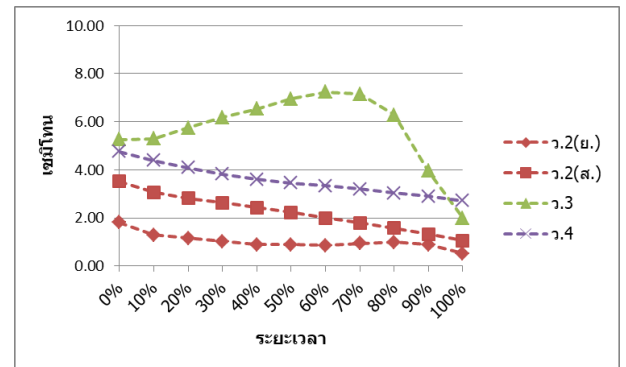
ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 1

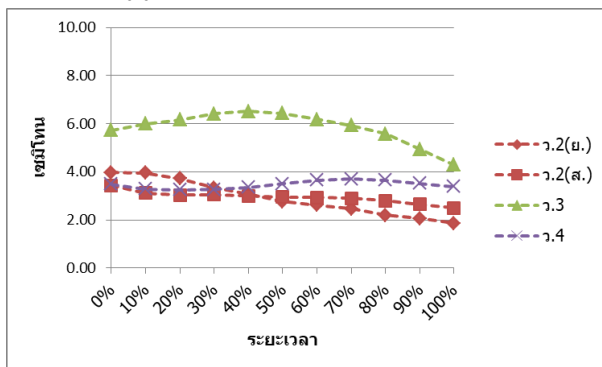
ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 4

ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 5

ภาพที่ 46 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

จากภาพที่ 46 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตาย 4 เสียง โดยมีสัทลักษณะดังนี้คือ วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย)) ต่ำระดับ/ ต่ำ-ตก วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส)) ต่ำระดับ/ ต่ำ-ตก วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก/ กลาง-ขึ้น-ตก/ ต่ำระดับ/ ต่ำ-ตก วรรณยุกต์ตรี (ว.4) ต่ำระดับ/ กลาง-ตก/ ต่ำ-ขึ้น สามารถแสดงการแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ได้ดังตารางที่

ตารางที่ 44 การแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมจำนวน 5 คน

วรรณยุกต์ ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
ว.2 (ย)	ต่ำ-ตก	ต่ำระดับ	ต่ำ-ตก	ต่ำระดับ	ต่ำระดับ
ว.2 (ส)	ต่ำ-ตก	ต่ำระดับ	ต่ำระดับ	ต่ำ-ตก	ต่ำระดับ
ว.3	สูง-ตก	ต่ำระดับ	ต่ำ-ตก	กลาง-ขึ้น-ตก	สูง-ตก
ว.4	ต่ำ-ขึ้น	กลาง-ตก	ต่ำระดับ	กลาง-ตก	ต่ำระดับ

ตารางที่ 44 พบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมมีการแปรมาก และพบการรวมกันของวรรณยุกต์ ได้แก่ ผู้พูดคนที่ 2 เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย)) และเสียงสั้น (ว.2 (ส)) กับวรรณยุกต์โท (ว.3) ผู้พูดคนที่ 3 พบว่าวรรณยุกต์ทั้ง 4 เสียงมีสัทลักษณะใกล้เคียงกันมาก ทั้งในแง่ของทิศทางการขึ้นลงของระดับเสียงและความสูงต่ำของระดับเสียง และในผู้พูดคนที่ 5 พบว่าเกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย)) และเสียงสั้น (ว.2 (ส)) กับวรรณยุกต์ตรี (ว.4) ดังนั้น จะเห็นได้ว่ามีเพียงผู้พูดคนที่ 1 ที่มีระบบวรรณยุกต์ 3 วรรณยุกต์เหมือนผู้พูดภาษาไทย ส่วนผู้พูดคนที่ 2, 3, 4 และ 5 มีระบบวรรณยุกต์ 2 วรรณยุกต์เท่านั้น

5.5 เปรียบเทียบการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ

ผลการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ปรากฏในคำพยางค์เป็นและคำพยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะจำนวน 4 วิธภาษา แสดงได้ดังตารางที่ 45 และ 46

ตารางที่ 45 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นท่อนเสียงโดยผู้พูดภาษาละ 4 วิธภาษา

วรรณยุกต์ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาละวะมัล บ้านสกาดกลาง	ผู้พูดภาษาละวะมัล บ้านเกวต	ผู้พูดภาษาละวะมัล บ้านตาทหลวง	ผู้พูดภาษาละวะ ไปรบ้านห้วยล่อม
วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) [กลางระดับ] ²	[กลางระดับ-ตก ตอนท้าย] ³ [กลางระดับ] [กลางค่อนข้างสูง ระดับ-ตกตอนท้าย] [กลาง-ตก]	[กลาง-ตก] [สูง-ตก]	[กลาง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง ระดับ]	[กลาง-ตก] [กลางระดับ-ตก ตอนท้าย]
วรรณยุกต์เอก (ว.2) [ต่ำระดับ]	[กลาง-ตก] [กลางค่อนข้างต่ำ- ตก]	[กลาง-ตก] [กลาง-ตก-ขึ้น] [ต่ำ-ตก-ขึ้น]	[กลางค่อนข้างต่ำ- ตก] [ต่ำระดับ]	[ต่ำระดับ] [กลางระดับ-ตก ตอนท้าย] [ต่ำ-ตก-ขึ้น]
วรรณยุกต์โท (ว.3) [สูง-ตก]	[สูง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง- ขึ้น-ตกตอนท้าย]	[สูง-ตก] [กลางระดับ]	[สูง-ตก]	[สูง-ตก]
วรรณยุกต์ตรี (ว.4) [สูงขึ้น-ตกตอนท้าย]	[กลางค่อนข้างสูง- ขึ้น] [กลาง-ขึ้น] [กลาง-ขึ้น-ตก ตอนท้าย] [สูง-ขึ้น-ตก]	[ต่ำ-ขึ้น] ⁴ / [กลาง- ขึ้น] [สูง-ขึ้น-ตก ตอนท้าย]	[กลาง-ขึ้น] [สูง-ขึ้น]	[กลาง-ขึ้น]
วรรณยุกต์จัตวา (ว.5) [ต่ำ-ตก-ขึ้น]	[กลางค่อนข้างต่ำ- ตก-ขึ้น]	[ต่ำ-ขึ้น]	[ต่ำ-ขึ้น] [ต่ำระดับ]	[ต่ำ-ขึ้น] [กลาง-ขึ้น] [กลางค่อนข้างต่ำ- ขึ้น]

² สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยอ้างอิงจาก อีระพันธ์ ล.ทองคำ และคณะ (2554)

³ รูปแปรที่ปรากฏเป็นอันดับแรกในตารางคือรูปแปรที่พบมากที่สุดในการออกเสียงของผู้พูดภาษาละวะในแต่ละวิธภาษา

⁴ สัญลักษณ์ / หมายถึง ปรากฏรูปแปรของสัทลักษณะจำนวนเท่ากัน

จากตารางที่ 45 จะเห็นได้ว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นท่อนเสียง โดยผู้พูดภาษาลัวจะมีรูปแปรหลายเสียง สัทลักษณะเด่นที่เห็นได้ชัดคือวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) มีสัทลักษณะ “ตก” (falling contour) ในทุกวิธ ภาษา โดยมีลักษณะการขึ้นตก (pitch contour) ใกล้เคียงกับวรรณยุกต์โท (ว.3) เพียงแต่มีระดับเสียงที่ต่ำกว่า และยังพบว่าเกิดการรวมกันหรือระดับเสียงมีความใกล้เคียงกันระหว่างวรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม กับวรรณยุกต์ตรี (ว.4) และวรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

นอกจากนี้ยังพบวรรณยุกต์ที่มีสัทลักษณะแตกต่างจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทย ได้แก่ วรรณยุกต์เอก (ว.2) มีสัทลักษณะ [ต่ำ-ตก-ขึ้น] ซึ่งพบในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม วรรณยุกต์โท (ว.3) มีสัทลักษณะ [กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น-ตกตอนท้าย] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง และ [กลางระดับ] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต วรรณยุกต์ตรี (ว.4) มีสัทลักษณะ [สูง-ขึ้น-ตก] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง และวรรณยุกต์จัตวา (ว.5) มีสัทลักษณะ [ต่ำระดับ] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

อย่างไรก็ดี จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะส่วนใหญ่ออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นได้ 5 หน่วยเสียง แต่มีสัทลักษณะที่แปรไปจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยมาตรฐาน มีเพียงผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตที่สัทลักษณะของวรรณยุกต์มีความแตกต่าง และเกิดการรวมกันของวรรณยุกต์ในผู้พูดหลายคน ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นซึ่งเป็นระบบ 5 วรรณยุกต์นั้น ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง บ้านตาหลวง และภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมมีระบบวรรณยุกต์ 5 วรรณยุกต์ ในขณะที่ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตมีระบบวรรณยุกต์ 3 และ 4 วรรณยุกต์

ตารางที่ 46 เปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษา

วรรณยุกต์ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม
วรรณยุกต์เอก (ว.2 สระยาว) [ต่ำระดับ]	[กลาง-ตก] / [กลางค่อนข้างต่ำ-ตก]	[กลางค่อนข้างสูง-ตก] / [ต่ำระดับ] [กลางค่อนข้างต่ำระดับ]	[กลาง-ตก] [สูง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง-ตก]	[ต่ำระดับ] [ต่ำ-ตก]
วรรณยุกต์เอก (ว.2 สระสั้น)	[กลาง-ตก] / [กลางระดับ]	[สูง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง]	[สูงระดับ] [กลางค่อนข้างสูง]	[ต่ำระดับ] [ต่ำ-ตก]

วรรณยุกต์ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสกาตกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาสหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะ ไปรบ่านห้วยล้อม
[ต่ำระดับ]		ระดับ] [กลางค่อนข้างต่ำ ระดับ] [ต่ำระดับ]	ระดับ] [กลางระดับ] [สูง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง- ตก]	
วรรณยุกต์โท (ว.3) [สูง-ตก]	[สูง-ตก] [สูง-ขึ้น-ตก]	[สูง-ตก] [กลาง-ขึ้น-ตก] [กลางระดับ]	[สูง-ตก] [กลาง-ตก] [สูงระดับ]	[สูง-ตก] [กลาง-ขึ้น-ตก] [ต่ำ-ตก] [ต่ำระดับ]
วรรณยุกต์ตรี (ว.4) [สูงระดับ]	[กลางค่อนข้างสูง- ขึ้น] [กลาง-ตก]	[สูง-ตก] [กลางระดับ] [สูงระดับ]	[สูงระดับ] [กลาง-ขึ้น]	[ต่ำระดับ] [กลาง-ตก] [ต่ำ-ขึ้น]

ตารางที่ 46 แสดงให้เห็นว่าวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีการแปรเปลี่ยนเดียวกับในคำพยางค์เป็น ทั้งนี้พบว่าวรรณยุกต์เอก (ว.2) มีสัทลักษณะ “ตก” เช่นเดียวกับที่พบในพยางค์เป็น และยังพบวรรณยุกต์ที่มีสัทลักษณะแตกต่างจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทย เช่น วรรณยุกต์โท (ว.3) มีสัทลักษณะ [สูงระดับ] และ [ต่ำระดับ] ซึ่งทำให้เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอก (ว.2) และวรรณยุกต์โท (ว.3) ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและผู้พูดภาษาลัวะไปรบ่านห้วยล้อม ในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายซึ่งเป็นระบบ 3 วรรณยุกต์นั้น ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง และบ้านตาสหลวงมีระบบวรรณยุกต์ 3 วรรณยุกต์เหมือนผู้พูดภาษาไทย ในขณะที่ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและภาษาลัวะไปรบ่านห้วยล้อมมีระบบวรรณยุกต์ 2 วรรณยุกต์

บทที่ 6

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบสัทลักษณะของพยัญชนะและวรรณยุกต์ภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค ที่พูดในจังหวัดน่าน ประกอบไปด้วย 1) ภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลาง เป็นวิธภาษาลัวะมัลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาษาลัวะดั้งเดิมมากที่สุด 2) ภาษาลัวะมัลบ้านเกวต เป็นวิธภาษาลัวะมัลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาษาลัวะดั้งเดิมน้อยที่สุด 3) ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง เป็นวิธภาษาลัวะมัลที่มีการเปลี่ยนแปลงของระดับเสียง และ 4) ภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อม

การดำเนินงานวิจัยเป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยบันทึกเสียงผู้บอกภาษา จำนวนวิธภาษาละ 5 คน รวมเป็น 20 คน ซึ่งผู้บอกภาษาต้องพูดภาษาลัวะเป็นภาษาแม่ ใช้ภาษาลัวะในชีวิตประจำวัน ไม่เคยออกไปทำงานนอกพื้นที่เป็นระยะเวลาติดต่อกันนาน 6 เดือน และมีอายุระหว่างการออกเสียงปกติ อายุระหว่าง 45-60 ปี การเก็บข้อมูลเริ่มจากสัมภาษณ์ประวัติผู้บอกภาษา จากนั้นจึงเริ่มเก็บข้อมูลโดยใช้รายการคำสำหรับทดสอบเสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ ก่อนทำการบันทึกเสียง ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนในการบันทึกเสียงและให้ผู้บอกภาษาฝึกซ้อมก่อนการบันทึกเสียงจริง โดยหาสถานที่ที่เงียบที่สุดเท่าที่จะหาได้ เมื่อเตรียมอุปกรณ์บันทึกเสียง ได้แก่ คอมพิวเตอร์โน้ตบุค และไมโครโฟน รวมทั้งรายการคำเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้บอกภาษาถือไมโครโฟนซึ่งต่อเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ห่างจากปากประมาณ 5-10 เซนติเมตร จากนั้นบันทึกเสียงโดยใช้โปรแกรม Adobe Audition ที่ sampling rate 22,050 Mono 16-bit ให้ผู้บอกภาษาออกเสียงรายการคำสำหรับพยัญชนะจำนวน 41 คำ และสำหรับวรรณยุกต์จำนวน 9 คำ โดยการให้ดูภาพและผู้วิจัยใบคำประกอบ แล้วให้ผู้บอกภาษาออกเสียงรายการคำที่จัดเรียงแบบสุ่ม จำนวน 5 รอบ ในกรอบประโยค “พูด.....อีกที” สรุปจำนวนคำทดสอบสำหรับการวิเคราะห์เสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ทั้งสิ้น 5,000 คำทดสอบ (50 คำ x 5 รอบ x 20 คน) จากนั้นใช้โปรแกรม Praat เพื่อการวิเคราะห์ค่าทางกลศาสตร์ของเสียงพยัญชนะ และค่าความถี่มูลฐาน (F0) ของวรรณยุกต์ และโปรแกรมสำหรับคำนวณและสร้างกราฟแสดงค่าเฮมิโตน

ในกรณีที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยไม่ถูกต้อง จะวิเคราะห์ด้วยการฟัง และพิจารณาสัญลักษณ์ของเสียงพยัญชนะ ส่วนการวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ภาษาไทย ใช้การวัดค่าความถี่มูลฐาน (F0) ของพยางค์ จากนั้นค่าความถี่มูลฐานที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาปรับเป็นค่าเซมิโตน (Semitones) เพื่อปรับพิสัยค่าความถี่มูลฐานของผู้พูดในแต่ละกลุ่มให้ใกล้เคียงกัน

6.1 สรุปผลการวิจัย

1) การออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ

การวิเคราะห์เสียงพยัญชนะภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะที่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้น (พยัญชนะต้นเดี่ยว และพยัญชนะต้นควบกล้ำ) และพยัญชนะท้าย วิเคราะห์โดยใช้การฟังควบคู่กับการพิจารณาแผ่นภาพคลื่นเสียงมีข้อค้นพบดังนี้

พยัญชนะต้นเดี่ยว

จากจำนวนพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาไทยจำนวน 21 เสียง พบว่าเสียงที่ผู้พูดภาษาลัวะมีปัญหาในการออกเสียงได้แก่ เสียง /f/ /s/ และ /r/ ส่วนเสียงพยัญชนะต้นอื่นๆ สามารถออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด โดยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่มีปัญหาดังกล่าวผู้พูดภาษาลัวะจะออกผิดเป็นเสียงอื่นๆ ดังนี้

เสียงพยัญชนะ /f/ ออกเป็นเสียง [phw] และ [kh]

เสียงพยัญชนะ /s/ ออกเป็นเสียง [ch]

เสียงพยัญชนะ /r/ ออกเป็นเสียง [l]

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวของผู้พูดภาษาลัวะทั้ง 4 ภูมิภาคจะเห็นว่าพยัญชนะที่พบว่าออกเสียงไม่ถูกต้องในทุกภูมิภาคคือ เสียงพยัญชนะ /f/ และ /r/ ส่วนเสียงพยัญชนะ /s/ พบว่ามีเพียงผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมเท่านั้นที่ออกเสียงไม่ถูกต้อง และหากพิจารณาจำนวนร้อยละของการออกเสียงถูกต้องพบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตมีปัญหาในการออกเสียงภาษาไทยมากที่สุด

พยัญชนะต้นควบกล้ำ

พยัญชนะต้นควบกล้ำเป็นปัญหาในการออกเสียงของผู้พูดภาษาลัวะทั้งที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ และพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl/ /khl/ /pl/ /phl/ มีเพียงพยัญชนะต้นควบกับเสียง /w/ ได้แก่ /kw//khw/ เท่านั้น ที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด โดยเสียงพยัญชนะต้นที่มีปัญหาดังกล่าวผู้พูดภาษาลัวะจะออกผิดเป็นเสียงอื่นๆ ดังนี้

เสียงพยัญชนะ /kr/	ออกเป็นเสียง [kl] และ [k]
เสียงพยัญชนะ /khr/	ออกเป็นเสียง [khl] และ [kh]
เสียงพยัญชนะ /pr/	ออกเป็นเสียง [pl] และ [p]
เสียงพยัญชนะ /phr/	ออกเป็นเสียง [phl] และ [ph]
เสียงพยัญชนะ /tr/	ออกเป็นเสียง [tl] และ [t]
เสียงพยัญชนะ /kl/	ออกเป็นเสียง [k]
เสียงพยัญชนะ /khl/	ออกเป็นเสียง [kh]
เสียงพยัญชนะ /pl/	ออกเป็นเสียง [p]
เสียงพยัญชนะ /phl/	ออกเป็นเสียง [ph]

พยัญชนะควบกล้ำที่เป็นปัญหาของผู้พูดภาษาลัวะทุกวิธภาษาได้แก่ พยัญชนะควบกล้ำที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางและผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง ในขณะที่พยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl/ /khl/ /pl/ /phl/ พบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงได้ถูกต้องมากกว่า

พยัญชนะท้าย

ในส่วน of พยัญชนะท้าย พบว่าผู้พูดภาษาลัวะสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยได้ถูกต้องทั้งหมด

2) การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ

ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นและพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ สามารถแสดงสัทลักษณะที่ปรากฏมากที่สุดในแต่ละวรรณยุกต์และแต่ละวิธีภาษาได้ดังนี้

ตารางที่ 47 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ปรากฏมากที่สุดในแต่ละวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นของผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธีภาษา

วรรณยุกต์ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสกาตกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะ ไปรบ้านห้วยล้อม
วรรณยุกต์สามัญ (ว.1)	[กลางระดับ-ตก ตอนท้าย] ①	[กลาง-ตก]	[กลาง-ตก] ①	[กลาง-ตก] ①
วรรณยุกต์เอก (ว.2)	[กลาง-ตก] ②	[กลาง-ตก] ①	[กลางค่อนข้างต่ำ- ตก] ②	[ต่ำระดับ] ②
วรรณยุกต์โท (ว.3)	[สูง-ตก] ③	[สูง-ตก] ②	[สูง-ตก] ③	[สูง-ตก] ③
วรรณยุกต์ตรี (ว.4)	[กลางค่อนข้างสูง- ขึ้น] ④	[ต่ำ-ขึ้น] / [กลาง-ขึ้น] ④	[กลาง-ขึ้น] ④	[กลาง-ขึ้น] ④
วรรณยุกต์จัตวา (ว.5)	[กลางค่อนข้างต่ำ- ตก-ขึ้น] ⑤	[ต่ำ-ขึ้น] ③	[ต่ำ-ขึ้น] ⑤	[ต่ำ-ขึ้น] ⑤

จากตารางที่ 47 จะเห็นได้ว่าหากพิจารณาจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ปรากฏมากที่สุดในแต่ละวรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็น ผู้พูดภาษาลัวะ 3 วิธีภาษามีระบบวรรณยุกต์ภาษาไทย 5 วรรณยุกต์ ได้แก่ ภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง ภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อม ส่วนภาษาลัวะมัลบ้านเกวตมีระบบวรรณยุกต์ 3 วรรณยุกต์และ 4 วรรณยุกต์ แต่อย่างไรก็ดี สัทลักษณะเด่นที่เห็นได้ชัดคือวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) มีสัทลักษณะ “ตก” (falling contour) ที่พบในทุกวิธีภาษา โดยมีลักษณะการขึ้นตก (pitch contour) ใกล้เคียงกับวรรณยุกต์โท (ว.3) เพียงแต่มีระดับเสียงที่ต่ำกว่า

นอกจากนี้ยังพบรูปแบบของวรรณยุกต์ที่มีสัทลักษณะแตกต่างจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทย ได้แก่ วรรณยุกต์เอก (ว.2) มีสัทลักษณะ [ต่ำ-ตก-ขึ้น] พบในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต และผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อม วรรณยุกต์โท (ว.3) มีสัทลักษณะ [กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น-ตก]

ตอนท้าย] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง และ [กลางระดับ] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต
 วรรณยุกต์ตรี (ว.4) มีสัทลักษณะ [สูง-ขึ้น-ตก] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง และวรรณยุกต์
 จัตวา (ว.5) มีสัทลักษณะ [ต่ำระดับ] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

ตารางที่ 48 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ปรากฏมากที่สุดในแต่ละวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์
 ตายของผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษา

วรรณยุกต์ภาษาไทย	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสกาตกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะ ไปรบ้านห้วยล้อม
วรรณยุกต์เอก (ว.2 สระยาว)	[กลาง-ตก] / [กลาง ค่อนข้างต่ำ-ตก] ①	[กลางค่อนข้างสูง- ตก] / [ต่ำระดับ] [กลางค่อนข้างต่ำ ระดับ] ①	[กลาง-ตก] ①	[ต่ำระดับ] ①
วรรณยุกต์เอก (ว.2 สระสั้น)	[กลาง-ตก] / [กลาง ระดับ] ②	[สูง-ตก] ②	[สูงระดับ] ②	[ต่ำระดับ] ②
วรรณยุกต์โท (ว.3)	[สูง-ตก] ②	[สูง-ตก] ②	[สูง-ตก] ③	[สูง-ตก] ②
วรรณยุกต์ตรี (ว.4)	[กลางค่อนข้างสูง- ขึ้น] ③	[สูง-ตก] ③	[สูงระดับ] ③	[ต่ำระดับ] ③

ตารางที่ 48 แสดงให้เห็นว่าวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีความแตกต่างจากวรรณยุกต์เดียวกันที่ปรากฏในคำพยางค์เป็นค่อนข้างมาก และมีรูปแบบของสัทลักษณะที่หลากหลาย ยกเว้นวรรณยุกต์โท (ว.3) ที่ยังคงสัทลักษณะ [สูง-ตก] ถึงแม้ทิศทางการขึ้นลงของระดับเสียง (pitch contour) จะไม่มากเท่ากับวรรณยุกต์โทที่ปรากฏในคำพยางค์เป็น นอกจากนี้ ในภาพรวม จะเห็นได้ว่าหากพิจารณาจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ปรากฏมากที่สุดในแต่ละวรรณยุกต์ในคำพยางค์ตาย มีเพียงผู้พูดภาษาลัวะ 2 วิธภาษาที่มีระบบวรรณยุกต์ 3 วรรณยุกต์ ได้แก่ ภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลาง และภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง ส่วนภาษาลัวะมัลบ้านเกวต และภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อม มีระบบวรรณยุกต์ 2 วรรณยุกต์เท่านั้น

6.2 อภิปรายผล

พยัญชนะ

เมื่อพิจารณาเสียงพยัญชนะภาษาไทยที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงไม่ถูกต้อง จากจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทย 21 หน่วยเสียง พบหน่วยเสียงที่ออกเสียงไม่ถูกต้องดังแสดงในตารางที่ 49 ตารางที่ 49 พยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะที่พบการออกเสียงไม่ถูกต้อง

พยัญชนะ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)			
	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสกาตกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะไป บ้านห้วยล้อม
/f/	40	0	80	80
/s/	100	0	100	80
/r/	0	80	40	68

จากตารางที่ 49 จะเห็นว่าหน่วยเสียงพยัญชนะ /f/ ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาตกลางออกเสียงถูกต้องเพียงร้อยละ 40 ส่วนผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตออกเสียงไม่ถูกต้องทั้งหมด ซึ่งพบว่าในระบบเสียงของภาษาลัวะทั้ง 2 ถิ่นนี้ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะ /f/ ดังนั้นจึงออกเสียงเป็น [phw] ซึ่งหากพิจารณาจากภาษามัล-โปรดั้งเดิมที่ Filbeck (1978) ได้ศึกษาไว้ก็จะพบว่าภาษาลัวะดั้งเดิมไม่มีเสียงพยัญชนะ /f/ และสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Intajamornrak (2009d) ที่ศึกษาการแปลงเสียงคำยืมภาษาไทยในภาษาลัวะพบว่าคำยืมภาษาไทยที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียง /f/ เช่น คำว่า [faak²¹] ‘ผาก’ [faaj⁴²] ‘ฝ้าย’ ผู้พูดภาษาลัวะมัลจะออกเสียงเป็น [phwǎak] และ [phwaa] ตามลำดับ ในขณะที่ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงถูกต้องถึงร้อยละ 80 สาเหตุน่าจะเกิดจากภาษาลัวะไปนั้นมีหน่วยเสียงพยัญชนะ /f/ ทำให้สามารถออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยได้ ส่วนผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงนั้น ถึงแม้ว่าจะไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะ /f/ แต่เมื่อพิจารณาบริบทของการสัมผัสภาษา จะเห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงน่าจะได้รับอิทธิพลจากภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยสูงกว่าผู้พูดภาษาลัวะวิธภาษาอื่นๆ

หน่วยเสียงพยัญชนะ /s/ พบว่ามีเพียงผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมเท่านั้นที่ออกเสียงไม่ถูกต้อง โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตออกเสียงไม่ถูกต้องทั้งหมด ส่วนผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงถูกต้องร้อยละ 80 สาเหตุของปัญหาในการออกเสียง

แตกต่างจากหน่วยเสียงพยัญชนะ /f/ หากพิจารณาระบบเสียงที่แสดงในบทที่ 2 จะพบว่าทั้ง 2 วิธภาษามีหน่วยเสียงพยัญชนะ /s/ แต่ทว่าในการออกเสียง แม้จะเป็นในคำภาษาลัวะ ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมที่เป็นผู้สูงอายุมักจะออกเสียง /s/ เป็น [ch] ซึ่งไม่ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลง นั่นคือ [ch] เป็นรูปแปรอิสระของเสียง /s/

สุดท้ายคือหน่วยเสียงพยัญชนะ /r/ ที่พบการออกเสียงไม่ถูกต้องในผู้พูดทุกวิธภาษา โดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางพบว่าออกเสียงไม่ถูกต้องทั้งหมด ถัดมาคือผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงที่ออกเสียงถูกต้องร้อยละ 40 ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงถูกต้องร้อยละ 68 และผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตออกเสียงถูกต้องร้อยละ 80 สำหรับหน่วยเสียงนี้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากระบบเสียงภาษาลัวะจะเห็นว่าภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางและภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะ /r/ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเสียงจากภาษาลัวะดั้งเดิมที่มีเสียงพยัญชนะ /r/ มาก่อน จึงเป็นไปได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะดังกล่าวไม่สามารถออกเสียง /r/ สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Intajamornrak (2009d) เช่นกัน เช่นคำว่า [rɔɔj]³⁴ ‘ร้อย’ ออกเสียงเป็น [lɔɔj] คำว่า [riən]³² ‘เรียน’ ออกเสียงเป็น [liən] รวมถึงอาจเป็นอิทธิพลจากการสัมผัสภาษากับภาษาคำเมืองน่าน และภาษาไทย ส่วนการที่ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมและผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตสามารถออกเสียง /r/ ได้เนื่องจากมีหน่วยเสียงดังกล่าวในระบบเสียง การออกเสียงผิดพลาดที่พบอาจเกิดจากการแปรระหว่างเสียง [r] และ [l] และอิทธิพลจากการสัมผัสภาษากับภาษาคำเมืองน่าน และภาษาไทย เช่นเดียวกัน

ในกรณีของพยัญชนะควบกล้ำ จะเห็นได้ว่าจากจำนวนพยัญชนะควบกล้ำ 11 เสียง มีเพียงพยัญชนะ /khw/ และ /kw/ เท่านั้นที่ผู้พูดภาษาลัวะทุกคนในทุกวิธภาษาออกเสียงถูกต้องทั้งหมด พยัญชนะควบกล้ำที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงไม่ถูกต้องแสดงในตารางที่ 50

ตารางที่ 50 พยัญชนะต้นควบกล้ำภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะที่พบการออกเสียงไม่ถูกต้อง

พยัญชนะ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)			
	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม
/kr/	0	48	0	60
/khr/	0	12	0	48
/pr/	0	68	0	68

พยัญชนะ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)			
	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสากดกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะไป บ้านห้วยล้อม
/phr/	0	0	20	60
/tr/	8	60	20	88
/kl/	60	100	100	100
/khl/	52	92	100	100
/pl/	68	92	100	92
/phl/	60	60	100	88

ตารางที่ 50 แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ ได้ดีกว่าผู้พูดภาษาลัวะอีก 2 ถิ่น สาเหตุเนื่องมาจากภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม มีหน่วยเสียงพยัญชนะ /r/ และมีพยัญชนะควบกล้ำที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ในขณะที่ภาษาลัวะอีก 2 ถิ่นคือภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางและบ้านตาหลวงไม่มีหน่วยเสียงดังกล่าว อย่างไรก็ตามเห็นได้ว่าร้อยละของการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ไม่สูงมากเมื่อเทียบกับพยัญชนะควบกล้ำที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ สาเหตุน่าจะมาจากการสัมผัสภาษากับภาษาคำเมืองน่านซึ่งไม่มีเสียงพยัญชนะ /r/ และไม่มีพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้พูดภาษาลัวะสามารถออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำภาษาไทยที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้ดี น่าจะมีสาเหตุจากภาษาลัวะเป็นภาษาตระกูลมอญ-เขมรที่มีพยัญชนะควบกล้ำเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ไม่มีปัญหาในการออกเสียงดังกล่าว ยกเว้นผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางที่พบร้อยละของการออกเสียงถูกต้องร้อยละ 52-68 อาจมีสาเหตุจากภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางเป็นภาษาลัวะที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากภาษาลัวะดั้งเดิมอย่างมากและพยัญชนะควบกล้ำเพียงมีเพียง /kw-, khw-, thw-/ เท่านั้น

ส่วนพยัญชนะท้ายภาษาไทย พบว่าไม่เป็นปัญหาในการออกเสียงของผู้พูดภาษาลัวะเนื่องจากภาษาลัวะมีเสียงพยัญชนะท้ายครอบคลุมเสียงพยัญชนะท้ายทุกเสียงในภาษาไทย เนื่องจากพยัญชนะท้ายในภาษาตระกูลมอญ-เขมรมีมากกว่าภาษาไทย เช่น -s, -j, -h, -r, -l เป็นต้น

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าข้อผิดพลาดของการออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ซึ่งก็คือภาษาลัวะ เนื่องมาจากระบบเสียงที่ต่างกัน เสียงพยัญชนะภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาลัวะ ทำให้ผู้พูดภาษาลัวะเลือกใช้เสียงที่ใกล้เคียง ได้แก่ เสียง [phw / kh] แทนเสียง /f/ และ เสียง [ch] แทนเสียง /s/ ในขณะที่อีกหนึ่งสาเหตุน่าจะมาจากอิทธิพลของการสัมผัสภาษากับภาษาคำเมืองน่าน และภาษาไทย ก็คือ เสียง /r/ เนื่องจากภาษาคำเมืองน่าน ไม่มีหน่วยเสียง /r/ รวมถึงการออกเสียง /r/ ภาษาไทยในปัจจุบันที่มีรูปแปรเป็น [l] เช่นเดียวกับเสียงพยัญชนะควบกล้ำที่ได้รับอิทธิพลจากการสัมผัสภาษากับภาษาคำเมืองน่านที่ไม่มีพยัญชนะควบกล้ำ (Cr-) และการออกเสียงภาษาไทยที่มีรูปแปรจาก (Cr-) เป็น Cl- และ C

วรรณยุกต์

ลักษณะทางกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ สะท้อนให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่หรือภาษาลัวะ เช่นเดียวกับงานของ Intajamornrak (2009a) ที่ศึกษาการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองน่านของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงที่ถูกแทรกแซงจากภาษาแม่ เนื่องมาจากระดับเสียงรวมถึงสัทลักษณะของระดับเสียงที่แตกต่างกัน ในงานวิจัยนี้ เห็นได้จากวรรณยุกต์ระดับในคำพยางค์เป็น ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก ที่มีสัทลักษณะตก (falling contour) อย่างเห็นได้ชัดในทุกวิธภาษา ดังที่ขมนาด อินทจามรรักษ์ (2552) กล่าวไว้ว่า ระดับเสียงธรรมชาติในคำ(ลัวะ)มัลน่าจะเป็นเสียง [สูง-ตก] หรือ [สูงระดับ] ขึ้นกับโครงสร้างพยางค์ นั่นคือคำพยางค์เป็นจะมีระดับเสียง [สูง-ตก] ส่วนคำพยางค์ตายจะมีระดับเสียง [สูงระดับ] ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะนำสัทลักษณะของระดับเสียงในภาษาแม่มาใช้ในการออกเสียงภาษาไทย ในขณะที่คำพยางค์ตายก็พบว่ามีสัทลักษณะ [ระดับ] ในวรรณยุกต์ตรีและวรรณยุกต์จัตวาซึ่งเป็นวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับเช่นกัน

นอกจากนี้ ยังสามารถอธิบายเพิ่มเติมได้จากวิจัยของ Intajamornrak (2009c) ซึ่งศึกษาระดับเสียงประจำคำในภาษาลัวะมัล 4 วิธภาษา โดยศึกษาจากคำลัวะมัล (native word) และคำยืม (loanword) พบว่าสามารถแบ่งวิธภาษามัลได้เป็น 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่ม 1 ระดับเสียง ได้แก่ ภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและภาษาลัวะมัลบ้านภูออก¹ โดยในภาษาลัวะมัลบ้านเกวต คำพยางค์เป็นมีระดับเสียง

¹ มีระบบเสียงแบบเดียวกับภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางในงานวิจัยนี้

[สูง-ตก] ส่วนคำพยางค์ตายมีระดับเสียง [สูงระดับ] ไม่ว่าจะเป็นคำลัวะมัลหรือคำยืม ส่วนภาษาลัวะมัลบ้านภูอก คำพยางค์เป็นและคำพยางค์ตาย ทั้งในคำลัวะมัลและคำยืมมีระดับเสียง [สูงระดับ] ในขณะที่ 2) กลุ่ม 2 ระดับเสียง ได้แก่ ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงและภาษาลัวะมัลบ้านยอดดอยวัฒนา คำพยางค์เป็นมีระดับเสียง [สูง-ตก] และ [ต่ำ-ขึ้น] ส่วนคำพยางค์ตายมีระดับเสียง [สูงระดับ] และ [ต่ำ-ขึ้น] (ดังแสดงในภาพที่ 6 หน้า 14) ซึ่งแสดงให้เห็นชัดเจนว่าภาษาลัวะมัลมีรูปแบบระดับเสียงขึ้นกับโครงสร้างพยางค์ และรูปแบบระดับเสียงดังกล่าวส่งผลต่อการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย

หากพิจารณาสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยในแต่ละวิธภาษาพบว่า ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านแกดออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแตกต่างจากผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่มากที่สุด สาเหตุน่าจะมาจากผู้พูดวิธภาษานี้มีโอกาสใช้ภาษาไทยมาตรฐานน้อยกว่าวิธภาษาอื่นๆ จากข้อมูลภาษาที่เลือกใช้ในสถานการณ์ภาษาต่างๆ พบว่าทั้ง 4 วิธภาษาเลือกใช้ภาษาดังตารางที่ 51

ตารางที่ 51 ภาษาที่ผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษาเลือกใช้ในสถานการณ์ภาษา

สถานการณ์ภาษา \ วิธภาษา	ภาษาที่เลือกใช้			
	บ้าน สกาตกลาง	บ้านแกด	บ้านตาหลวง	บ้าน ห้วยล้อม
ในครัวเรือน	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ
ในที่ชุมชน เช่น ร้านค้า ตลาดในหมู่บ้าน	ภาษาลัวะ ภาษาคำเมือง น่าน	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ ภาษาคำเมือง น่าน ภาษาไทย	ภาษาลัวะ ภาษาคำเมือง น่าน ภาษาไทย ²
ในสถานที่ราชการ ในตำบล เช่น อบต. โรงพยาบาลตำบล	ภาษาคำเมือง น่าน	ภาษาคำเมือง น่าน	ภาษาคำเมือง น่าน	ภาษาคำเมือง น่าน
ในตัวเมือง เช่น อำเภอปัว อำเภอเมืองน่าน	ภาษาคำเมือง น่าน	ภาษาคำเมือง น่าน	ภาษาคำเมือง น่าน	ภาษาคำเมือง น่าน
ในสถานที่ราชการในอำเภอหรือจังหวัด เช่น ศาลากลาง โรงพยาบาลจังหวัด	ภาษาคำเมือง น่าน ภาษาไทย	ภาษาคำเมือง น่าน ภาษาไทย	ภาษาคำเมือง น่าน ภาษาไทย	ภาษาคำเมือง น่าน ภาษาไทย

² เฉพาะกับนักท่องเที่ยวในฤดูท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นจุดเริ่มในการท่องเที่ยว

จากตารางที่ 51 จะเห็นว่าภาษาลัวจะถูกใช้ในครัวเรือนและในที่ชุมชนของหมู่บ้าน ส่วนภาษาคำเมืองน่านจะใช้ในสถานที่ราชการในตำบล หรือในตัวเมือง เช่น ตัวอำเภอ หากเป็นสถานที่ราชการในอำเภอหรือจังหวัดจะใช้ทั้งภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทย แต่จะเห็นได้ว่าในที่ชุมชนของหมู่บ้าน เช่น ร้านค้า หรือ ตลาดในหมู่บ้าน ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสกาตกลางมีโอกาใช้ภาษาคำเมืองน่านด้วย เนื่องจากในจำนวน 4 หมู่บ้านในตำบลสกาตนั้น มี 1 หมู่บ้านที่คนส่วนใหญ่เป็นคนเมืองที่ขึ้นมาตั้งรกราก หรือมาแต่งงานกับคนลัวะ รวมทั้งผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมที่ได้ใช้ทั้งภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยในที่ชุมชนของหมู่บ้าน เนื่องจากบ้านตาหลวงตั้งอยู่ที่ตำบลปากกลาง อำเภอปัว ซึ่งมีกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เมี่ยน รวมถึงคนเมืองน่านอาศัยอยู่ร่วมกัน โอกาสได้ใช้ภาษาคำเมืองน่านหรือภาษาไทยจึงมีสูง เช่นเดียวกับผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมที่ตั้งอยู่ที่ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ ที่มีโอกาสได้ใช้ทั้งภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยเนื่องจากอำเภอบ่อเกลือเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีคนนอกพื้นที่และคนเมืองน่านมาทำธุรกิจและมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก รวมถึงในอดีตผู้พูดภาษาลัวะไปที่นี่ได้สัมผัสกับปัญญาชนที่หนีเข้าไปด้วย

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าตำแหน่งที่ตั้ง และปัจจัยแวดล้อมบางประการมีผลต่อการเลือกใช้ภาษาเป็นอย่างมาก การที่ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวตออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแตกต่างจากผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่มากที่สุดเมื่อเทียบกับวิธภาษาอื่นๆ น่าจะมีสาเหตุจากที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ห่างไกลการเดินทางค่อนข้างยากลำบาก และไม่ใช่หมู่บ้านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ปัจจุบันพบว่าคนบ้านเกวตรุ่นใหม่เข้าไปหางานทำในเมืองและผู้ที่มีกำลังทรัพย์เพียงพอได้ย้ายลงไปตั้งถิ่นฐานในเมืองเป็นจำนวนมาก ผู้ที่ยังอยู่ในหมู่บ้านจึงเป็นผู้สูงอายุและเด็กเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่วิธภาษาอื่นๆ มีตำแหน่งที่ตั้งและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ภาษาไทยมากกว่า เช่น บ้านสกาตกลาง อำเภอปัว เป็นชุมชนลัวะขนาดใหญ่ ถึงแม้ที่ตั้งจะอยู่บนภูเขาสูง แต่มีถนนลาดยาง การเดินทางเข้าเมืองค่อนข้างสะดวก และกำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เช่นเดียวกับบ้านเกวต อำเภอบ่อเกลือ ซึ่งที่ตั้งค่อนข้างไกลจากตัวเมือง แต่มีถนนลาดยางอย่างดี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม และบ้านเกวตยังเป็นจุดให้บริการล่องแก่งสำหรับนักท่องเที่ยวด้วย ส่วนบ้านตาหลวง อำเภอปัว มีที่ตั้งบนพื้นราบใกล้ตัวอำเภอเมืองปัว สถานการณ์ต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้พูดภาษาลัวะแต่ละวิธภาษามีโอกาสใช้ภาษาไทยมากน้อยต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่าในบางวิธภาษาเกิดการรวมกันของบางวรรณยุกต์ ในคำพยางค์เป็น ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก และวรรณยุกต์ตรีและวรรณยุกต์จัตวา ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่พบ

ในหลายๆ งานวิจัยที่ผ่านมา เช่น วิไลลักษณ์ จุฑาหงส์ (2543), ธนภัทร สินธวาชีวะ (2552) Intajamornrak (2017) ส่วนวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทย ได้แก่ วรรณยุกต์โทและวรรณยุกต์จัตวา ปรากฏการณ์นี้สามารถอธิบายได้จากลำดับความยากง่ายในการออกเสียงหรือการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ของผู้เรียนภาษาที่สอง ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้หรือรับรู้วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับได้ก่อน ซึ่งก็คือวรรณยุกต์โท (ตก) และวรรณยุกต์จัตวา (ขึ้น) จากนั้นจะเป็นวรรณยุกต์คงระดับ ซึ่งพบปรากฏการณ์นี้ใน Intajamornrak (2017) เช่นกัน นอกจากนี้ภาษาลัวะซึ่งเป็นภาษาแม่มีระดับเสียงสูงตกและต่ำขึ้นอยู่แล้ว จึงอาจเป็นสาเหตุให้การรับรู้วรรณยุกต์โทและวรรณยุกต์จัตวาเกิดขึ้นเร็วกว่าวรรณยุกต์อื่น

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศและผู้พูดสองภาษาหรือผู้พูดหลายภาษาอย่างเช่น ผู้พูดภาษาลัวะ มีปัญหาในการออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ต่างกัน โดยปัญหาดังกล่าวคือการแทรกแซงจากภาษาแม่นั่นเอง ซึ่งกลไกการแทรกแซงภาษาถือได้ว่าเป็นกลไกที่สำคัญเมื่อมีการสัมผัสภาษาหรือในผู้พูดสองภาษาหรือผู้พูดหลายภาษา Weinreich (1968) กล่าวว่า การแทรกแซงภาษา ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อผู้พูดนำลักษณะของภาษาหนึ่งไปใช้ในอีกภาษาหนึ่ง ยิ่งความแตกต่างระหว่างระบบของภาษามีมากเท่าใด ขอบเขตของการแทรกแซงภาษาก็จะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น ผู้พูดภาษาลัวะนำสัทลักษณะของเสียงในภาษาลัวะไปใช้ในการออกเสียงภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสียงที่ไม่มีในภาษาลัวะ และผู้พูดวิธภาษาลัวะที่มีหน่วยเสียงแตกต่างจากภาษาไทยมากกว่าจะเกิดการแทรกแซงทางเสียงมากกว่า

6.3 ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากงานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากคำพูดเดี่ยว อาจทำให้ความเป็นธรรมชาติของการออกเสียงลดลง หรือไม่สะท้อนการใช้ภาษาไทยในสถานการณ์จริง ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในคำพูดต่อเนื่องหรือบริบทที่เป็นภาษาพูด นอกจากนี้ หากมีการศึกษาการใช้ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะในแต่ละช่วงอายุ อาจทำให้เห็นภาพการใช้ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

- กนิษฐา พุทเธียร. 2550. พฤติกรรมค่าความถี่มูลฐานของเสียงสระอันเนื่องมาจากอิทธิพลของพยัญชนะต้นเสียงก้องกังวานอโฆษะ กรณีศึกษาภาษาม้ง เมี่ยน และมัล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษณา สุวรรณลพ. 2550. การสร้างชุดฝึกทักษะการออกเสียง และการเขียนคำที่มีตัวสะกดตรงมาตราสำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงโปว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- กมลทิพย์ ห่อเพชร. 2544. การเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ในคำภาษาไทยมาตรฐานที่พูดโดยกลุ่มชาติพันธุ์ไทย มลายู และจีนในตำบลสะเดา และตำบลสำนักแก้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ขมนาด อินทจามรรักษ์. 2552. เส้นทางสู่การเป็นภาษาวรรณยุกต์ของภาษามัล-โปรที่พูดในจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขมนาด อินทจามรรักษ์. 2559. รายงานผลการวิจัยโครงการ “สระและวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาเขมร เวียดนาม พม่า และมลายู: การศึกษาทางกลศาสตร์และการรับรู้”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- นฤมล มหาไพบูลย์. 2547. การพัฒนาความสามารถในการออกเสียงและการเขียนคำที่สะกดด้วยแม่กน ของนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก โดยใช้แบบฝึกการออกเสียงและการเขียนคำที่สะกดด้วยแม่กน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ปิ่นแก้ว กังวานสุขพันธ์. 2550. การศึกษาเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายเขมรกับนักเรียนที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแกใหญ่ และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีโพธิ์หมันต์ จังหวัดสุรินทร์ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐพงษ์ วงษ์อำไพ. 2552. วรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ออกเสียงโดยเด็กอายุ 6-7 ปี ซึ่งพูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่: การศึกษาทางกลศาสตร์และการรับรู้.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนภัทร สินธวาชีวะ. 2552. **วรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ออกเสียงโดยคนญี่ปุ่น: การศึกษาทางกลศาสตร์และการรับรู้**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระพันธ์ ล.ทองคำ. 2527. **บรรณานุกรมภาษาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระพันธ์ ล.ทองคำ และคณะ. 2554. **เสียงภาษาไทย: การศึกษาทางกลศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [โครงการในแผนพัฒนาวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ. 2550a. **บทประมวลและสังเคราะห์ฐานข้อมูล 902 หมู่บ้าน (99 ตำบล)**. รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ. 2550b. **ศัพท์านุกรม 15 ภาษาที่พูดในจังหวัดน่าน**. รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

วิไลลักษณ์ จุฑาหะวงศ์. 2543. **วรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ออกเสียงโดยคนไทย คนแต่ใจ และคนซีก**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุจิณัฐ จิตวิริยนนท์. 2555. การปรับค่าความถี่มาตรฐานโดยการแปลงค่าเฮิร์ตซ์เป็นเซมิโทน: แนวทางในการเสนอผลการวิเคราะห์วรรณยุกต์. *The Journal* 8(2): 19-45.

สุวิทย์ ชาวไทย. 2549. **การสร้างชุดฝึกทักษะทางการอ่านและการเขียนคำศัพท์ในมาตราแม่กลอนสำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

เหียงน ถิ เวิน จี. 2549. **การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ไทยที่ชาวเวียดนามออกเสียงตามประสบการณ์ทางภาษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2544. **ภาษาศาสตร์สังคม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2545. **ภาษาในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Brown, H. D. 1994. *Principles of Language Learning and Teaching*. New York: Prentice Hall.

- Diffloth, G. 1985. Austro-Asiatic Languages. **Encyclopaedia britannica**. Chicago/London/ Toronto/Geneva, Encyclopaedia Britannica Inc. pp 480-484.
- Filbeck, D. 1978. T'in: a historical study. **Pacific Linguistic, series B. No. 49**. Canberra: Australian National University.
- Filbeck, D. 1990. Mal phonology revisited. **Mon-Khmer Studies 18-19**: 1232-261.
- Flege, J. E. 1987. A critical period for learning to pronounce foreign languages. **Applied Linguistics 8**: 162-177.
- Flege, J. E., Bohn, O, and Jang, S. 1997. Effects of experience on non-native speakers production and perception of English vowels. **Journal of Phonetics 25**: 437-470.
- Francis, A. L., Cioccaa, V., Maa, L. and Fenn, K. 2008. Perceptual learning of Cantonese lexical tones by tone and non-tone language speakers. **Journal of Phonetics 36**: 268–294.
- Halle, P. A., Chang, Y. C. and Best, C. T. 2004. Identification and discrimination of Mandarin Chinese tones by Mandarin Chinese vs. French listeners. **Journal of Phonetics 32**: 395-421.
- Hao, Y. C. 2012. Second language acquisition of Mandarin Chinese tones by tonal and non-tonal language speakers. **Journal of Phonetics 40**: 269–279.
- Intajamornrak, C. 2009a. Fundamental frequencies of Tai Yuan tones spoken by Lua Mal speakers of Ta Luang village of Pua District, Nan Province. **Manusya Special Issue 17**: 20-33.
- Intajamornrak, C. 2009b. Acoustical investigation of pitch patterns in Ta Luang Mal: Implications for tonal evolution. In Minegishi, Makoto, Kingkarn Thepkanjana, Wirote Aroonmanakun and Mitsuaki Endo (eds.), **Proceedings of the Chulalongkorn – Japan Linguistics Symposium**. Tokyo: CbLLE Tokyo University of Foreign Studies. pp. 203-212.
- Intajamornrak, C. 2009c. The acoustic characteristics of lexical pitches in four varieties of the Mal language of Nan Province: Implications for tonal evolution. Presented at *The International Conference on South East Asian Languages* organized by CLI, the CERLOM (INALCO, Paris) and the Formal Linguistics Laboratory (UMR 7110, Universite Paris Diderot), Paris, 17-19 December 2009.

- Intajamornrak, C. 2009d. Tai loanword in Mal: A minority language of Thailand. *Mon-Khmer Studies* 39: 123-136.
- Intajamornrak, C. 2011. Tonal variation and change in Tai Lue spoken in Phrae Province. In Seino van Breugel (ed.), **Proceedings of the Thammasat International Symposium on Language and Linguistics (ISLL 2011)**, Department of Linguistics, Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Bangkok, Thailand, pp. 4-22.
- Intajamornrak, C. 2017. Thai tones produced by tonal and non-tonal language speakers: An acoustic study. *Manusya* 20.2: 1-26.
- Jakobson, R. 1968. **Child Language, Aphasia, and Phonological Universals**. The Hague: Mouton.
- Jun, S. A. and Cowie, I. 1994. Interference for “new” and “similar” vowels in Korean speakers of English. *Ohio State University Working Papers* 43: 117-130.
- Krashen, S. 2009. (Internet edition) **Principles and Practice in Second Language Acquisition**. Retrieved on January 2016.
- L-Thongkum, T. 2007. Final fricatives *-s and *-h in proto T'in lexicon. *Manusya Special Issue* 13: 87-93.
- L-Thongkum, T. and Intajamornrak C. 2009. Tonal evolution induced by language contact: a case study of the T'in (Lua') language of Nan province, Northern Thailand. *Mon-Khmer studies* 38: 57-68.
- Lenneberg, E. H. 1967. **Biological Foundations of Language**. New York: Wiley and Sons.
- Matisoff, J. A. 1978. **Variational semantics in Tibeto-Burman: the "organic" approach to linguistic comparison**. Philadelphia, PENN: Institute for the Study of Human Issues.
- Miracle, W. C. 1989. Tone production of American students of Chinese: A preliminary acoustic study. *Journal of the Chinese Language Teachers Association* 24: 49-65.
- Neufeld, G. 1980. On the adult's ability to acquire phonology. *TESOL Quarterly* 14(3): 285-298.

- Patkowski, M. 1989. Age and accent in a second language: a reply to James Emil Flege, **Applied Linguistics**, 11, 73-89.
- Scovel, T. 1969. Foreign accents, language acquisition, and cerebral dominance, **Language Learning**, 19, 245-253.
- Thomason, S. G. 2001. **Language contact**. Washington: Georgetown University Press.
- Wang, X. 2006. Perception of L2 tones: L1 lexical tone experience may not help. **Proceedings of the Third Conference on Speech Prosody 2006**. Dresden, Germany, May 2-5, 2006.
- Weinreich, U. 1968. (3rd edition) **Language in contact**. New York: Linguistic Circle of New York.

ภาคผนวก 1

กิจกรรมที่ 1 นำเสนอบางส่วนของงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ “ศาสตร์แห่งภาษา”

จัดโดย ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2561

กำหนดการ

การจัดประชุมวิชาการระดับชาติ “ศาสตร์แห่งภาษา”

จัดโดยภาควิชาภาษาศาสตร์ร่วมกับศึกษาศาสตราจารย์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันศุกร์ที่ 13 กรกฎาคม 2561 ห้อง 304 อาคารมหาจักรีสิรินธร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8.00-9.15	ลงทะเบียน		
9.15-9.30	คณิตศาสตร์อักษรศาสตร์กล่าวเปิดงาน		
9.30-10.15	บรรยายหลัก 1: รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ อรุณมานะกุล ภาษาศาสตร์คอมพิวเตอร์: ปฐมบทใหม่		
10.15-10.30	พักรับประทานอาหารว่าง		
	กลุ่มย่อย 1	กลุ่มย่อย 2	กลุ่มย่อย 3
10.30-11.00	1.1 อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ มโนทัศน์เรื่อง “ชาติ” “ศาสนา” “ภาษา” และ “ประชาธิปไตย” ในรัฐธรรมนูญประเทศไทยกลุ่มอาเซียน	2.1 พินรัตน์ อัครวัฒนกุล การแปรและการเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์ในภาษา ตระกูลไทบางภาษา	3.1 พุทธชาติ ไปธิบาล การสำเนียงระบบเสียงกับปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของเด็กไทย
11.00-11.30	1.2 มนสิการ เฮงสุวรรณ ผีและคำเรียกผี : ภาพสะท้อนวัฒนธรรมอาเซียนตาม แนวทางวรรณคดีชาตินิพนธ์	2.2 สิริมาศ มาศพงศ์ ลักษณะทางกลศาสตร์ศาสตร์และการรับรู้ความถี่ที่มี นัยสำคัญด้านความสั่นไหวไม่เต็มขั้นในภาษาไทย	3.2 สรบุศย์ รุ่งโรจน์สุวรรณ พัฒนาการโครงสร้างระดับมหภาคในเรื่องเล่าของ เด็กไทย
11.30-12.00	1.3 กาวดี สายสุวรรณ ความเป็นชายในพื้นที่สาธารณะของกรุงเทพมหานคร ความ	2.3 ชมนาด อินทามรรักษ์ ลักษณะทางกลศาสตร์ศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออก เสียงโดยผู้พูดที่ไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่	3.3 นัธยชนก นาคประทาน ความซับซ้อนทางวากยสัมพันธ์ในงานเขียนของเด็กที่มี ความบกพร่องทางการเรียนรู้
12.00-12.30	1.4 โกสินทร์ ปัญญาธิสิน ญาณินท์ สอนะคุณานนท์ และณฤศณ จันทร์จักษ์ ภาษากับการคอร์รัปชัน: การประยุกต์ใช้ความรู้ทาง ภาษาศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหาล้างคัม	2.4 ฌณิทรรา อีรานนท์ การรับรู้เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้เรียนชาวต่างชาติ ที่ใช้ Thai Tone App. และไม่ใช่ Thai Tone App.	3.4 วชิรศ ฉันทจินดา และ อีราภรณ์ รัตนธรรมกุล ประเภทของกิริยาเกี่ยวกับการใช้โครงสร้างกรรมวาจกใน ภาษาอังกฤษของผู้เรียนชาวไทย

พักรับประทานอาหารกลางวัน			
	กลุ่มย่อย 4	กลุ่มย่อย 5	กลุ่มย่อย 6
12.30-13.30			
13.30-14.00	4.1 ตามใจ อีริทริโยนิ ความเป็นสากลและความเป็นไทย: กลไกดัดแปลง การเล่นทางภาษา	5.1 คเชนทร์ ตัญศิริ การขยายพื้นที่ของคำว่า “แล้ว” ในภาษาไทย	6.1 อรรถพล อารังรัตนฤทธิ์ ระบบโครงสร้างทางโมเดลปัญญาประดิษฐ์ deep neural network เพื่อค้นหาคำเชื่อมล่องหน
14.00-14.30	4.2 ธมนันท์ ตรงดี ภาษาโคราช: จากลาวเป็นไทยบนหลักฐานใหม่	5.2 รุจิรา บำรุงกาญจน์ รูปปฏิเสศ maj2 ในฐานะที่เป็นดัชนีวงจบบุติในบทสนทนา แบบกันเองในภาษาไทยนครศรีธรรมราช	6.2 ศุภินันท์ จิตวิริยพันธ์ การปรับคำความถี่พอร์เบิร์ตเพื่อศึกษาการแปรของ สระในภาษาไทย
14.30-15.00	4.3 จรัสวิไล จรุงโรจน์ ทัศนคติต่อภาษาถิ่นไทยในกลุ่มนิสิตที่เคยเรียนและ ไม่เคยเรียนภาษาศาสตร์	5.3 นฤมล จันทร์จารุ Carto-Conceptual Network Approach: โมเดลใหม่เพื่อการ เปรียบเทียบความหมายข้ามภาษา	6.3 จันทิมา อังคพนิกิจ ภาษากับความเจ็บป่วย: กรณีศึกษาภาษาโรคมืดมั่ว
15.00-15.30	4.4 กิตติมาธ เรขาลิลา ทัศนคติของผู้เรียนภาษาอังกฤษชาวไทยต่อสำเนียง ภาษาอังกฤษในภูมิภาคอาเซียน	5.4 ภูมิพลเดช เตชะราชนันต์ การผลิตภาวะเชิงหน่วยคำของตัวบ่งชีนามวลีแปลง “การ” และ “ความ” และการจัดประเภทของคำกริยาในภาษาไทยด้วยตัว บ่งชีนามวลีแปลง “การ” และ “ความ”	
15.30-15.45	พักรับประทานอาหารว่าง		
15.45-16.30	บรรยายหลัก 2: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทยวัฒน์ พิทยาภรณ์ อิทธิพลของภาษาไทย: การยืมหรือการแทรกแซง		
16.30-16.45	หัวหน้าภาควิชาภาษาศาสตร์กล่าวปิดงาน		

บทคัดย่อ “ศาสตร์แห่งภาษา”

ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- โครงการวิจัย “สระและวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาเขมร เวียดนาม พม่า และมลายู: การศึกษาทางกลศาสตร์และการรับรู้” (ทุนพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ ฝ่ายวิชาการ, สกว.)
- โครงการวิจัย “การออกเสียงภาษาไทยของผู้พูดภาษา ลัวะ จังหวัดน่าน: การศึกษาทางกลศาสตร์” (ทุนโครงการวิจัยที่มุ่งตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศด้านมนุษยศาสตร์, สกว.)

<http://www.nu.ac.th>

ผู้พูดที่ไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่

- ศึกษาลักษณะทางกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดที่ไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ผู้พูดที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง		ผู้พูดที่เป็นผู้พูดหลายภาษา	
ผู้พูดภาษาไม่มีวรรณยุกต์	ผู้พูดภาษามีวรรณยุกต์	ผู้พูดภาษาถิ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด	ผู้พูดภาษาถิ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด
- ผู้พูดภาษาเขมร - ผู้พูดภาษามลายู	- ผู้พูดภาษาเวียดนาม - ผู้พูดภาษาพม่า	- ผู้พูดภาษาลัวะบ้านแกวด	- ผู้พูดภาษาลัวะบ้านสาคกลาง

<http://www.nu.ac.th>

วิธีดำเนินการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
 1. แบบสอบถาม (ประวัติ ประสบการณ์การใช้ภาษา)
 2. รายการคำ (คำพูดเดียว)
 3. คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก
 4. โปรแกรมวิเคราะห์เสียง

<http://www.nu.ac.th>

วิธีดำเนินการวิจัย

- ผู้บอกภาษา
- การเก็บข้อมูล (IRB)
- การวิเคราะห์ข้อมูล
ค่าความถี่มูลฐาน > เซมิโทน

<http://www.nu.ac.th>

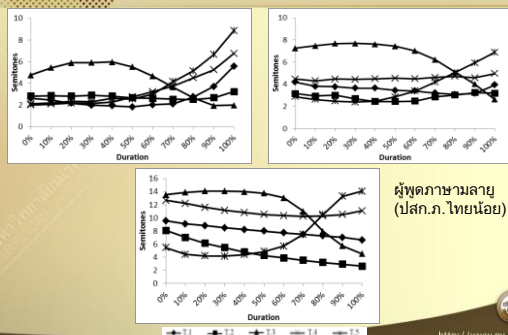
ผู้พูดที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

ประสบการณ์ภาษาไทยมาก

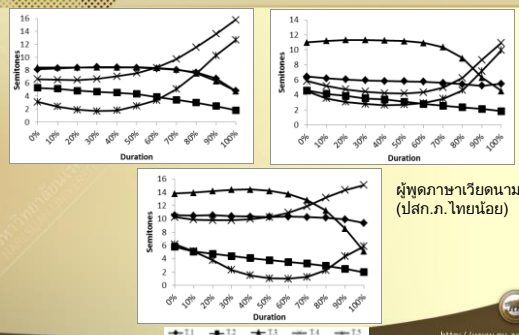
- > ผู้พูดภาษาไม่มีวรรณยุกต์
- ผู้พูดภาษาเขมร
- ผู้พูดภาษามลายู
- > ผู้พูดภาษามีวรรณยุกต์
- ผู้พูดภาษาเวียดนาม
- ผู้พูดภาษาพม่า

<http://www.nu.ac.th>

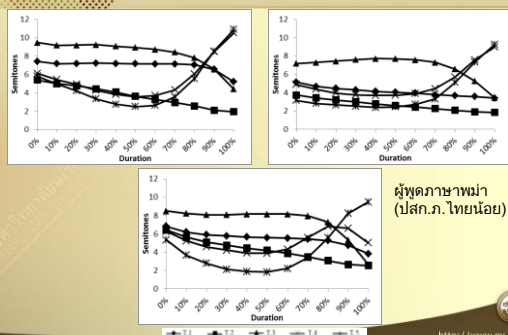
ผู้พูดที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

ผู้พูดที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

ผู้พูดที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

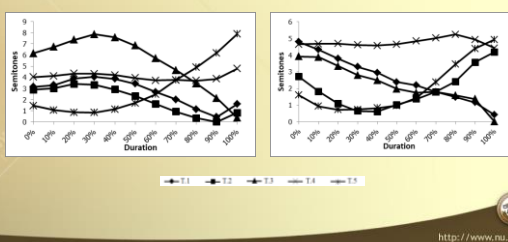

ผู้พูดที่เป็นผู้พูดหลายภาษา

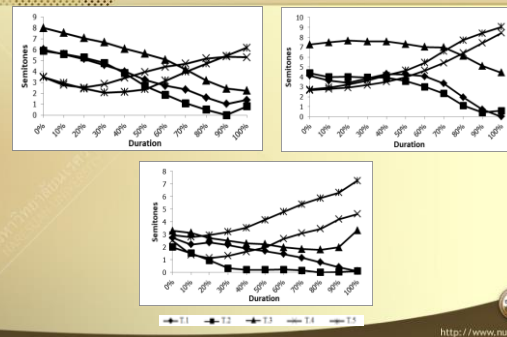
- ผู้พูดภาษาลัวะบ้านเกวด (ภาษาลัวะ ถิ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงน้อยที่สุด)
- ผู้พูดภาษาลัวะบ้านสากดกลาง (ภาษาลัวะ ถิ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงมากที่สุด)
(ชมขนาด อินทจามรกรักษ์ 2545)

ผู้พูดที่เป็นผู้พูดหลายภาษา

- ผู้พูดภาษาลัวะบ้านเกวด (ภาษาลัวะ ถิ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด)

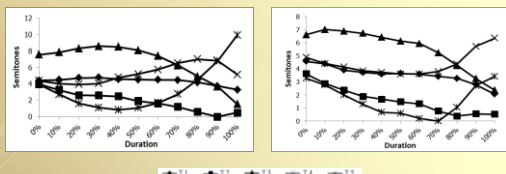

ผู้พูดที่เป็นผู้พูดหลายภาษา

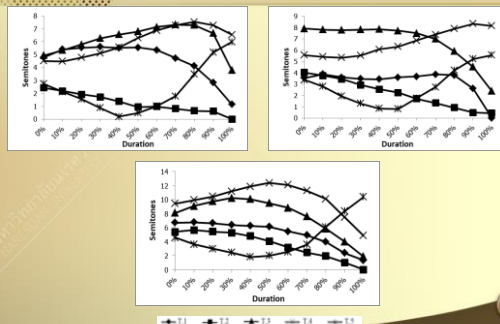
ผู้พูดที่เป็นผู้พูดหลายภาษา

- ผู้พูดภาษาลัวะบ้านสากดกลาง (ภาษาลัวะ ถิ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด)

<http://www.nu.ac.th>

ผู้พูดที่เป็นผู้พูดหลายภาษา

<http://www.nu.ac.th>

สรุปและอภิปรายผล

ผู้พูดที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

- ในภาพรวมพบว่าผู้พูดที่มีประสบการณ์ภาษาไทยมาก ออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้ดีกว่าผู้พูดที่มีประสบการณ์ภาษาไทยน้อย

***อย่างไรก็ตามพบว่า ในคำพูดต่อเนื่องผู้พูดภาษามีวรรณยุกต์ได้แก่ ผู้พูดภาษาเวียดนามและผู้พูดภาษาพม่าที่มีประสบการณ์ภาษาไทยมากออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้ดีกว่าผู้พูดภาษาเขมรและผู้พูดภาษามลายูที่มีประสบการณ์ภาษาไทยมาก

<http://www.nu.ac.th>

สรุปและอภิปรายผล

- ประสบการณ์ภาษาไทย ได้แก่ระยะเวลาในการเรียน ความถี่ในการใช้ภาษาไทย และจุดมุ่งหมายหรือแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทย มีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย
- นอกจากนี้ การเป็นผู้พูดภาษามีวรรณยุกต์ไม่ได้เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนภาษาที่สองที่เป็นภาษามีวรรณยุกต์ในช่วงเริ่มเรียน

<http://www.nu.ac.th>

สรุปและอภิปรายผล

ผู้พูดที่เป็นผู้พูดหลายภาษา

- ภาษาลัวะ - ภาษาคำเมืองน่าน - ภาษาไทยมาตรฐาน (ภาษาไทยกรุงเทพฯ)
- ระดับเสียงธรรมชาติในคำมัลเป็น [สูงตก] หรือ [สูงระดับ] โดยขึ้นกับโครงสร้างพยางค์
คำมัล [卜 ~ 卜]
- วรรณยุกต์ภาษาคำเมืองน่าน
- วรรณยุกต์ภาษาไทยมาตรฐาน

<http://www.nu.ac.th>

สรุปและอภิปรายผล

- ระดับเสียงของภาษาแม่ และวรรณยุกต์ของภาษาที่เป็นภาษาหลักหรือภาษากลางประจำถิ่นแทรกแซงการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย ในกรณีนี้คือวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองน่านรวมถึงภาษาไทยมาตรฐานแทรกแซงการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ

<http://www.nu.ac.th>

ภาพกิจกรรม

ภาคผนวก 2

กิจกรรมที่ 2 การประชุมนำเสนอผลการวิจัย ณ โรงเรียนสกาตพัฒนา ตำบลสกาต อำเภอบัว

จังหวัดน่าน

วันศุกร์ที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2561

ที่ ศธ. 0527.03.04/ว.01

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง

จังหวัดพิษณุโลก 65000

9 พฤศจิกายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้จัดประชุมนำเสนอผลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสภาคพัฒนา จังหวัดน่าน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการประชุม

ตามที่ดิฉัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด อินทจามรรักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คติชนวิทยา ปรัชญา และศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การออกเสียงภาษาไทยของผู้พูดภาษาละว้า จังหวัดน่าน: การศึกษาทางกลศาสตร์”

ในการนี้ เพื่อให้ผลงานวิจัยดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอน ภาษาไทย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้จัดประชุมนำเสนอผลการวิจัย ณ โรงเรียนสภาคพัฒนา ตำบลสภาค อำเภอปัว จังหวัดน่าน ในวันศุกร์ที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2561 และขออนุญาตให้ครูผู้สอนภาษาไทยหรือครูประจำชั้นเข้าร่วมรับฟัง ผลงานวิจัยในครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ชมนาด อินทจามรรักษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด อินทจามรรักษ์

หัวหน้าโครงการวิจัย

กำหนดการ การประชุมนำเสนอผลการวิจัย

โครงการ “การออกเสียงภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ จังหวัดน่าน: การศึกษาทางกลศาสตร์”

ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

วันศุกร์ที่ 7 ธันวาคม 2561

โรงเรียนสกาตพัฒนา ตำบลสกาต อำเภอปัว จังหวัดน่าน

- 10.00 น. พิธีเปิดการประชุม โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนสกาตพัฒนา
- 10.15 น. นำเสนอผลการวิจัยโครงการ “การออกเสียงภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ จังหวัดน่าน: การศึกษาทางกลศาสตร์” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนนาค อินทจามรรักษ์
- 11.15 น. อภิปรายและซักถาม
- 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน

เอกสารประกอบการประชุมนำเสนอผลการวิจัย

**โครงการ “การออกเสียงภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ จังหวัดน่าน:
การศึกษาทางกลศาสตร์”**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด อินทจามรรักษ์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

วันศุกร์ที่ 7 ธันวาคม 2561

โรงเรียนสากดพัฒนา ตำบลสากด อำเภอปัว จังหวัดน่าน

ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ลัวะเมืองน่าน

- ชาวลัวะในจังหวัดน่าน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากเป็นอันดับ 3 รองจากคนเมืองน่านและลื้อ โดยมีประชากรกว่า 34,600 คน คิดเป็นร้อยละ 7.24 ของประชากรทั้งจังหวัด (ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ 2550)
- ชาวลัวะอาศัยกระจัดกระจายอยู่ในหลายอำเภอของจังหวัดน่าน เช่น อำเภอบ่อเกลือ อำเภอปัว อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเชียงกลาง เป็นต้น

ลัวะเมืองน่าน

- L-Thongkum and Intajamornrak (2009) จัดลำดับอำเภอที่มีชาวลัวะอาศัยสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อำเภอบ่อเกลือ 10,808 คน อำเภอปัว 8,483 คน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ 5,848 คน อำเภอเชียงกลาง 3,987 คน และอำเภอทุ่งช้าง 2,398 คน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- วิเคราะห์และเปรียบเทียบสัทลักษณะของพยัญชนะและวรรณยุกต์ภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค ที่พูดในจังหวัดน่าน

จุดเก็บข้อมูล

- บ้านสากดกลาง ตำบลสากด อำเภอปัว จังหวัดน่าน
- บ้านเกวต ตำบลพญาแก้ว อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน
- บ้านตาหลวง ตำบลปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน
- บ้านห้วยล้อม ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เป็นจุดเก็บข้อมูลวิภาษาลัวะไปร

การเก็บข้อมูล

รายการคำ

1. หน่วยเสียงพยัญชนะ ได้แก่
 - พยัญชนะต้นเดี่ยว 21 หน่วยเสียง
 - พยัญชนะต้นควบกล้ำ 11 หน่วยเสียง
 - พยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง
2. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง ได้แก่ /สามัญ/ /เอก/ /โท/ /ตรี/ /จัตวา/

การเก็บข้อมูล

อุปกรณ์บันทึกเสียง

- คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ค สำหรับบันทึกเสียงและวิเคราะห์ข้อมูลทางกลศาสตร์
- ไมโครโฟน สำหรับบันทึกเสียง
- โปรแกรมที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล
- งานวิจัยนี้ใช้โปรแกรม Praat เวอร์ชัน 5.1.43 และโปรแกรมเสริมเพื่อการวิเคราะห์ค่าทางกลศาสตร์ และโปรแกรมสำหรับคำนวณและสร้างกราฟแสดงค่าเคมีไทน์

<http://www.nu.ac.th>

การเก็บข้อมูล

<http://www.nu.ac.th>

การเก็บข้อมูล

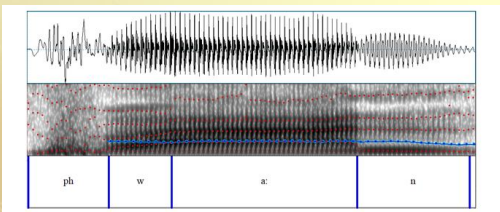
<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

- เสียงพยัญชนะต้นเดียวที่มีปัญหา
- เสียงพยัญชนะ /f/ ออกเป็นเสียง [phw] และ [kh]
- เสียงพยัญชนะ /s/ ออกเป็นเสียง [ch]
- เสียงพยัญชนะ /r/ ออกเป็นเสียง [l]

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

ภาพที่ 9 แสดงภาพคลื่นเสียงคำว่า ฟาน /fa:n/ ที่ออกเสียง [f] เป็น [phw] โดยผู้พูดภาษาลัวะบ้าน สกาดกลางคนที่ 1

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

- พยัญชนะที่พบว่าออกเสียงไม่ถูกต้องในทุกวิธีภาษาคือ เสียงพยัญชนะ /f/ และ /r/
- ส่วนเสียงพยัญชนะ /s/ พบว่ามีเพียงผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวดและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมเท่านั้นที่ออกเสียงไม่ถูกต้อง
- หากพิจารณาจำนวนร้อยละของการออกเสียงถูกต้องพบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวดมีปัญหาในการออกเสียงภาษาไทยมากที่สุด

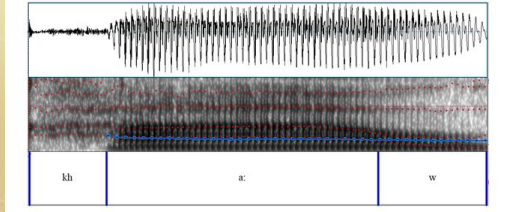
<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

- พยัญชนะต้นควบกล้ำเป็นปัญหาในการออกเสียงของผู้พูดภาษาลัวะทั้งที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ และพยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl/ /khl/ /pl/ /phl/
- มีเพียงพยัญชนะต้นควบกับเสียง /w/ ได้แก่ /kw/ /khw/ เท่านั้น ที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

ภาพที่ 13 แผ่นภาพคลื่นเสียงคำว่า คราว /khra:w/ ที่ออกเสียง [kh] เป็น [kh] โดยผู้พูดภาษาลัวะ มัลบ้านสกลากลางคนที่ 2

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

- เสียงพยัญชนะ /kr/ ออกเป็นเสียง [kl] และ [k]
- เสียงพยัญชนะ /khr/ ออกเป็นเสียง [khl] และ [kh]
- เสียงพยัญชนะ /pr/ ออกเป็นเสียง [pl] และ [p]
- เสียงพยัญชนะ /phr/ ออกเป็นเสียง [phl] และ [ph]
- เสียงพยัญชนะ /tr/ ออกเป็นเสียง [tl] และ [t]

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

- เสียงพยัญชนะ /kl/ ออกเป็นเสียง [k]
- เสียงพยัญชนะ /khl/ ออกเป็นเสียง [kh]
- เสียงพยัญชนะ /pl/ ออกเป็นเสียง [p]
- เสียงพยัญชนะ /phl/ ออกเป็นเสียง [ph]

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

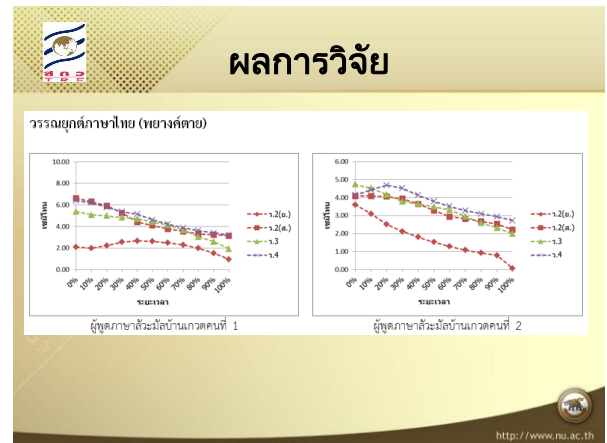
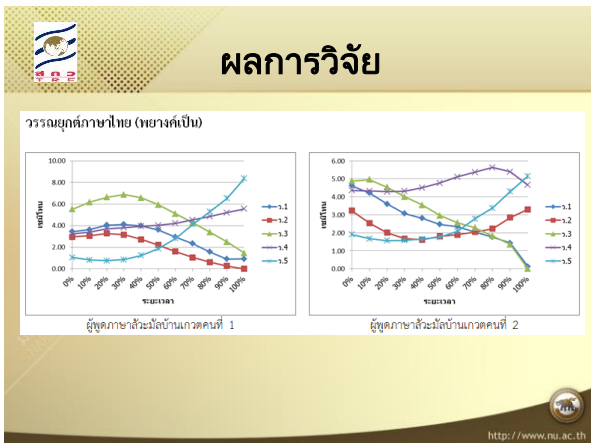
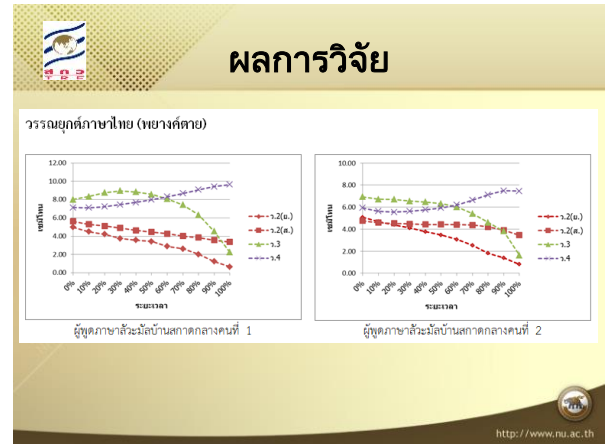
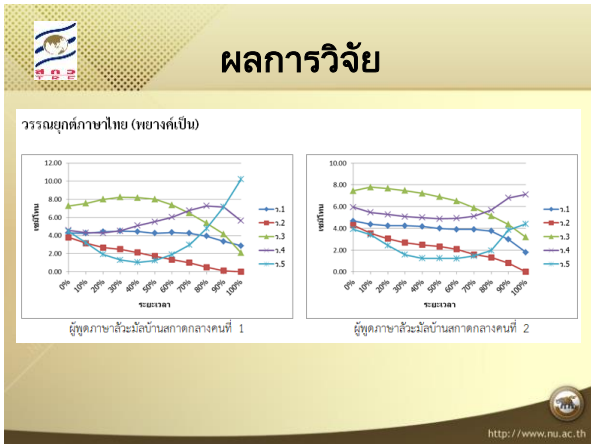
- พยัญชนะควบกล้ำที่เป็นปัญหาของผู้พูดภาษาลัวะทุกวิธภาษา ได้แก่ พยัญชนะควบกล้ำที่เป็นพยัญชนะต้นควบกับเสียง /r/ ได้แก่ /kr//khr//pr//phr//tr/ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกลากลางและผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

- ในขณะที่พยัญชนะต้นควบกับเสียง /l/ ได้แก่ /kl/ /khl/ /pl/ /phl/ พบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงได้ถูกต้องมากกว่า
- ในส่วนของพยัญชนะท้าย พบว่าผู้พูดภาษาลัวะสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยได้ถูกต้องทั้งหมด

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

ตารางที่ 39 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ปรากฏมากที่สุดในแต่ละวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์
เป็นของผู้พูดภาษาอีสาน 4 ภูมิภาค

วรรณยุกต์	ผู้พูดภาษาอีสาน บ้านกลาง	ผู้พูดภาษาอีสาน บ้านนอก	ผู้พูดภาษาอีสาน บ้านนา	ผู้พูดภาษาอีสาน บ้านนา
วรรณยุกต์สามัญ (ว.1)	[กลาง-ต่ำ-กลาง-ต่ำ]	[กลาง-ต่ำ]	[กลาง-ต่ำ]	[กลาง-ต่ำ]
วรรณยุกต์เอก (ว.2)	[กลาง-ต่ำ]	[กลาง-ต่ำ]	[กลาง-ต่ำ]	[กลาง-ต่ำ]
วรรณยุกต์โท (ว.3)	[สูง-ต่ำ]	[สูง-ต่ำ]	[สูง-ต่ำ]	[สูง-ต่ำ]
วรรณยุกต์ตรี (ว.4)	[กลาง-ต่ำ-สูง-ต่ำ]	[ต่ำ-ต่ำ] / [กลาง-ต่ำ]	[กลาง-ต่ำ]	[กลาง-ต่ำ]
วรรณยุกต์จตุร (ว.5)	[กลาง-ต่ำ-สูง-ต่ำ-ต่ำ]	[ต่ำ-ต่ำ]	[ต่ำ-ต่ำ]	[ต่ำ-ต่ำ]

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

- ผู้พูดภาษาอีสาน 4 ภูมิภาคออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้ทั้ง 5 หน่วยเสียง แต่สัทลักษณะเด่นที่เห็นได้ชัดคือวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) มีสัทลักษณะ “ตก” (falling contour) ที่พบในทุกภูมิภาค

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

- พบว่าเกิดการรวมกันหรือระดับเสียงมีความใกล้เคียงกันระหว่างวรรณยุกต์สามัญ (ว.1) และวรรณยุกต์เอก (ว.2) ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อม กับวรรณยุกต์ตรี (ว.4) และวรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

- พบรูปแปรของวรรณยุกต์ที่มีสัทลักษณะแตกต่างจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทย ได้แก่
- วรรณยุกต์เอก (ว.2) มีสัทลักษณะ [ต่ำ-ตก-ขึ้น] พบในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อม
- วรรณยุกต์โท (ว.3) มีสัทลักษณะ [กลาง-ค่อนข้างสูง-ขึ้น-ตกตอนท้าย] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลาง และ [กลางระดับ] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

- วรรณยุกต์ตรี (ว.4) มีสัทลักษณะ [สูง-ขึ้น-ตก] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลาง และ
- วรรณยุกต์จัตวา (ว.5) มีสัทลักษณะ [ต่ำระดับ] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านดาหลวง

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

ตารางที่ 40 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ปรากฏมากที่สุดในแต่ละวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายของผูู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค

วรรณยุกต์	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านดาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะมัลไปรบ้านห้วยล้อม
วรรณยุกต์เอก (ว.2 ต่ขาว)	[กลาง-ตก] / [กลางค่อนข้างสูง-ตก] / [ต่ำระดับ]	[กลางค่อนข้างสูง-ตก] / [ต่ำระดับ]	[กลาง-ตก]	[ต่ำระดับ]
วรรณยุกต์เอก (ว.2 ต่ขาว)	[กลาง-ตก] / [กลางระดับ]	[สูง-ตก]	[สูงระดับ]	[ต่ำระดับ]
วรรณยุกต์โท (ว.3)	[สูง-ตก]	[สูง-ตก]	[สูง-ตก]	[สูง-ตก]
วรรณยุกต์ตรี (ว.4)	[กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น]	[สูง-ตก]	[สูงระดับ]	[ต่ำระดับ]

<http://www.nu.ac.th>

ผลการวิจัย

- วรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีความแตกต่างจากวรรณยุกต์เดียวกันที่ปรากฏในคำพยางค์เป็นค่อนข้างมาก และมีรูปแปรของสัทลักษณะที่หลากหลาย ยกเว้นวรรณยุกต์โท (ว.3) ที่ยังคงสัทลักษณะ [สูง-ตก]

<http://www.nu.ac.th>

อภิปรายผล: พยัญชนะ

- ความแตกต่างของระบบเสียง (จำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะ)
- ภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลางและภาษาลัวะมัลบ้านเกวตไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะ /f/
- ภาษาลัวะมัลบ้านสกาดกลางและภาษาลัวะมัลบ้านดาหลวงไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะ /r/

<http://www.nu.ac.th>

อภิปรายผล

- พยัญชนะควบกล้ำ 11 เสียง มีเพียงพยัญชนะ /khw/ และ /kw/ เท่านั้นที่ผู้พูดภาษาลัวะทุกคนในทุกภูมิภาคออกเสียงถูกต้องทั้งหมด

<http://www.nu.ac.th>

อภิปรายผล

ตารางที่ 42 พยัญชนะต้นควบกล้ำภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะที่พบการออกเสียงไม่ถูกต้อง

พยัญชนะ	ออกเสียงถูกต้อง (ร้อยละ)			
	ผู้พูดภาษาลัวะมีล บ้านกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมีล บ้านกรวด	ผู้พูดภาษาลัวะมีล บ้านตาพรหม	ผู้พูดภาษาลัวะมีล บ้านหัวด้อม
/kr/	0	48	0	60
/khr/	0	12	0	48
/pr/	0	68	0	68
/phr/	0	0	20	60
/tr/	8	60	20	88
/kl/	60	100	100	100
/khl/	52	92	100	100
/pl/	68	92	100	92
/phl/	60	60	100	88

<http://www.nu.ac.th>

อภิปรายผล

- พยัญชนะท้ายภาษาไทยไม่เป็นปัญหาในการออกเสียงของผู้พูดภาษาลัวะเนื่องจากภาษาลัวะมีเสียงพยัญชนะท้ายครอบคลุมเสียงพยัญชนะท้ายทุกเสียงในภาษาไทย
- อาจกล่าวได้ว่า การออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ซึ่งก็คือภาษาลัวะ รวมทั้งอิทธิพลจากการสัมผัสภาษากับภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยมาตรฐาน

<http://www.nu.ac.th>

อภิปรายผล: วรรณยุกต์

- ลักษณะทางกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ สะท้อนให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่หรือภาษาลัวะ
- ชมนาด อินทจามรวัชร (2552) กล่าวว่า ระดับเสียงธรรมชาติในคำ(ลัวะ)มีล้นจะเป็นเสียง [สูง-ตก] หรือ [สูงระดับ] ขึ้นกับโครงสร้างพยางค์ นั่นคือคำพยางค์เป็นจะมีระดับเสียง [สูง-ตก] ส่วนคำพยางค์ตายจะมีระดับเสียง [สูงระดับ]

<http://www.nu.ac.th>

อภิปรายผล

- หากพิจารณาสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยในแต่ละภูมิภาคพบว่า ผู้พูดภาษาลัวะมีล้นบ้านแกวตออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแตกต่างจากผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่มากที่สุด สาเหตุน่าจะมาจากผู้พูดภาษานี้มีโอกาสใช้ภาษาไทยมาตรฐานน้อยกว่าภูมิภาคอื่นๆ

<http://www.nu.ac.th>

อภิปรายผล

ตารางที่ 43 ภาษาที่ผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาคเลือกใช้ในการสนทนา

สถานการณ์ภาษา	ภาษาที่เลือกใช้			
	บ้านกลาง	บ้านกรวด	บ้านตาพรหม	บ้านหัวด้อม
ในครัวเรือน	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ
ในชุมชน เช่น บ้านกำ สวดมนต์บ้าน	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ
ในสถานบริการ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ
ในสถานบริการ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ
ในสถานบริการ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ
ในสถานบริการ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ
ในสถานบริการ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ	ภาษาลัวะ

<http://www.nu.ac.th>

อภิปรายผล

- อาจกล่าวได้ว่าตำแหน่งที่ตั้ง และปัจจัยแวดล้อมบางประการมีผลต่อการเลือกใช้ภาษาเป็นอย่างมาก การที่ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกิดออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแตกต่างจากผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่มากที่สุดเมื่อเทียบกับวิธภาษาอื่นๆ น่าจะมีสาเหตุจากที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ห่างไกล การเดินทางค่อนข้างยากลำบาก และไม่ใช่หมู่บ้านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

<http://www.nu.ac.th>

อภิปรายผล

- นอกจากนี้ยังพบว่าในบางวิธภาษาเกิดการรวมกันของบางวรรณยุกต์ ในคำพยางค์เป็นได้แก่ วรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก และวรรณยุกต์ตรีและวรรณยุกต์จัตวา ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่พบในหลายๆ งานวิจัยที่ผ่านมา
- ส่วนวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทย ได้แก่ วรรณยุกต์โทและวรรณยุกต์จัตวา

<http://www.nu.ac.th>

อภิปรายผล

- อาจกล่าวได้ว่าไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศและผู้พูดสองภาษาหรือผู้พูดหลายภาษาอย่างเช่น ผู้พูดภาษาลัวะ มีปัญหาในการออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ต่างกัน โดยปัญหาดังกล่าวคือการแทรกแซงจากภาษาแม่นั่นเอง

<http://www.nu.ac.th>

ขอขอบคุณ

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- โรงเรียนสากดพัฒนา
- ผู้พูดภาษาลัวะ
- ผู้ประสานงาน

****ความเห็นในรายงานผลการวิจัยเป็นของผู้วิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป****

<http://www.nu.ac.th>

ภาพกิจกรรม

หารือกับผู้อำนวยการโรงเรียนสกาพัฒนา

นำเสนอผลการวิจัย ณ ห้องประชุมโรงเรียนสกาพัฒนา

ครูผู้สอนกลุ่มทักษะภาษาไทยเข้าฟังการนำเสนอผลการวิจัย

อภิปรายผล ซักถาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

สอบถามข้อมูลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอนชั้นอนุบาล

ภาคผนวก 3

เอกสารรับรองจริยธรรมวิจัยในมนุษย์

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

99 หมู่ 9 ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000 เบอร์โทรศัพท์ 05596 8642

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ดำเนินการให้การรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ชื่อโครงการ : การออกเสียงภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ จังหวัดน่าน : การศึกษาทางกลศาสตร์
Study Title : Standard Thai Pronunciation of Lua Speakers, Nan Province : An Acoustic Study
ผู้วิจัยหลัก : ดร.ชมนาด อินทจามรรักษ์
สังกัดหน่วยงาน : คณะมนุษยศาสตร์
วิธีทบทวน : แบบเร่งรัด (Expedited Review)
รายงานความก้าวหน้า : ส่งรายงานความก้าวหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี หรือส่งรายงานฉบับสมบูรณ์หากดำเนินโครงการเสร็จสิ้นก่อน 1 ปี

เอกสารรับรอง

1. AF 01-10 เวอร์ชัน 1.0 วันที่ 01 สิงหาคม 2560
2. AF 02-10 เวอร์ชัน 1.0 วันที่ 01 สิงหาคม 2560
3. AF 03-10 เวอร์ชัน 1.0 วันที่ 01 สิงหาคม 2560
4. AF 04-10 เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 22 สิงหาคม 2560
5. AF 05-10 เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 22 สิงหาคม 2560
6. สรุปโครงการเพื่อการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เวอร์ชัน 1.0 วันที่ 01 สิงหาคม 2560
7. โครงการวิจัยฉบับเต็ม เวอร์ชัน 1.0 วันที่ 01 สิงหาคม 2560
8. ประวัติผู้วิจัย เวอร์ชัน 1.0 วันที่ 01 สิงหาคม 2560
9. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ เวอร์ชัน 1.0 วันที่ 01 สิงหาคม 2560
10. แบบสอบถามประวัติผู้บอกภาษา เวอร์ชัน 1.0 วันที่ 01 สิงหาคม 2560

ลงนาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนวาลัย ดาดี)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

วันที่รับรอง : 30 สิงหาคม 2560
Date of Approval : August 30, 2017
วันหมดอายุ : 30 สิงหาคม 2561
Approval Expire Date : August 30, 2018

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

นักวิจัยทุกท่านที่ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
2. ใช้เอกสารแนะนำอาสาสมัคร ใบยินยอม (และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัยหรือใบโฆษณาถ้ามี) แบบลึ้มภาษณ์ และหรือแบบสอบถาม เฉพาะที่มีตราประทับของคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวรเท่านั้น
3. รายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นหรือการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมวิจัยใดๆ ต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ภายในระยะเวลาที่กำหนดในวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs)
4. ส่งรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ตามเวลาที่กำหนดหรือเมื่อได้รับการร้องขอ
5. หากการวิจัยไม่สามารถดำเนินการเสร็จสิ้นภายในกำหนด ผู้วิจัยต้องยื่นขออนุมัติใหม่ก่อน อย่างน้อย 1 เดือน
6. หากผู้วิจัยส่งรายงานความก้าวหน้าหลังใบรับรองหมดอายุ และยังไม่ได้รับรองฉบับใหม่ ผู้วิจัยจะต้องหยุดดำเนินการวิจัยส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับอาสาสมัครใหม่ นับตั้งแต่หลังวันใบรับรองหมดอายุจนกว่าจะได้รับใบรับรองฉบับใหม่
7. หากการวิจัยเสร็จสมบูรณ์ผู้วิจัยต้องแจ้งปิดโครงการตามแบบฟอร์มของคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

* รายชื่อของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ชื่อและตำแหน่ง) ที่เข้าร่วมประชุม ณ วันที่พิจารณารับรองโครงการวิจัย (หากร้องขอล่วงหน้า)